

ΝΕΟΛΟΓΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑΙ
ΜΕΤΑ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ"

Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔτησι . . . φρ. χρ. 46
Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις . . . . . Μεσε. 16
Ἐν Ἑλλάδι, Αἰγύπτῳ καὶ Ἐδ-
ρακῇ . . . . . φρ. χρ. 70
Ἐν Ρωσίᾳ . . . . . Ρουβλ. 25
Ἐξάμηνοι τὰ ἡμέρη.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑΙ
ΑΝΕΥ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ"

Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔτησι . . . φρ. χρ. 4
Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις 1
Ἐκτὸς τῆς Τουρκίας 25
Αἱ συνδρομαὶ ἐτήσιαι.
Ἐκαστὸν φύλλον τιμᾶται γρασίον Δύο (2).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ «Ἐβδομαδιαία Ἐπιθεώρησις». — Πολιτικὴ Ἐπιθεώρησις. — (Ἐργέστου Κουρτίου) Ἡ Ἑλληνικὴ Ἱστορία (Μεταφραζομένη ὑπὸ Μ. Ε. Μιχαλοπούλου). — Οἱ ἀργυροὶ γάμοι τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Βασιλίδος τῆς Ἑλλάδος τὰ κατὰ τοὺς ἀραβῶνας καὶ τοὺς γάμους (ὑπὸ Ὁδ. Ἀνδρεάδου). — Αἱ πληγαὶ τοῦ κό-
σμου. — Κορώνα ἢ γράμματα (τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμά υἱοῦ).

Η

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ἀπὸ τοῦ πεντηκοστοῦ τρίτου τεύχους αὐτῆς εἰσερχομένη εἰς τὸ δεύτερον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς ἔτος, ρυθμισθήσεται οὕτως, ὥστε νὰ ἐξυπηρετῶνται δι' αὐτῆς πᾶσαι αἱ τῆς κοινωνίας τάξεις, ἀπὸ τοῦ ἐπιστήμονος μέχρι τοῦ ὁπωσδήποτε παιδείας ἀψαμένου. ἐφ' ᾧ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἄρθρα θέλουσι περιστρέφεσθαι τὸ πλεῖστον περὶ ζητήματα τῆς ἡμέρας (actualités), ἀποβλέποντα ἔνθεν μὲν εἰς τὴν μετάδοσιν τῆς παρ' ἡμῖν, τῆς ἐν Ἑλλάδι τῆς ἐν Εὐρώπῃ, τῆς ἐν Ἀμερικῇ καὶ ταῖς ἄλλαις χώραις καθόλου πνευματικῆς καὶ πολιτικῆς κινήσεως, ἔνθεν δέ, ὡς καὶ τὰ τῶν κρατίστων εὐρωπαϊκῶν ἐφημερίδων φιλολογικὰ παραρτήματα πράττουσιν, εἰς τὴν παροχὴν ἐκάστη τάξει τῶν ἀναγνωστῶν αὐτῆς ἀναγνωσμάτων περὶ τῶν αἴμα καὶ ἐνδιαφερόντων αὐτῆ. Ἡ Ἱστορία, ἡ Φιλολογία πάντων τῶν ἔθνων, ἡ Πολιτικὴ, ἡ Καλλιτεχνία, τὸ Θέατρον, ἡ Ἐπιστήμη καθόλου, ἡ Μουσικὴ, τὰ Οἰκονομικὰ κτλ., πάντα θ' ἀντιπροσωπεύονται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐπιθεωρήσει. Τακτικῶς δὲ θὰ δημοσιεύονται αἱ ἐξῆς Ἐπιθεωρήσεις: Πολιτικὴ, Φιλολογικὴ, Ἐπιστημονικὴ, Παιδευτικὴ, Θεατρικὴ πάντων τῶν θεάτρων, Μουσικὴ καὶ Οἰκονομικὴ, καὶ Μυθιστορήματα καὶ Διηγήματα τῶν κρατίστων εὐρωπαϊκῶν γραφίδων. Τὰ ἄρθρα θέλουσι γράφεσθαι ὑπὸ ἐιδικῶν λογίων ἀνδρῶν, ἢ δ' ἐπιστάσια τοῦ φύλλου, ἀνατεθεῖσα ἐιδικῶ ἀνδρὶ, θέλει ἔχει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς τὰ σπουδαιότατα τῶν φιλολογικῶν παραρτημάτων τῶν εὐρωπαϊκῶν φύλλων καὶ περιοδικῶν συγγράμματα, πρὸς ἃ πᾶσα προσπάθεια καταβληθήσεται ὅπως ἐφάμιλλος ἢ Ἐπιθεωρήσις καταστῇ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Αἱ περὶ εἰρήνης διακηρύξεις ἐπαναλαμβάνονται στεντορεῖα τῇ φωνῇ ἐν ταῖς αὐστρουγγρικαῖς ἀντιπροσωπεύσεις, ὅπου ὁ κοινὸς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς τῆς μοναρχίας διαρρήγνυται ὑπὸ τοῦ πόθου τοῦ διασαλπῆσαι τὰς εἰρηνικὰς προθέσεις τῶν ἐν Βιέννῃ καὶ Πέστη καὶ διακηρύξαι τὸν εἰρηνικὸν χαρακτῆρα τῆς τριπλῆς συμμαχίας. Ὁ κόμης Καλνόκης, εἰς διαφόρους ἀπαντῶν βουλευτὰς καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸν νεοτσέχον Ἐνμ, δηλώσαντα ὅτι οἱ Τσέχοι ἀποστρέφονται τὴν τριπλῆν συμμαχίαν ὡς τείνουσαν εἰς πολεμικοὺς σκοποὺς καὶ εἰς ἐπίθεσιν κατὰ τῆς γειτονοῦ Ρωσίας, ἐπανελάβε τὰ τετριμμένα ἐκεῖνα, καθ' ἃ ἡ συμμαχία τῶν τριῶν τῆς μέσης Εὐρώπης κρατῶν, ἥκιστα εἰς τοιοῦτους ἀποβλέπουσα σκοποὺς, κύριον αὐτῆς προτίθεται μέλημα τὴν περιφρούρησιν τῆς εἰρήνης καὶ τὴν διασκέδασιν τῶν ὑφισταμένων διαφωνιῶν. Ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσήφ, εὐρύνων συνάμα τὸν κύκλον τῶν ἰδεῶν αὐτοῦ ἐν τῷ ζητήματι τῆς πρὸς τὴν Ρωσίαν ἀντιζηλίας τῆς μοναρχίας ἐν τῇ χερσονήσῳ τοῦ Αἴμου, ἐπανελάβεν ὅσα καὶ ἄλλοτε ἀνεκήρυξεν ἀπὸ τοῦ βήματος τῶν ἀντιπροσωπειῶν καὶ ἐπειράθη νὰ διαπιστώσῃ ὅτι ἡ τῶν Ἀυθούργων μοναρχία ὑπερηγωνίσαστο πάντοτε τῆς ἐλευθέρως τῶν ἐν τῇ εἰρημένῃ χερσονήσῳ κρατῶν ἀναπτύξεως, ὅτι ἀείποτε ὑπερεμάχησεν ὑπὲρ τῆς πλήρους αὐτῶν ἐλευθερίας ἐν τῇ ἐσωτερικῇ ἀναπτύξει καὶ ὅτι οὐδεμία ὑπὸ τὴν ἐποψὴν ταύτην ὑπάρχει ἀφορμὴ συγκρούσεως τῶν συμφερόντων τῆς χώρας αὐτοῦ πρὸς τὰ τῆς Ρωσίας, ἐφ' ὅσον ἡ δύναμις αὐτῆ ἥκιστα ἀντιστρατεύεται πρὸς τὴν τοιαύτην πολιτικὴν τῆς μοναρχίας, ἀποστέργει δὲ πᾶσαν τάσιν τοῦ προσκλήσασθαι ὑπέροχον θέσιν ἐν τῇ χερσονήσῳ. Ὅντως πολυσήμαντοι θὰ ἐτύγχανον οἱ λόγοι τοῦ κ. Καλνόκη, ἐὰν τὰ λεγόμενα συνηδον πρὸς τὰ πράγματα καὶ μυθεῖα ὑπῆρχεν ἀντιφασίς τῶν ἐκφραζομένων πόθων πρὸς τοὺς ἐπιδιωκόμενους. Τὸ ρωσικὸν ἀνακτοβούλιον ἐπολιτεύθη ἐν τῷ βουλευτικῷ ζητήματι μετὰ πολλῆς τῆς συνέσεως καὶ τῆς λογικότητος, ἐὰν δ' ἀπῆλθον τὴν μεταβολὴν τῆς νῦν ἐν Βουλγαρία κρατούσης τάξεως, ἐπραξε τοῦτο ἀκριβῶς χάριν τοῦ συμφέροντος τῆς εἰρήνης καὶ χάριν τῆς πλήρους ἐφαρμογῆς τῆς βερολινείου συνθήκης, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν

βάσιν τοῦ νέου ἐν τῇ ἀνατολικῇ Εὐρώπῃ καθεστῶτος. πᾶσα δ' αὐτῆς ἀθέτησις ὡς μόνην συνέπειαν ἔχει τὴν διατάραξιν τοῦ καθεστῶτος τούτου καὶ τὴν ἀνατροπὴν τῆς γενικῆς ἐν Εὐρώπῃ ἡσυχίας. Ἡ κυβέρνησις τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου, ἀξιοῦσα τὴν καταδικνὴν τῆς ἐκνότου ἐκλογῆς τῆς 25/7 ἰουλίου ἄγεται ἐκ τοῦ πόθου τοῦ περιφρονησαί τὰς διακελεύσεις τοῦ συμβολαίου τῆς 13 ἰουλίου καὶ ἐκ τῆς ιδέας τοῦ ἐξασφαλίσει τὴν παρὰ τῆς Αὐστρίας διασαλπίζομένην ἐλευθέραν ἀνάπτυξιν οὐχὶ διὰ τῆς ἀθετήσεως τῶν φερουσῶν τὰς ὑπογραφὰς τῶν συνθηκῶν τῆς Εὐρώπης δυνάμεων, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀκεραίας ἐφαρμογῆς τῶν περὶ τῆς νεοτενχοῦς ἡγεμονίας ὄρων, τῶν ἐξασφαλίζόντων πράγματι τὴν ἐλευθέραν διευθέτησιν τῶν ἐσωτερικῶν τῆς χώρας καὶ ἀποκλειόντων τὴν ξενικὴν ἐπέμβασιν.

Τούναντίον ἡ κυβέρνησις τοῦ αὐτοκράτορος καὶ βασιλέως Φραγκίσκου Ἰωσήφ, πολιτευομένη ὡς πολιτεύεται, διευκολύνει λίαν τὴν ἐκτράχυνσιν τῶν συμβούλων τοῦ πρίγκιπος Φερδινάνδου, οἵτινες, ἀπὸ ἀνομιῶν εἰς ἀνομίας προβαίνοντες, ὅτε μὲν ἐπιζητοῦσι διὰ παραβάσεως ρητῶν καὶ σαφῶν ὄρων τοῦ εἰρημένου συμβολαίου νὰ καταπιέσωσι πᾶν αἶσθημα αὐθυπαρξίας καὶ συνειδήσεως διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῆς βουλγαρικῆς γλώσσης εἰς τὰ μὴ βουλγαρικὰ στοιχεῖα, ὅτε δέ, ἀνωτέρα πίεσει ὑπεύκοι καὶ ἐξαναγκάζομενοι ν' ἀνακαλῶσι τὰ ἐαυτῶν παράνομα μέτρα, πειρῶνται νὰ καταλιξῶσιν εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτελεσμα διὰ τῆς ἀδίκου πράγματι κατασχέσεως τῶν προσόδων, δι' ὧν συντηροῦνται τὰ τῶν εἰρημένων στοιχείων καθιδρύματα. Ἀλλὰ ποῖον τὸ ἐλαττήριον τῆς τοιαύτης πρὸς τοὺς ἐν Σοφίᾳ μαμμοθρέπτους πολιτικῆς, ἢν περιβάλλουσι διὰ τοῦ πέπλου τῆς ἐλευθέρας τῶν κρατῶν τοῦ Αἴμου ἀναπτύξεως, ἢτοι διὰ χαρακτῆρος, ἀντιστρατευομένου ἄρδην πρὸς τὴν ἀνέκαθεν πολιτείαν τῆς μοναρχίας τῶν Ἀψβούργων, ἢτις, πιστῶς ἄλλοτε τηροῦσα τὰ παραγγέλματα τῶν ἐν Λαϊβάχη καὶ Βερόνῃ διαδουλιῶν ἀπνῶς μὲν κατεδίωκε πᾶν τῶν λαῶν κίνημα, τεῖνον εἰς τὴν πραγματώσιν τῆς νῦν ἀνακηρυττομένης πολιτικῆς τῆς ἐλευθέρας ἀναπτύξεως, ἀνηλεῶς δὲ συνέλαμβανε τοὺς προδρόμους τῆς τοιαύτης πολιτικῆς καὶ συνετέλει εἰς τὴν ἐν τῇ ἐθνικῇ τῶν λαῶν ἱστορίᾳ ἀναγραφὴν τῶν ὀνομάτων τῶν ὑπὲρ αὐτῶν ἀγωνισαμένων καὶ μαρτυρησάντων; Τίς ἢ αἰτία τῆς παλινωδίας ταύτης τῆς Αὐστρίας, τῆς ἀποκηρύξεως τῆς πολιτικῆς τοῦ Μετερνίχου, ὅστις πρῶτος τὸν λίθον τοῦ ἀναθέματος ἔβαλλε κατὰ πάσης πρὸς αὐθυπαρξίαν τάσεως τῶν λαῶν καὶ ἐτίθει τὰς βάσεις τῆς Ἱερᾶς συμμαχίας; Βεβαίως ἡ πρόσκησις ὑπερόχου θέσεως ἐν τῷ Αἴμῳ διὰ τῆς πρὸς τὴν Βουλγαρίαν θωπείας, ἢτοι ἡ ἐπιτυχία σκοποῦ, ἐφ' ᾧ σφόδρα καταδικάζεται καὶ κατακρίνεται ἡ μεγάλη τοῦ Βορρᾶ δύναμις. Ἀλλὰ τοῦτο πράττουσα ἡ κυβέρνησις τοῦ Καισαροβασιλέως ἀντιφάσκει πρὸς ἑαυτήν, ὑπονομεύει τὴν βερολίνειον συνθήκην καὶ ὑποσκάπτει τὰ θεμέλια τῆς γενικῆς εἰρήνης. τῆς ἀπειλουμένης οὐχὶ τόσον ἐκ τῶν γαλλογερμανικῶν ἀντεγκλίσεων ὅσον ἐκ τοῦ κοχλάζοντος ἐν Σοφίᾳ πραξικοπηματικοῦ λέβητος. Ἐὰν ἡ μοναρχία ἐπεδίωκεν εἰλικρινῶς εἰρηνοὺς σκοπούς, οὐδέποτε ἠθελε συνηγορήσει ὑπὲρ τῆς ἐκνόμου ἐν Βουλγαρίᾳ καταστάσεως. οὕτω δὲ θὰ ἐξέλιπε καὶ ἡ ἀφορμὴ μεγάλης πρὸς τὴν Ρωσίαν δυσαρσεκείας, ἢτις ἄχρι τοσοῦτου ἐξικνεῖται, ὥστε ἐπανειλημμένως οἱ νεοσέχοι ἐν ταῖς ἀντιπροσωπείαις βουλευταὶ ἐπερωτῶσι τὴν κυβέρνησιν μὴ ἡ τριπλῆ συμμαχία δυσμενεῖς ἐπιδιώκη κατὰ τῆς Ρωσίας σκοπούς· τούτου ἐνε-

κεν αἱ μετὰ στόμφου ἐπαναναλαμβανόμενα διπλώσεις τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ τῆς μοναρχίας μικρὸν καθησυχάζουσι τὴν κοινὴν ἐν Εὐρώπῃ γνώμην ἔχουσαν ἄλλως τε πρὸ αὐτῆς πασιφανῆ δειγμάτα τῶν ἀπειλούντων τὴν γενικὴν εἰρήνην κινδύνων.

Καὶ ἀληθῶς σὺν τῇ ἀνακηρύξει τῶν εἰρηνοῦς προθέσεων ἀπανταχοῦ τῶν μεγάλων κρατῶν σύντονος πάντοτε καταβάλλεται μέρμινα περὶ τὸν πολλαπλασιασμὸν τοῦ ὑπὸ τὰ ὄπλα στρατοῦ καὶ τὴν αὔξησιν τῶν πολεμικῶν μέσων, ἀμυντικῶν τε ἅμα καὶ ἐπιθετικῶν, ὡσεὶ ἐπὶ θύραις ὁ πόλεμος εὔρηται· ἰδίᾳ οἱ ἐν Γερμανίᾳ προεξέχουσιν ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ παρὰ τὰς ἀπανταχοῦ τῆς αὐτοκρατορίας διατυπουμένας διαμαρτυρίας ἐναντίον τῶν προκυψουσῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου στρατιωτικοῦ σχεδίου δαπανῶν, αἵτινες εὐρίσκονται εἰς φιοβερὰν δυσανολογίαν πρὸς τοὺς οἰκονομικοὺς πόρους τῆς χώρας καὶ πρὸς τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ φορολογουμένου. Μάτην τὰ κυριώτερα τοῦ φιλελευθέρου τύπου ὄργανα διαμαρτύρονται κατὰ τῶν νέων δαπανῶν, αἵτινες ὑπολογίζονται εἰς 80,000,000 μάρκων, καὶ ἀξιοῦσιν ὅπως τὸ ἐν τῷ ἐκτάκτῳ προϋπολογισμῷ τῶν στρατιωτικῶν ἀναγραφόμενον τοῦτο ποσὸν χρησιμοποιηθῆ εἰς ἐτέρους σκοπούς, πολλῶν λυσιτελεστέρους, ἢτοι εἰς ἐνίσχυσιν τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιομηχανίας. Οὐδεὶς ὅμως ὁ τείνων τὸ οὖς εἰς τὰς ἐκ φιλοπατρίας προΐούσας ταύτας φωνάς, καίτοι τὸ οἰκτρὸν θέαμα τῆς ἀποτυχίας τοῦ σχεδίου παγκοσμίου ἐκθέσεως ἐν τῇ γερμανικῇ πρωτεύουσῃ, ἔδει νὰ συνετίσῃ τοὺς συμβούλους τοῦ γερμανοῦ μονάρχου καὶ νὰ συγκεντρώσῃ τὴν προσοχὴν αὐτῶν οὐχὶ τοσοῦτο περὶ τὴν αὔξησιν τῶν πολεμικῶν τῆς χώρας δυνάμεων, ὅσον περὶ τὴν προαγωγὴν τῶν οἰκονομικῶν παραγόντων, ἐν οἷς τὴν πρώτην κατέχουσι τάξιν οἱ δύο εἰρημένοι κλάδοι τοῦ κοινωνικοῦ βίου, οἱ ἐπισπώμενοι τὴν σύντονον μέρμιναν ἀπασῶν τῶν εὐνομουμένων κυβερνήσεων. Ἀντιθέτως πρὸς τὰ εἰρημένα φιλελεύθερα ὄργανα τὰ τῆς κυβερνήσεως φύλλα πάντα λίθον κινούσιν ὅπως ἐκποτήσωσι τὴν κοινὴν γνώμην, ἐν δὲ τῇ ἀμυχανίᾳ αὐτῶν περὶ τὴν ἐξεύρεσιν πειστικῶν ἐπιχειρημάτων προσφεύγουσιν εἰς τὸ τέχνασμα τοῦ ἐν Φάρζιν τὰς διατριβὰς ποιουμένου δουκὸς τοῦ Λαουεμβούργου, ὅστις θέλων νὰ τύχη τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ σχεδίου τῆς ἐπταετοῦς θητείας, ἐπέσειε τὸ φάσμα τοῦ διμετώπου πολέμου, ἠπειλεῖ τὴν ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν διὰ τῆς διαλύσεως αὐτοῦ καὶ διεκήρυττεν ὅτι πρὸ οὐδενὸς θὰ ὑποχωρήσῃ μέσου, ἐὰν μὴ τύχη τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ. Τοιαύτην πράγματι παρέχουσι νῦν εἰκόνα τὰ ὄργανα τοῦ κόμματος Καρπίθην καὶ τῶν λοιπῶν συμβούλων τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου, ἅτε διαπιστοῦνται ὅτι τὸ κοινοβούλιον διαλυθήσεται, ἐὰν μὴ παράσχη τὴν ἐπιδοκιμαστικὴν αὐτοῦ ψῆφον εἰς τὸ αἰτούμενον σχέδιον· ἐνθεν μὲν διαπιστοῦσιν ὅτι διμετώπος ἐπίκειται πόλεμος, ἐνθεν δέ, ποιούμενα σύγκρισιν τῶν πολεμικῶν δυνάμεων τῆς τριπλῆς συμμαχίας καὶ τῶν δύο πολεμιῶν αὐτῆ, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ρωσίας, ἀγωνίζονται ν' ἀποδείξωσι δι' ἀριθμῶν ὅτι μόνη ἡ μεγάλη τοῦ Βορρᾶ δύναμις ἔχει πλείονα στρατὸν τῶν δύο αὐτοκρατοριῶν, ἡ δὲ Γαλλία ὑπερτερεῖ τῆς Γερμανίας μόνης ὑπὸ τε τὴν ἐποψίν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπὸ τὰ ὄπλα ἀνδρῶν καὶ ὑπὸ τὴν τοῦ πυροβολικοῦ. Εἰς πάντα ταῦτα προσθετόν αὐτὴν ταύτην τὴν ἐπιμονὴν Γουλιέλμου τοῦ Β', ὅστις διαρρηθὴν ἐκήρυξεν ὅτι ἐν τῷ στρατιωτικῷ ζητήματι πολιτευθήσεται οὐχὶ καθ' ὅν ἐπολιτεύθη τρόπον ἐν τῷ σχολικῷ, ἀλλὰ κατὰ διάφορον ὄλως μέθοδον ἀντὶ παντὸς ὅπως

τύχη τοῦ σκοπομένου. Διδακτικὸν ὄντως τὸ θέαμα ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ μάλιστα θέαμα, παρεχόμενον ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων, ὅσοι μετὰ τὴν κατασύντριψιν τῆς Γαλλίας ἀντιποιοῦνται τὰ πρωτεῖα ἐν τῷ εὐρωπαϊκῷ πολιτισμῷ καὶ διεκδικοῦσι τίτλους προτεραιότητος ἐν αὐτῷ.

Ἄλλὰ καὶ οἱ ἐν Αὐστρίᾳ μικρὸν ὑπολείπονται τῶν ἐν Γερμανίᾳ ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τοῦ στρατοῦ, πολλοὶ δὲ τῶν ἐν ταῖς ἀντιπροσωπείαις ἀγορευσάντων ἠγωνίσθησαν νὰ ὑποδείξωσι τὸ ἐλαττωματικὸν τῆς στρατολογίας καὶ τὸ ὀλιγάριθμον τῶν συνταγμάτων ὅπως οὕτω διευκολύνωσι τὴν ἐπιπήψισιν τῶν ἐκτάκτων πιστώσεων ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ, παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τῶν νεοσέχων, οἵτινες ἐκίρουν ὅτι τὴν Αὐστρίαν οὐδεὶς ἀπειλεῖ κίνδυνος. Οἱ περὶ τὴν κυβερνήσιν ὅμως, ἐλαχίστην ἀπονέμοντες προσοχὴν, προέβησαν εὐθὺ εἰς τὸ ἔργον, καίτοι τὴν μέριμναν αὐτῶν ὤφειλον νὰ συγκεντρώσωσι μᾶλλον περὶ τὴν κατασίγασιν τῶν φυλετικῶν παθῶν, ἅπερ βεβαίως ἥκιστα κατευνάζονται διὰ τῆς πειθαναγκάσεως τῶν Οὐγγρῶν φιλοπατριδῶν ὅπως ἀπὸ τῶν τάφων τῶν ὑπὲρ τῆς ἀμύνης τῆς Βούδας πεσόντων μεταβῶσιν καὶ εἰς τὸν τάφον τοῦ κατ' αὐτῶν πολεμήσαντος αὐστριακοῦ στρατηγοῦ Χένζη, καταθέσωσι στέφανον ἐπὶ τοῦ τάφου τούτου καὶ παράσχωσιν οὕτω τὸ ἀλλόκοτον θέαμα πολεμίων, στεφανούντων καὶ ἐγκωμιαζόντων ἀλλήλους.

Εὐνόητον ὅτι τῆς ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ μερίμνης τῶν ἐν Γερμανίᾳ καὶ Αὐστρίᾳ, τῆς Ἰταλίας ἀδυνατούσης νὰ μιμηθῆ αὐτὰς ἐνεκεν τῶν οἰκτρῶν αὐτῆς οικονομικῶν, τῶν ἀρκούντως σαφῶς ἐκτιθεμένων ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἐκθέσει τοῦ πρωθυπουργοῦ τοῦ βασιλέως Οὐμβέρτου κ. Γιολίτη, δὲν ὑπολείπονται οἱ ἐν Ρωσίᾳ, καὶ οἱ ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου ἐν πλήρει δικαίῳ μεγάλη καταβάλλεται μέριμνα πρὸς ἀντιστάθμισιν τῶν ἐν ταῖς συμμάχοις δυνάμεσιν ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ γινομένων. Ἄλλ' ὅταν αἱ μεγάλαι δυνάμεις τοσοῦτον ἀνυσυχῶσιν ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ καταστάσει, πρόδηλον ὅτι καὶ αἱ μικρότεροι τὴν αὐτὴν αἰσθάνονται συγκίνησιν, οὐδὲ τῆς Ἑλλάδος ἐξαιρουμένης παρὰ τὰς ἐπικεινένας ἐορτὰς ἐπὶ τῇ εικοσιπενταετηρίδι τῶν γάμων τοῦ βασιλικοῦ αὐτῆς ζεύγους, πανηγυρισθησομένων τῇ προσεχεῖ πέμπτῃ ἐν μέσῳ πλειάδος ἀντιπροσώπων τῶν ἐστεμμένων κεφαλῶν τῆς Εὐρώπης.

ΕΡΓΝΕΣΤΙΟΥ ΚΟΥΡΤΙΟΥ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΖΟΜΕΝΗ ΥΠΟ

Μ. Ε. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ.

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν 49).

Ἡ εὐρεῖα τῶν ἀκτῶν ἑκτασις, ἐφ' ἧς ἀπέβαινον οἱ Ἕλληνες, οὐδαμῶς ἦν χώρα ἀκατοίκητος, οὔτε ἐδαφος ἀδέσποτον. Αὐτόθι εἶχον ἦδη συναντηθῆ καὶ διαστυρωθῆ πολλαὶ μεταναστάσεις καὶ πολλαὶ ροπαί, εἴτε ἐκ τῆς μεσογαίας τῆς ἡπείρου εἴτε ἐκ τῆς θαλάσσης προερχόμεναι.

Ἐν πρώτοις εἶχον εἰσχωρήσει οἱ Φοῖνικες καθ' ὃν χρόνον ἡ χώρα κατεῖχετο ὑπὸ πρωτογόνου τινὸς λαοῦ, συγγενοῦς τῇ φυλῇ τῶν Ἑλλήνων. Ἡ παρουσία αὐτῶν διεπιστώθη ὑπὸ τῆς ἐν Ἐρυθραῖς¹ λατρείας τοῦ Μέγκαρτ καὶ τῆς ἀρχαϊκῆς λατρείας τῆς

οὐδνικῆς θεότητος τῆς Σιδῶνος, ἥτις ἐνιδρύθη, ὡς ἐν προτιμωμένῳ τόπῳ, ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Καῦστρου κατὰ τὴν εἰσοδὸν καὶ ἐξοδὸν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Εἶτα εἶχον ἐλθεῖ ἐκ Κρήτης νέοι ἀποικοὶ, λαὸς τις δὲ μεμιγμένος ἐκ Καρῶν καὶ Δελέγων εἶχε διαχυθῆ ἐπὶ τοῦ ἀλιπέδου, ἐνῶ ἐκ τῆς μεσογαίας τῆς ἡπείρου ἡ λυδικὴ δύναμις προήλανε πρὸς τὴν παραλίαν. Ἡ τῆς λυδικῆς δυνάμεως ἐπέκτασις αὐτὴ κατέλιπεν ὄρατὸν ἴχνος ἐν τῇ πόλει Νινὴρ (Ninewā), ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐν Καρία Λυδῶν κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε νὰ ἐφορᾷ τὸν κάτω ροῦν τοῦ Μαϊάνδρου. Ἡ Νινὴρ ἦν τῷ ἡπειρωτικῷ τούτῳ κράτει πρόσκοπος, ὅς ἀποδεικνυσὶν ὅτι ἦδη ἐπὶ τῆς δυναστείας τῶν Σανδονιδῶν, ὅτε ἡ Λυδία ἦν ἐτι ἠνωμένη τῇ Ἀσσυρίᾳ, οἱ Λυδοὶ ἐβουλεύοντο τὴν κατάληψιν τοῦ ἀλιπέδου. Ἐν τούτοις παρέμεινε πάντοτε σαφὲς στάτη διαφορὰ τῶν κατοίκων τῆς μεσογαίας καὶ τῶν τῆς παραλίας· ἐπετράπη ταῖς εἰς τὴν ναυσιπορίαν ἐπιδεδομέναις φυλαῖς νὰ ἐξακολουθῶσιν ἐν εἰρήνῃ τὸ ἔργον αὐτῶν, καὶ αὐταὶ δέ, φαίνεται, αἱ ἀποβάσεις νέων ἀποίκων δὲν ἐθεωρήθησαν ὡς ἐπιθέσεις κατὰ τῆς χώρας τοῦ λυδικοῦ κράτους.

Ἐκ τῶν τόπων, ἐν οἷς καὶ αὐτοὶ οἱ Λυδοὶ μετέσχον τῆς κατὰ τῶν γενλῶδων ἀντιστάσεως, δέον νὰ μνησθῶμεν τῆς Ἐφέσου, διότι αὐτόθι ἀπαντᾷ παραδόσεις ἀκριδέστεραι ἢ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι τῆς Ἰωνίας. Ἐπὶ δύο καὶ εἰκοσὶν ἔτη, ὡς λέγεται, οἱ ἀποικοὶ, ἐστρατοπέδευμένοι ἐπὶ τῆς βορείας ἄκρας τῆς Σάμου, μάτην ἠγωνίζοντο πρὸς ἐνίδρυσιν αὐτῶν ἐν τῷ κάτω βαθυπέδῳ τοῦ Καῦστρου. Ὑπῆρχεν αὐτόθι προδήλως δύναμις καλῶς ὀργανωμένη, ἥτις ὑπερεμάχει τῆς χώρας, ἡ δύναμις δὲ αὐτὴ οὐδεμία ἦν ἄλλη ἢ τὸ ἱερατικὸν κράτος, οὐ ὁ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος ἦν τὸ κέντρον. Τὸ κράτος τοῦτο εἶχε καταλάβει ὡς ἰδίαν κτῆσιν τὴν ἐκβολὴν τοῦ ποταμοῦ καὶ διετίθει ἐνοπλον δύναμιν, ἐν ἧ ἐστρατολογοῦντο καὶ αὐταὶ ἐτι αἱ τοῦ ναοῦ διάκονοι, ἠοικνόμεναι ἐν τῇ χρῆσει τῶν ὀπλῶν καὶ εἰθισμέναι ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἀγῶσιν. Ἄλλως τε συνήπτετο τοῖς ἱερατικοῖς ἰδρύμασι τῆς μεσογαίας τῆς ἡπείρου καὶ τῷ λυδικῷ κράτει οὕτως, ὥστε προήχθη εἰς κέντρον αὐτῶν σχεδόν, γενόμενον τὸ ἐνωτικὸν σημεῖον τῆς μεσογαίας καὶ τοῦ ἀλιπέδου, τῶν Βαρβάρων καὶ τῶν Ἑλλήνων.

Αὐτόθι ἦν τὸ μάλιστα ἀπόρητον πάσης τῆς ἀκτῆς σημεῖον, ἡ ἀνάμνησις δὲ τῶν πεισματῶδων μαχῶν, ὅς οἱ ἀποικοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ συνάψωσι πρὸς τὰ ἐνθουσιώδοντα στίφη τοῦ ναοῦ, διηγωνίσθη ἐν τῷ μύθῳ τῶν Ἐφεσίων Ἀμαζόνων. Ἐπὶ τέλος οἱ μετανάσται κατώρθωσαν νὰ ἐνιδρυνθῶσιν ἐπὶ τῆς παραλίας κατασκευῆ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, ὅν αἱ τοῦ ποταμοῦ προεχόμεναι εἶχον κατὰ μικρὸν ἀπομακρύνει τῆς θαλάσσης, καὶ περὶ ἱερὸν τι τῆς Ἀθηνᾶς νὰ ἐγειρωσὶν «Ἀθηναίων» τι, νέας τινὰς Ἀθίνας¹, διότι ὁ ὄμιλος οὗτος τῶν ἀποίκων, ὅς ἠμύνετο οὕτω κατὰ τῶν Λυδῶν καὶ τῶν Δελέγων², συνίστατο ἐξ Ἀθηναίων, ἀγομένων ὑπὸ τοῦ Ἀνδρόκλου. Βραδύτερον ἡ ἀποικία αὐτῶν ἐπεξετάθη πρὸς τὴν μεσογαίαν³, συνῆψε φιλιωτέρας σχέσεις πρὸς τὸ Ἀρτεμίδιον καὶ ἀπὸ τῆς ἐγγχωρίου θεότητος ἔλαβε τὸ ὄνομα τῆς Ἐφέσου⁴.

Διεξήχθησαν ὡσαύτως ἀγῶνες ἐν ἄλλοις σημεῖοις τῆς Ἰωνίας, ἀλλ' ἥττον πεισματῶδες ἢ ἐν Ἐφέσῳ, ἥτις παρεῖχε τῇ ἀντιστάσει σταθερὸν σημεῖον ἀντερείματος.

Ἐν τούτοις οὐδαμοῦ ἡ ρῆξις προσέλαβε χαρακτῆρα ἐξοντώσεως· δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἐκμυδενίσεως τῶν ἀρχικῶν κατοίκων, οὐδὲ ἦν ὁ ἀγὼν πρὸς Βαρβάρους, οὐς εἶδει ν' ἀπωθήσωσι βῆμα πρὸς βῆμα εἰς ἀντικατάστασιν αὐτῶν διὰ νέας ὅλως φυλῆς καὶ νέου πολιτισμοῦ, ὡς ἐπραξαν οἱ Ἕλληνες ἐν Σκυθίᾳ ἢ οἱ Ἄγγλοι ἐν Ἀμερικῇ.

Κατὰ τὴν ἑλληνικὴν παράδοσιν οὐδέποτε ἐπιῆλθεν οὕτω ριζικός τῶν δύο ἀκτῶν ἀνταγωνισμός, τὰ ποιήματα δὲ τοῦ Ὀμή-

1) «Ἐκράτησαν τῶν ἀρχαίων Μιλησέων οἱ Ἴωνες (Παυσαν., Ζ', 6', 6)».

2) Βιογραφ. Ἑλλην., ἐκδ. Westermann, σ. 22.

3) Κρεωφυλ. παρ' Ἀθηναίων, σ. 361 e.

4) Περὶ τῶν εἰς τὴν Ἰδρυσιν τῆς Ἐφέσου ἀφορώντων μύθων ἴδε E Curtius, Beiträge zur Gesch. und Topographie Kleinasiens (Abhdl. d. Akad. d. Wiss., 1872, σ. 19).

1) Παυσαν., Θ', κζ', 8.

ρου, ἐν οἷς ἐμφανίζονται συγκρουόμενα ἐπὶ τοῦ θεάτρου κοινῆς ἱστορίας, ἀγνοοῦσιν ἄλλως τε διαφορὰν Ἑλλήνων καὶ Βαρβάρων. Τὰ ἱερά, ἅτινα οἱ νεήλυδες εὗρον ἐν Σάμῳ, Ἐφέσῳ, Μιλήτῳ, ἐτήρησαν πάσας τὰς τιμὰς αὐτῶν καὶ τὰ προνόμια καὶ ἐρησιμύσαν ὡς σημεῖα συναφείας, ὡς δεσμός τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νέων κατοικῶν. Ὁ τῆς Μιλήτου Ἀπόλλων ἦν αὐτὸς ἐκεῖνος, οὗ ἡ λατρεία ἦν ἄλλοτε εἰσηγμένη ἐξ Ἀσίας εἰς Εὐρώπην.

Καὶ αὐταὶ δὲ αἱ τότε ἰδρυθεῖσαι πόλεις οὐδαμῶς ἀνεκύπτου τοῦ ἐδάφους ὅλως νέαι. Αἱ Ἐρυθραί, ἡ Χίος, ἡ Σάμος ἦσαν παλαιαὶ ἰωνικαὶ πόλεις, αἵτινες ἀνεκαινίσθησαν μόνον. Αἱ ἀρχαῖαι Ἐρυθραὶ ἦσαν ἰδρυμέναι ὑπὸ τῶν Κρητῶν¹ καὶ κατοικημέναι ὑπὸ τῶν Λυκίων, τῶν Καρῶν καὶ τῶν Παμφυλίων, ἐτήρησαν δὲ τὴν τάξιν αὐτῶν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι, δυνάμει δὲ τῆς προσαιρέσεως ἀπογόνου τινὸς τοῦ Κόδρου καὶ τῶν ἀκολουθῶν αὐτοῦ, οἵτινες εἰσέβαλον μετὰ τῶν Ἐρυθραίων, συνδωματοῦθησαν μετὰ ταῦτα ὑπὸ τὸν αὐτὸν ταῖς ἄλλαις τίτλων τῆ ἰωνικῆ Ἐξαπόλει. Ἡ Χίος δὲν ἔλαβε σχεδὸν νέα στοιχεῖα, ἦν δ' οὐδὲν ἤττον τῶν ἰωνικωτάτων πόλεων. Ἡ Σάμος συνέλεξεν ἀποίκους ἐξ Ἐπιδαύρου, οἷς δὲν δυνάμεθα ν' ἀποδώσωμεν τὸν ἐξωνισμὸν τῆς ὅλης γῆδος. Ἡ Μίλητος καὶ ἡ Ἐφεσος εἶναι ὡσαύτως ἀρχαιόταται πόλεις. Οὐδαμῶθεν ἐξεώθησαν οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι τοῦναντίον συνδωματοῦθησαν καὶ συνεχωνεύθησαν ἐν ταῖς νέαις κοινότησιν. Οἱ κατακτιτὰι νυμφεύονται γυναῖκας αὐτόχθονας, ἐκ τῶν γάμων δὲ τούτων προκύπτει οὐχὶ νόθος καὶ ἡμιδάρδαρος γενεά, ἀλλὰ λαὸς ἀκραίφνοϋς ἑλληνικοῦ αἵματος, λαὸς μάλιστα, ὃς ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀληθῶς ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ διεπρήξεν ὑπὲρ πάντας τοὺς Ἕλληνας. Ὡσαύτως δὲν βλέπει τις τὰς πόλεις παραμενούσας μεμονωμένας ἐν μέσῳ, ἕτερογενεῖς ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ· τοῦναντίον τὸ αὐτὸ πνεῦμα, ὁ αὐτὸς ὁμογενῆς ἔθνομός παρὰ πάσας τὰς κράσεις ἐκράτησεν ἀπ' ἀκροῦς ἄκρον τοῦ ἀλλεπάδου. Δὲν πρόκειται λοιπὸν κατ' οὐδένα λόγον περὶ ἀποικῶν, ἐμφυτευθειῶν ἐπὶ βαρβάρου ἐδάφους· οἱ μετανάσταί εὗρον ἀναγκαίως ἐν τῇ χώρᾳ ὁμογενεῖς αὐτοῖς κατοίκους.

Ἄφ' ἑτέρου ἐν τούτοις οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι οὐσιωδῶς διέφερον τῶν νέων. Πράγματι αἱ εὐρωπαϊκαὶ φυλαὶ εἶχον ἤδη ὀπισθεν αὐτῶν ὀπουδαῖον ἱστορικὸν παρελθὸν καὶ εἶχον συντελέσει ἀξιολόγους προόδους, μάλιστα ἐν τῷ ὄργανισμῷ τῶν ὁμοσπονδιακῶν κοινωνιῶν. Ἐν Ἀττικῇ τὸ ἰωνικὸν πνεῦμα εἶχε λάβει εὐτυχῆ καὶ πρωτότυπον τροπὴν. Ὅτε λοιπὸν ἐκ τῆς χώρας ταύτης ἀφίκοντο τινες τῶν εὐγενεστάτων οἰκογενειῶν, παρέδον τῷ σταδίῳ βίῃ νέαν ὄψιν καὶ διὰ τῶν πολιτικῶν ἰδεῶν, ἃς εἰσέγαγον, ἐνεκαινίσαν τὴν πρώτην γενικὴν ἱστορίαν τῆς Ἰωνίας. Οὕτως ἐξηγεῖται ἡ διαφορὰ, ἦν οἱ ἀρχαῖοι ἠσθάνοντο ὑψίστατην μετὰ τῶν ἀποικῶν καὶ τῶν Καρῶν καὶ Δελέγων. Ἦσαν καθαροὶ Ἕλληνας, ἐρχόμενοι πρὸς Ἕλληνας, Ἴωνες, ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν πατρίδα, ἀλλ' ἐπανήχοντο τοσοῦτον μεταμεμορφωμένοι, τοσοῦτον διαπεποτισμένοι ὑπὸ ἐκπολιτευτικῆς ζήτησιν, συνελπίγοντο οὕτω πλοῦσιον θησαυρὸν πείρας, ὥστε ἡ ἀφίξις αὐτῶν ἀπέβη ἀφετηρία θαυμαστῆς ἀναπτύξεως καὶ ἡ ἔνωσις αὐτῶν τῶν κορυφῶν μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς φυλῆς προὐκάλεσεν ἐν τῇ γηραιᾷ Ἰωνίᾳ ἀνάπτυξιν τοῦ ἐθνικοῦ πνεύματος τῶσφ ἰσχυρὰν ἐν τῇ ἐνότῃ αὐτῆς, ὅσφ ποικίλην καὶ νέαν ἐν τοῖς ἀποτελέσμασιν.

ὑπὸ τοιοῦτους ὄρους κατανοεῖ τις ὅτι οὐδέποτε διεξήχθη ἀποικισμὸς ὑπὸ οἰωνοῖς αἰδιωτέροις τῶν τῆς ἰδρύσεως τῆς Νέας Ἰωνίας².

Τοῦναντίον τὸ παρασχὸν ὅλως ἴδιον χαρακτῆρα τοῖς ἰδρύμασι τῶν Αἰολέων εἶναι τοῦτο, ὅτι κατέλαβον οὐ μόνον τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης μετὰ τῶν παρακειμένων νήσων, ἀλλὰ τὴν ὅλην ὅλην τῆς ἡπείρου. Ὑπῆρξεν αὐτοῖσι ἐδαφικὴ κατάκτησις, μακρὸς καὶ ἐπιπνοὺς ἀγὼν κατὰ τῶν ἰθαγενῶν κρατῶν· αὐτοῖσι

οἱ δάρδαροι ἡγεμονίαι ὀπισθεν τῶν χαρακωμάτων αὐτῶν περιεφρόνουν τοὺς υἱοὺς τῶν Ἀχαιῶν, ἐπαιρομένους ἐπὶ τῇ ἐκ τοῦ Πέλοπος, τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τοῦ υἱοῦ τῆς Θέτιδος καταγωγῆ αὐτῶν. Ἴνα μὴ δὲ ἐξασθενῶσιν ἐν οὕτω μακρῷ ἀγῶνι, οἱ Ἀχαιοὶ, εὐαίσθητοι πρὸς τὰ θέλητρα τῆς ποιήσεως, ἐξοπύρουν τὸ θάρρος αὐτῶν ἄδοντες τοὺς ἄθλους τῶν ἀρχαίων μαχητῶν ἡγεμόνων αὐτῶν, τῶν Ἀτρειδῶν, καὶ ἐνεθουσίαν πρὸς τὴν ἀνάμνησιν τοῦ ὑπερανθρώπου ἡρωϊσμοῦ τοῦ Ἀχιλλέως. Ἐτίμων αὐτοὺς οὐ μόνον ὡς πρότυπον, ἀλλὰ καὶ ὡς ὑποκριτὰς πραγματικοῦ δράματος· ἐβλεπον αὐτοὺς κατὰ διάνοιαν ἡγουμένους τῶν ἀπογόνων αὐτῶν ἐν τῷ κοινῷ τῶν μαχῶν, ἐνόμιζον δὲ ὅτι ἠκολούθουν τοῖς ἴχνεσιν αὐτῶν καὶ διεξεδίκουν τὰ ὑπ' ἐκείνων κειτημένα δίκαια.

Ἴδιος χαρακτῆρ τῶν Ἑλλήνων, ἐμφανιζόμενος ἐν πάσαις ταῖς ἐνόπλοις αὐτῶν ἐπιδρομαῖς, εἶναι οὗτος, ὅτι οἱ ἐπιδρομεῖς πρὸς δικαιολόγησιν τῆς κατακτήσεως ἐπεκαλοῦντο οὐχὶ ἀπλῶς τὸ δίκαιον τοῦ ἰσχυρότερου, ἀλλὰ κληρονομικόν τι δίκαιωμα. Οὕτως ἐν Πελοποννήσῳ οἱ Ἡρακλεῖδαι ἐλθόντες ἀπὸ τὸν κληρὸν τοῦ προπάτορος αὐτῶν· οὕτως οἱ τῶν Ἀργαίων εἰς Βοιωτίαν ἐκστρατεία παρεστάθη ὡς καθόδος τῶν Θηβαίων Καδμειῶνων, οὕτω δὲ βραδύτερον ἐν τῷ ἀγῶνι, ὃς ἐξεροῶν περιὶ τοῦ Σηγεῖου, οἱ Ἀθηναῖοι ἐπεκαλέσαντο τοὺς ἄθλους τοῦ βασιλέως αὐτῶν Μενεσθέως³ καὶ ὅτε ἀπέκισαν τὴν Θοράκην, προέβαλον τὰς ἀρχαίας κατακτήσεις τοῦ Θιδέως². Κατὰ τὰ αὐτὰ ἐν Σικελίᾳ ὁ Σπαρτιάτης Δωριεὺς ἀπῆται τὸν κληρὸν τοῦ Ἡρακλέως, οὗ ὡς Ἡρακλεῖδης ἐκαλεῖτο διάδοχος³. Πανταχοῦ οἱ νεήλυδες προέβαλον νομικὰς ἀξιώσεως, περιβεβλημένας μυθολογικὴν μορφήν, πανταχοῦ ἀναφέρουσι προδρόμους αὐτῶν ἀθλοφορήσαντας ἤδη ἐν τῇ χώρᾳ, ἦν κατέλαβον. Οἱ φανταστοὶ ἄθλοι τῶν προγόνων συνεχύθησαν ἐπὶ τέλους τοῖς ἐν τῷ παρόντι τελεσθεῖσι γεγονόσιν, οὕτω δὲ καταρτίζεται φανταστικὴ τις εἰκὼν, ἦν ἡ φαντασία ποιητικοῦ λαοῦ περὶ ὅσων ἐξ ἰστορικῆς ἱστορίας.

Τοιοῦτοι μῦθοι καὶ τοιαῦτα πλάσματα ἐμορφώθησαν κατ' ἀκολουθίαν κατὰ τὸν ὑπὸ τῶν Αἰολέων ἀποικισμὸν τῆς Τρωάδος, τὴν ὑπαρξὴν δὲ αὐτῶν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ προῦποθέσωμεν ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ κατὰ τὸν χαρακτῆρα τῶν ἡρωικῶν μύθων τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἂν ἐτι μὴδὲν αὐτῶν ἴχνος διέμενε. Ἄλλ' εὐρίσκειται ὅτι τὰ ἄσματα, τὰ εἰς τοὺς προδρόμους καὶ τοὺς μυθικοὺς τύτους ἱππῶτας ἀφιερωμένα, τὰ ἄσματα, τὰ ἐξαίροντα τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ τὸν Ἀχιλλέα, δὲν ἐξωντώθησαν, ἀλλὰ διετηρήθησαν μέχρις ἡμῶν ὡς τὸ αὐθεντικὸν ὑπόμνημα τῶν ἄθλων τῶν Ἀχαιῶν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Δαρδάνων. Πᾶσα ἡ δυσχερῆς ἔγκειται ἐν τῇ ὀρθῇ κατανοήσει τοῦ ποιητικοῦ τούτου ἐγγράφου καὶ ἐν τῇ ἐπιλύσει τοῦ ζητήματος, εἰ ὀφείλομεν ν' ἀποδεχθῶμεν ὅτι τὸ Ἴλιον δις ἐπορθήθη ὑπὸ τῶν αὐτῶν φυλῶν ἢ δέον νὰ θεωρήσωμεν τὴν ὀμηρικὴν εἰκόνα τοῦ Τρωικοῦ πολέμου ὡς πλάσμα καὶ κατοπιτισμὸν τοῦ αἰολικοῦ ἀποικισμοῦ.

Οἱ Ἀχαιοὶ καὶ οἱ Δάρδαροι εἶσι λαοὶ τοῦ αὐτοῦ αἵματος. Οὕτως ἅπας ὁ Τρωικὸς πόλεμος παρ' Ὀμήρῳ οὐδένα ἔχει χαρακτῆρα ἄλλον ἢ γειτονικῆς ἐριδος, οἷαι ἀνεψύοντο παρὰ ταῖς ἑλληνικαῖς φυλαῖς ἕνεκα ἀπαγωγῆς γυναικῶν ἢ ἀρπαγῆς ποιμνίων. Ἐνεκα τοῦ αὐτοῦ λόγου δὲν ὑπάρχουσι σχεδὸν ἐν τῷ τρωικῷ μύθῳ χαρακτῆρες μὴ ἀπαντῶντες ἐν πάσῃ ἀναλόγῳ περιστάσει. Οἱ χαρακτῆρες οὗτοι λοιπὸν κατ' οὐδένα τρόπον ἐγγυῶνται τὴν ἱστορικὴν ἀξίαν τῆς διηγήσεως. Ἄλλ' ὑπάρχουσιν ἐν τῷ μύθῳ τοῦ Τρωικοῦ πολέμου ἄλλαι λεπτομέρειαι, ἐν αὐταῖς δ' ἀποκαλύπτονται τὰ ἴχνη ἀρχαίας παραδόσεως, ἅτινα μόνον πρὸς τὸν χρόνον συνάδουσι καὶ διὰ μόννης τῆς συμπτώσεως τοῦ αἰολοχαϊκοῦ ἀποικισμοῦ ἐξηγοῦνται.

Οὕτως ὁ ἐξ Αὐλίδος ἀπόπλους θ' ἀπέβαινε σχεδὸν ἀκατανόητος, ἂν ὁ τῆς ἐκστρατείας ἀρχηγὸς ἦν ἡγεμὼν ἡσυχῶς ἀνάσσειν ἐν Μυκῆναις· οὗτος ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ συνήθριζε τὸν στόλον ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἄργους, ἐνῶ ὁ ὄμορος τῆς Αὐλίδος ἦν τὸ φυσικὸν ἐντευκτῆριον τῶν ομάδων, αἵτινες μετῆνάστευον ἀπ' ἄρκτου συγχρόνως καὶ ἀπὸ μεσημβρίας. Βεβαίως ἡ ἀκρόπολις

1) Παισαρν. Ζ', γ', 7. Περὶ τῆς ἡρωικῆς λατρείας, τῆς ἀποδοθείσης τῷ Κρητῇ οἰκιστῇ Ἐρυθρῷ ΕΡΥΘΡΟΚΤΙΣΤΗΣ ἴδε *Archaeol. Zeitung*, XXVII [1869], σ. 103. Lambrecht, *De rebus Erythraeorum publicis*. Berolii. 1871.

2) Περὶ τῆς γενικῆς ἱστορίας τῆς Νέας Ἰωνίας ἴδε E. Curtius, *Imperium der dorischen Wanderung*, σ. 5, καὶ *Neue Jahrbuch. für klass. Philologie*, 1861, σ. 454.

1) Ἡρόδοτ., Ε', 95.

2) Περὶ τοῦ Θησεῦς ἐν Σκύρῳ ἴδε Vischer, *Kimon*, σ. 46, περὶ τῶν Θηρειδῶν δὲ ἐν Θράκῃ Weissenborn, *Hellen*, σ. 137.

3) Ἡρόδοτ., Ε', 95.

τῶν Μυκηνῶν ἐγένετο ἡ ἔδρα ἰσχυρῶν ἡγεμόνων· ἐν τούτοις ὅτε βλέπομεν δι' ὀπίσθον βραδείας προόδου, ἀπὸ τῆς δωρικῆς ἐποχῆς δὲ μόνον οἱ ὀμοσπονδιακοὶ συνασπισμοὶ ἐξετάθησαν ἀπὸ χώρας εἰς χώραν, ἀπαράδεκτον ὑπολαμβάνομεν ὅτι εἰς Πελοπίδης εἶχε συγκεντρώσει ἥδη τοσαύτην δύναμιν, ὥστε νὰ διατάξῃ ἐπιστράτευσιν ἀπὸ Ἀργολίδος μέχρι Θεσσαλίας καὶ νὰ συναθροίσῃ ἑλληνικὸν στόλον εἰς τὴν εὐβοϊκὴν θάλασσαν· τόσῳ δὲ μᾶλλον, ὅσῳ αἱ μεγάλα ἔθνη ἐπιχειροῦσιν κατορθώθησαν μόνον κατ' ἀκολουθίαν δωρικῶν μεταναστάσεων, παρ' Ὀμήρῳ δὲ οὐδὲν εὐρίσκουμεν, ἐξ οὗ δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ὁ τῶν Μυκηνῶν ἡγεμὼν ἔσχεν ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ οὕτω μέγαν στρατὸν καὶ ὑπεκρίθη πρόσωπον ἔθνικοῦ ἀρχηγοῦ. Πρόκειται περὶ συναθροίσεως φυλῶν καὶ ἡγεμόνων, ἐν οἷς ὁ ἰσχυρότατος διεκδικεῖ τὴν ὑπεροχὴν μὴ δυνάμενος οὔτε δικαίῳ νὰ αἰτιολογήσῃ, οὔτε ἔργῳ νὰ καταστήσῃ αὐτήν. Ἡ τοῦ βασιλεῖς διαίρουσα ζηλοτυπία, ἡ ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξαρτησία τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων, αἱ περὶ τῆς λείας ἐριδες τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν, πάντα ταῦτα δεκνύουσιν ὅτι οἱ ἄκρο κλάδοι τοῦ ἀρχαίου λαοῦ, οἱ Μυρμηδόνες τῆς Θεσσαλίας καὶ οἱ Πελοποννήσιοι, δὲν ὠπλίσθησαν καὶ συνῆλθον κληθέντες ὑπὸ ἐνὸς ἡγεμόνος, ἀλλὰ κατὰ τύχην συνηντήθησαν ἐν τῇ μεταναστατευτικῇ αὐτῶν πορείᾳ.

Ταῖς λεπτομερείαις ταύταις προστίθενται αἱ πολλαὶ ἀναμνήσεις ἄλλων μαχῶν, αἵτινες περιλαμβάνονται ἐν τῷ τρωικῷ μύθῳ ἄνευ σχέσεως τινος πρὸς τὴν πόλιν τοῦ Πριάμου καὶ τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διαρπαγὴν αὐτῆς, οἷαι αἰ τοῦ Ἀχιλλεύου κατὰ γῆιν καὶ κατὰ θάλασσαν μεμαρτυρούμεναι ἐστρατεῖαι, ἡ ἄλωσις τῆς Τενέδου, τῆς Λέσβου, τῆς Λυγνησοῦ, τῶν Θηβῶν, ἡ ἄφιξις, ἡ ἐξαφάνισις καὶ ἡ ἐπάνοδος τῶν πολιορκητῶν. Εἶναι ταῦτα χαρακτηριστικῆς σαφῶς μακρὰν ἐχθροπραξιδῶν περίοδον, ἐδαφικὴν κατάκτησιν, ἐπιδικασθεῖσαν βῆμα πρὸς βῆμα, καὶ κατάληψιν τῆς χώρας. Παρὰ πάντα ταῦτα ὁ ἀρχαῖος μῦθος λαλεῖ μόνον περὶ μαχῶν συναφθεισῶν ἐπὶ τοῦ τρωικοῦ ἐδάφους, διότι πᾶν ὅ τι ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐπάνοδον τῶν ἡρώων εἶναι μεταγενεστέρᾳ ἀνάπτυξις τῆς μυθικῆς ἐκδόσεως. Οἱ τῶν Ἀχαιῶν υἱοί, οἱ ἀνατρέψαντες τὸ κράτος τοῦ Πριάμου, παρέμειναν ἐν τῇ κατακεκμημένην χώρᾳ καὶ κάτωθι τῆς Περγάμου, τῆς ὑπὸ τῆς μοίρας καταδικωμένης ταύτης πόλεως, ἧς δὲ δὲν ἐτόλμων ν' ἀνορθώσωσι τὰ εἰρηπία, ἠγείραν νέαν πόλιν, τὸ «Αἰολικὸν Ἴλιον»¹. Ὁ Τρωικὸς πόλεμος λοιπὸν εἶναι ὀριστικῶς καθ' ἡμᾶς, ὡς καὶ κατὰ τὸν Θουκυδίδην, ἡ πρώτη ἐπιχειρήσις, ἡ ἐκτελεσθεῖσα κοινῇ ὑπὸ τῶν εὐγενεστάτων ἑλληνικῶν φυλῶν δικαιοῦμεθα μόνον τὸν πόλεμον τοῦτον, ὅς, κατὰ μέρος λαμβανόμενος, μένει ἀκατανόητος, νὰ εἰσαγάγωμεν εἰς εὐρύτερον σύμπλεγμα γεγονότων καὶ ν' ἀποσύρωμεν ἀπὸ τοῦ ποιητικοῦ αἰῶνος, εἰς ὃν μετήγαγεν αὐτὸν ἡ μοῦσα, ἵνα τάξωμεν εἰς τὴν πραγματικὴν ἐποχὴν τοῦ ἀγῶνος.

Ὅτι ὁ αἰολικὸς ἀποικισμὸς ἔσχεν ὑπὲρ πάντα ἄλλον τὸ προνόμιον τῆς παραγωγῆς τῶν ἡρωικῶν τούτων ἰσχυμάτων εἶναι γεγονός, ὅπερ ἐξηγοῦσιν αἱ ἴδιαι περιστάσεις, ἐν αἷς ἐπιτελεῖται. Ἦν αὐτῇ μοναδικῇ εὐκαιρίᾳ πρὸς κτήσιν δόξης ἡρωικῆς, τὸ ἔργον δὲ εἶχε διεξαχθῆ ὑπὸ τῆς ἀρχαῖκῆς ἐκείνης φυλῆς, ἧς τὸ πνεῦμα ὤθει αὐτὴν εἰς τὸν συνδυασμὸν τῆς ποιήσεως πρὸς τὸν ἡρωισμόν. Οὕτω τὰ ἴσχυματα ταῦτα δὲν παρέμειναν ἀπαικλειστικὸς κλῆρος τοῦ αἰολοαρχαίου λαοῦ, ταμεῖον ἀναμνήσεων, ἐν ᾧ ἡ Τρῳὰς μόνη ἐθαύμαζε τοὺς εὐκλεεῖς ἄθλους τῶν κατακτητῶν αὐτῆς· τούναντιον ταῦτα διεδιπύθησαν πολὺ πέραν τῶν ὁρίων τῆς νέας Αἰολίδος καὶ ἔτυχον ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς παρὰ ταῖς πλησίον φυλαῖς. Πράγματι ὅ τι παρέσχε ταῖς ἀποικίαις τῆς Μικρῆς Ἀσίας ἐκτακτὸν φήμην εἶναι ὅτι ἡ νέα μετανάστασις δὲν

1) «Ἡ τῶν Ἰλιῶν πόλις τῶν νῦν (Σπρᾶβ., 593)», πόλις ἦν ὁ Ἑλλάνικος (αὐτόθι, 602) «χαρίζομενος ταῖς Ἰλιεῦσι» παρεῖχεν ὡς τὴν πόλιν τοῦ Πριάμου.

2) Τὸ ἐνταῦθα ἐκτιθέμενον σύστημα συνάδει κατὰ τὰ οὐσιώδη αὐτοῦ σημεῖα, σημεῖοῦται ὁ συγγραφεὺς, πρὸς ὃ τι διείδον, ὀρθῶς κατ' αὐτὸν διείδοντες, ὁ E. Rückert καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Völcker (*Allgem. Schulzeitung*, 1831. n° 39). Αἱ ἀντιρρήσεις τοῦ Welcker (*Epische Cycles*, II, 21) εἶναι ὅλως ἀσήμενοι. Πρβλ. Bonitz, *Ursprung der homer. Gedichte* (σ. 79, τρίτη ἐκδ.), καὶ Müllenhoff, *D. Alterthumskunde* I, 43. Ὁ Th. Bergk, *Gr. Literaturgesch.* I, 116 (1872) ὑποστήριξε τὴν ἱστορικὴν ἀθεντείαν τῆς κατὰ τῆς Τρῳάδος ἐστρατείας.

περιορίσθῃ εἰς τὴν αὐτῆς προσέγγισιν τῶν ἐπὶ μακρὸν χρόνον κεχωρισμένων μελῶν τῆς αὐτῆς φυλῆς, ὡς τῶν δύο ἀρχαῖκῶν ὀμίλων, ἀλλὰ καὶ συνήνωσεν ἐπὶ τῆς αὐτῆς παραλίας καὶ περιήγαγεν εἰς ἄμεσον συνάφειαν τὰς διαφόρους ἑλληνικὰς φυλάς, Αἰολεῖς, Ἀχαιοὺς, Ἴωνας, Δωριεῖς, οἷας εἶχε παρασκευάσει αὐτὰς παρατεταμένη συνδρομὴ ἀμοιβαίων ἐπιδράσεων. Ἐντεῦθεν προέκυψεν οὕτω ποικίλη συναλλαγὴ, οὕτω γόνιμος καὶ οὕτω πολλαπλῆ ζύμωσις, ὅποια οὐδεμίᾳ ἄλλῃ τοιαύτη εἶχε παραχθῆ ἐν τοῖς κόλποις τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους.

ὑπὸ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὰ ἐπὶ τῶν μεθορίων τῶν διαμερισμάτων, τῶν ὑπὸ τῶν διαφόρων φυλῶν κατελιπυμένων, σημεῖα εἶχον ἰδίαν σπουδαιότητα, διότι ἦσαν τὸ θέατρον τῶν συναλλαγῶν καὶ ὡς ἐστὶν τινὲς ἐξαναπτόμεναι ὑπὸ τοῦ συγχρωτισμοῦ. Τοιαῦτα ἦν ἡ Σμύρνη, οἰκοδομηθεῖσα ἐπὶ τῆς ἀρκτικῆς ἀκτῆς τοῦ γραφικοῦ κόλπου, εἰς ὃν ἐκβάλλει ὁ Μῆλης, κατὰ τὸ ἡμισυ τῆς μεταξὺ τῶν κοιλάδων τοῦ Καύστρου καὶ τοῦ Ἐρμου ἀποστάσεως. Ἐνῶ ἐπὶ ἄλλων σημείων Αἰολεῖς καὶ Ἴωνες παρέμεινον ἀπέναντι ἀλλήλων ἐν ὑπεροπτικῇ ἀπομονώσει, αὐτόθι συνήψαν στενὰς σχέσεις, ἀλλὰ τί λέγω! συνεχωνεύθησαν οἱ μὲν μετὰ τῶν δὲ ἐν τοῖς κόλποις τῆς αὐτῆς πολιτικῆς κοινότητος. Αὐτόθι παρήχθη ἡ δραστηριωτάτη ἀνταλλαγὴ. Οἱ Αἰολεῖς ἐκόμισαν πλῆθος μυθολογικῆς ὕλης, ἐνῶ οἱ Ἴωνες, οἷτινες, ὡς οἱ ναυτικοὶ λαοὶ τῆς μεσημβρίας, ἐτέρποντο ἀκούοντες καὶ ἐπαναλαμβάνοντες θαυμαστά γεγονότα, ἐξέτεινον τὴν εὐαίσθητον φαντασίαν αὐτῶν εἰς τὴν ἑνωσιν τῶν ἄλλων τῶν γειτόνων αὐτῶν Αἰολέων καὶ τῶν ἀρχαίων ἡγεμόνων αὐτῶν καὶ ἀπέδωκαν αὐτοῖς ὑπὸ ἀρμονικωτέρων μορφῶν. Οὐχ' ἥττον προσέθηκεν τῇ μυθολογικῇ ὕλῃ καὶ τι ἐξ ἰδίων, ὡς τὸν μῦθον τοῦ Νέστορος, κομισθέντα ὑπὸ τῶν Πυλίων τῆς Μεσσηνίας, καὶ τοὺς μῦθους τοῦ Σαρπηδόου καὶ Γλαύκου, εἰσαχθέντας εἰς τὰς ἰωνικὰς πόλεις ὑπὸ τῶν Λυκίων.

Δυνάμει τῆς συνεργασίας ταύτης τῶν διαφόρων φυλῶν ἡ γλῶσσα ἤρξατο ἀποβάλλουσα τὴν τραχύτητα, τὴν δυσχεραίνουσαν αὐτὴν ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς αὐτῆς τύποις, ἀπέβη δὲ τὸ ὄργανον τέχνης, ἐν ἧ αἱ εὐφυστάται τοῦ ἔθνους φυλαὶ εὔρον κοινὸν τινα δεσμόν, τὸν τῆς ὑπερόχου φύσεως, οὗτος δὲ ὁ λόγος, δι' ὃν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ παρήχθη τι, ὅπερ οὔτε αἰολικόν, οὔτε ἰωνικόν ἦν. ἀλλ' ὅπερ ἦν καταληπτὸν πᾶσι τοῖς Ἑλλήσιν, ἀλληθῶς ἔθνικόν τι. Αἱ μεμονωμένα περιπέτεια καὶ οἱ κατὰ μέρος ἄθλοι συννηροῦσθαι ὑπὸ τῶν ραψωδῶν εἰς εὐρύτερους κύκλους, οὕτω δὲ ἐγεννήθη ἡ ἑλληνικὴ ἐποποιία ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Μέλιντος, ὃν ὁ λαὸς ἐκάλεε πατέρα τοῦ Ὀμήρου.

Ἡ ὀμηρικὴ ἐποποιία ὡς πρὸς τὴν πτώσιν τοῦ κράτους τῶν Δαρδανιδῶν καὶ τὴν ἰδρυσιν τῆς Αἰολίδος εἶναι ἡ μόνη πηγὴ, ἐν ἧ ἀναβίῃ ἡ παράδοσις, παρέχουσα ἐτι πληροφορίας περὶ παντὸς τοῦ παρελθόντος τῶν Ἑλλήνων μέχρι τοῦ χρόνου τῶν μεγάλων μεταναστάσεων. Πράγματι οἱ μετανάσταται συνεπίγοντο οὐ μόνον τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς ἦρωας αὐτῶν, ἀλλ' ἐτι καὶ τὰς περὶ τοῦ κόσμου ἰδέας καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ δημοσίου καὶ κοινωνικοῦ αὐτῶν βίου· ὅσῳ δὲ μᾶλλον προσέβλεπον τὸν ὑπ' αὐτῶν μάλιστα φιλούμενον κόσμον καταθυβιζόμενον ἀνεπιστρεπτι ὑπὸ τὰ βίβηματα τῶν βαναύσων ὀρεινῶν τοῦ Βορρᾶ, τόσῳ μᾶλλον ἐτέρποντο χαράσσοντες τὴν ἀνάμνησιν αὐτοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ἴσχυμασιν, ἅτινα οἱ πρεσβύται ἐδίδασκον τὰς νέας γενεάς. Ἡ ἑλληνικὴ μοῦσα εἶναι κόρη τῆς μνημοσύνης ὥσπερ δὲ τὰ ἐν Ἀγγλίᾳ συνθεθεμένα ἴσχυματα τοῦ Μπεουούλφ (Beowulf) διδάσκουσιν ἡμᾶς τὸν ἐν εἰρήνῃ καὶ πολέμῳ βίον τῶν Σαξῶνων ἐπὶ τῆς γερμανικῆς χερσονήσου, ἢν εἶχον ἐκλείπει, κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ἡ ὀμηρικὴ ἐποποιία εἶναι πιστὴ εἰκὼν τῶν ὄρων τῆς ὑπάρξεως, ἐν ἧ ὀφείλομεν νὰ τάξωμεν τοὺς ἀποκίσαντας λαοὺς πρὸ τῆς ἐξόδου αὐτῶν. Ἀναγκαῖον ἄρα ἀποβαίνει νὰ ἐπισκοπήσωμεν ἅπασι ἐτι τὴν εἰκόνα ταύτην, ἵν' ἀναπαραστήσωμεν κατὰ τὰς κυριότητας τοὐλάχιστον γραμμὰς αὐτοῦ τὸν ἑλληνικὸν κόσμον τοιοῦτον, ὅσος ἐγένετο μέχρι τῆς ἐποχῆς τῶν μεγάλων μεταναστάσεων.

(Ἀκολουθεῖ).

1) Ἦς O. Müller, *Gesch. d. griech. Lit.*, I, 74. Th. Bergk, *Griech. Literaturgeschichte*, I, 454.

ΑΡΓΥΡΟΙ ΓΑΜΟΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

1867 — 1892

15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ.

Ἀνέτρεπε μὲν ἡ νύξ τῆς 10 πρὸς τὴν 11 ὁκτωβρίου τοῦ 1862 τὴν ἀπὸ τῆς 27 ἰουλίου 1832 κρατήσαν ἐν Ἑλλάδι τάξιν, ἐδημιούργει ὅμως τὴν ἡμέραν τῆς 18 μαρτίου τοῦ 1863, ὅτε ὁ μὲν τότε πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ τῆς ἐπὶ τῶν διπλωματικῶν σχέσεων ἐπιτροπῆς ἀοίδιμος Βάλβης, ἐν μέσῳ βαθυτάτης σιγῆς τῶν τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως μελῶν, ὑπέβαλε τὴν πρότασιν τῆς ἀναγορεύσεως ὡς βασιλέως τῶν Ἑλλήνων τοῦ πρίγκιπος τῆς Δανιμαρκίας Γεωργίου Χριστιανοῦ Γουλιέλμου, ἡ δὲ συνέλευσις τῶν πληρεξουσίων ἀπάντων τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων δι' ἀναστάσεως καὶ ἐν ζητωκραυγαῖς, συνευφημοῦντος ὀλοκλήρου τοῦ ἀκροατηρίου, καὶ χειροκροτήσεσι ραγδαίαις καὶ παρατεταμέναις ἀνέδειξεν αὐτὸν συνταγματικὸν τῶν Ἑλλήνων βασιλέα καὶ διὰ τοῦ ΚΕ' ψηφίσματος αὐτῆς ἐπισημοποίησε. Ἐλεγε δὲ τότε ὁ προϊστάμενος τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως, ὅτι ὁ «ὡς ὑποψήφιος βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος ἀναφερόμενος ἔχει ποιότητος καὶ ἐγγυήσεως τοιαύτας αἱ ὁποῖαι θ' ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὰς εὐχὰς καὶ εἰς τὰς ἐπιθυμίας τῆς τε Συνελεύσεως καὶ τοῦ ὅλου ἐλληνικοῦ ἔθνους.... τούτου βασιλεύοντος, μετὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς Συνελεύσεως, χρυστὰς ἐλπίδας δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν, ὅτι θέλουμεν ἔχει βασιλέα συνταγματικόν, ἐγγυητὴν τῶν ἐλευθεριῶν μας καὶ συντηρητὴν τῶν νόμων μας». Εἰς τοὺς λόγους δὲ τούτους τοῦ ἐν ὀνόματι τοῦ ἔθνους λαλήσαντος Βάλβη οἶονεὶ ἀναφερόμενος Γεώργιος ὁ Α', διεκήρυσσεν ἐνώπιον τῆς αὐτῆς συνελεύσεως τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων, τῇ 19 ὁκτωβρίου, διὰ τῆς πρώτης πρὸς τοὺς Ἑλλήνας προσφωνήσεως αὐτοῦ, ὅτι φέροι αὐτοῖς πεποίθησιν καὶ ἀφοσίωσιν εἰλικρινῆ, μετὰ βαθεῖας πίστεως εἰς τὴν ἐν τῷ μέλλοντι ταυτότητα τῆς τύχης αὐτοῦ μετ' αὐτῶν. «ὑπόσχομαι, ἔλεγεν, ὑμῖν ν' ἀφιερῶ τὴν ζωὴν μου σύμπασαν ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας ὑμῶν. Οὐ μόνον θέλω σεβασθῆ καὶ τηρήσει εὐσυνειδίτως τοὺς νόμους ὑμῶν, καὶ πρὸ πάντων τὸ σύνταγμα, τὸν ἀκρογωνιαίον λίθον τοῦ νέου ἐλληνικοῦ πολιτεύματος, ἀλλὰ θέλω σεβασθῆ καὶ θέλω ἀσκηθῆ ὅπως ἀγαπῶ τοὺς θεσμοὺς ὑμῶν, τὰ ἦθη σας, τὴν γλῶσσαν ὑμῶν, πᾶν ὅ,τι ὑμεῖς αὐτοὶ λατρεύετε, ὡς ἦδη ἀγαπῶ ὑμᾶς αὐτοὺς».

Ταῦτα ὑποσχνεῖτο πρὸς τὸν λαόν, οὐ ἀναξ ἐκλήθη, καὶ ταῦτα ἐτήρησεν ὁ βασιλεὺς Γεώργιος, πληρέστατα κατανοήσας τοὺς βαρυσημάντους λόγους δι' ὧν προέπεμψεν αὐτὸν εἰς τὴν νέαν αὐτοῦ πατρίδα ὁ ἀειμνήστος καὶ μεγάλθυμος τῆς Δανίας ἀναξ εἰπὼν αὐτῷ. «Γίνου Ἑλλὴν τέλειος καὶ μετὰ τοῦ καλέσαντός Σε λαοῦ συνδέθητι διὰ δεσμοῦ ἀδιαρρήκτου». Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ἀφιέρωσεν ὄντως τὴν ζωὴν αὐτοῦ σύμπασαν μεριμνῶν ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας τῶν Ἑλλήνων, ἐσεβάσθη τοὺς νόμους αὐτῶν καὶ τὸ σύνταγμα αὐτῶν, ἐσεβάσθη καὶ ἠγάπησε τοὺς θεσμοὺς, τὰ ἦθη καὶ τὴν γλῶσσαν τῶν Ἑλλήνων, ἐλάτρευσε ὅ,τι αὐτοὶ οὗτοι λατρεύουσιν, ἠγά-

πησεν αὐτοὺς, ἐγένετο τέλος Ἑλλήν. Τούτων δ' ἔνεκα πάντων συνεδέθη τοῖς ὑπηκόοις αὐτοῦ δεσμοῖς ἀδιαρρήκτοις, οὗτοι δὲ ἀποδιδόντες αὐτῷ τὰ ἴσα συνεδέθησαν καὶ συνδέονται αὐτῷ, ἐλάτρευσαν καὶ λατρεύουσιν αὐτόν.

Ἄλλὰ τοὺς δεσμοὺς ἐτι μάλλον ἐπιτείνων ὁ Ἑλλὴν βασιλεὺς, προσέλαβε συμπάρεδρον τοῦ βίου αὐτοῦ τὴν εὐγενῆ τὸ τε γένος καὶ τὴν φύσιν θυγατέρα τοῦ μεγάλου δουκὸς Κωνσταντίνου Ὀλγαν, προσαχθεῖσαν ἐνώπιον τοῦ ἱεροῦ θυσιαστηρίου κατὰ τὴν ἐπίσημον ἡμέραν τῆς 15 ὁκτωβρίου, ἦν ὁ Ἑλληνισμὸς ἅπας, ὅτε ἔσω καὶ ὁ ἔξω, πανηγυρίζει τῇ προσεχεῖ πέμπτη, ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου τοῦ Β'. Καὶ ἰδοὺ ἡ Ρωσία, διὰ τῶν χειρῶν τοῦ σεβαστοκράτορος αὐτῆς ἀντιδωρεῖται τοῖς Ἑλλήσιν ὀρθόδοξον βασιλίσσαν, φέρουσαν τὸ αὐτὸ ὄνομα τῆς ἐν ταῖς ἀγίαις καταλεχθείσης γυναικὸς ἐκείνης, δι' ἧς, προπεμπομένης ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου, ἐδωρεῖτο τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος τοῖς Ρώσοις τὸν χριστιανισμὸν, ἐδωρεῖτο νέαν ἰσαπόστολον Ἑλένην, φέρουσαν τὸν σταυρὸν εἰς τὴν ἀχανῆ χώραν τῶν Τσάρων, σταυρὸν, ὃν ὀριστικῶς ἀνεστήλωσεν ὁ περιβλεπτός αὐτῆς ἕγγονος Βλαδίμηρος.

Τὸ ἐν τῇ πόλει Πέτρου τοῦ Μεγάλου συντελεσθὲν πρὸ πέντε καὶ εἴκοσι ἐτῶν γεγονός τὴν αὐτὴν ἦν καί τότε προξενεῖ νῦν τοῖς Ἑλλήσιν ἀγαλλίασιν, διότι οὗτοι ἀπὸ τῆς εὐφροσύνης καὶ μεγάλης ἐκείνης ἡμέρας διαρκῶς ἔχαιρον, προσβλέποντες τὸ παρήγορον καὶ ἰλαρὸν πρόσωπον τῆς ὀρθοδόξου ἡγεμονίδος, ἧτις, τὸ κατ' ἐξοχὴν εὐγενὲς αἶσθημα τῆς γυναικὸς καὶ τῆς ἀληθοῦς χριστιανῆς πληροῦσα, ἐγένετο ἡ παρηγορία τῶν τεθλιμμένων, ὁ ἄγγελος τῶν πασχόντων, ἡ ἐλπίς τῶν ἐγκαταλελειμμένων. Πάντα τὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα αὐτῶν εἶχον καὶ ἔχουσι αὐτὴν προστάτιδα, πάντα πρὸς αὐτὴν εὐγνωμόνως ἀτενίζουσιν ὡς πρὸς λάμποντα ἀστέρα. Καὶ ἔλαμψε καὶ λάμπει ἀληθῶς αὐτῇ ἀληθῶς προσήκει ἡ ἐπωνυμία ἐκείνη, ἦν θαυμασίαν ὁ ἄσπι τὸν βίον καταλιπὼν ἕξοχος τοῦ Ρενὰν νοῦς εἶπε, καὶ ἦν οἱ ἀρχαῖοι Ἑλλήνες, οἱ μεγάλοι, ἐκτάκτως ἀπένειμον, ἡ ἐπωνυμία **καλῆς κάγαθῆς**. Μείζονα ταύτης προσωνυμίαν οἱ αἰῶνες οὐδεμίαν ἀνέδειξαν.

Ἡ σεπτὴ τῶν Ἑλλήνων ἀνασσα ἐτήρησε ἐπίσης, ὡς ὁ σεπτὸς αὐτῆς σύζυγος τοὺς ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς τοὺς Ἑλλήνας προσφωνήσεις αὐτοῦ, τοὺς λόγους, οὓς εἶπεν αὐτοῖς διὰ τοῦ πρώτου τηλεγραφήματος δι' οὗ ἐξέφραξε τὴν εὐαρέσκειαν αὐτῆς καὶ χαρὰν ἐπὶ ταῖς ὑπὲρ αὐτῆς ἐκδηλώσεσιν αὐτῶν. «Ἵπερηφανεύομαι, ἔλεγεν, ἀνήκουσα ἐφ' ἐξῆς τῷ ἔλλην. Ἐθνεῖ, μεθ' οὗ συνεδέθησαν πλέον αἱ τύχαι μου ἀναποσπαστως» καὶ ὅτι «πᾶσα φροντίς μου πρὸς αὐτὸ θὰ ἀποτείνηται», ἀληθῶς δὲ πᾶσα φροντίς αὐτῆς πρὸς τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος ἀπετείνετο. Τὸ βασιλικὸν λοιπὸν ζεύγος ἐτήρησε τὰς ὑποσχέσεις αὐτοῦ, συνεδέθη τῷ ἐλληνικῷ ἔθνεϊ στενωῶς. Τὸν δὲ σύνδεσμον τοῦτον μείζονα ἐτι ἐποιήσατο, δωρησάμενον αὐτῷ τὸν διάδοχον Κωνσταντῖνον, ὃν ἀνέθρεψε μὲν κατὰ τὰς παραδόσεις τοῦ ἔθνους, οὐ κληθήσεται νὰ βασιλεύσῃ, γιγνόμενος ὁ πρῶτος ὀρθόδοξος μετὰ αἰῶνας ἡγεμὼν τῶν Ἑλλήνων, συνέζησε δὲ τῇ θυγατρὶ Φρειδερίκου τοῦ Εὐγενοῦς, παρασκευάζον οὕτω αἴσιον τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους. Τὴν ἀγάπην δὲ αὐτῶν οἱ Ἑλλήνες ἀπέδειξαν πολλάκις μὲν μάλιστα δὲ κατὰ τὸ θλιβερόν γεγονός τοῦ θανάτου τῆς πολυκλαύστου θυγατρὸς αὐτοῦ Ἀλεξάνδρας, ἦν ἀντεδωρήσατο ἐπίσης τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος ὡς πρώτην ὀρθόδοξον ἡγεμονίδα τῇ Ρωσίᾳ, ἀποδειξοῦσι δὲ καὶ αὐτῆς ἐξ ἰδίας αὐτῶν πρωτοβουλίας τῇ

προσεχει πέμπτη, εορτάζοντες πανηγυρικῶς τὸ εὐφρόσυνον γεγονός, τεκμηριούντες πασιφανῶς ὅτι καὶ οὗτοι συνταύτισαν ἑαυτοὺς ταῖς τύχαις τῶν βασιλέων αὐτῶν καὶ ἀποβλέπουσι πρὸς αὐτοὺς ὡς πρὸς τὸ λάβαρον τοῦ μεγαλείου αὐτῶν. Ὁ βασιλεὺς Λαὸς πανηγυρίσει τὴν εορτὴν τοῦ λαοῦ Βασιλέως.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΡΡΑΒΩΝΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΓΑΜΟΥΣ.

Προοίμια.

Τῆ 24 Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 1867 ὑπεβάλλετο εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων τὸ ἐξῆς νομοσχέδιον.

«Ἄρθρον μόνον. Ὁ ἀδελφὸς τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας, πατρὸς τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, Ἰωάννης τοῦ Σλέσβικ Ὀλστίν, Σένδιδουρ, Γυκόσδουρ, πολιτογραφεῖται Ἑλλήν».

Ἐν ᾧ δὲ τὸ μοναδικὸν ἄρθρον νομοσχέδιον ἐπιψηφίζετο, διεθουλεῖτο καὶ αὖθις, ἀλλὰ μετὰ θετικότητος νῦν, ὅτι ὁ ἐκλεκτὸς τῆ 18 Μαρτίου τοῦ 1863, ὁ ἀπὸ τετραετίας τῆς χώρας τῶν Ἑλλήνων ἀνάσων, μετὰ μικρὸν ἠραβωνίζετο τὴν θυγατέρα τοῦ μεγάλου δουκὸς Κωνσταντίνου τῆς Ρωσίας, τὴν περικαλλεσάτην Ὀλγαν. Τὸ νομοσχέδιον ἐπιβεβαίωτο τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές. Ὁ Ἰωάννης τοῦ Σλέσβικ-Ὀλστίν ἐγένετο ὁ πρόδρομος τοῦ ἐν καρδιακοῖς παλμοῖς ἀναμενομένου βαρυσμάντου γεγονότος, τοῦ εξασφαλίσοντος τὴν δυναστείαν τοῦ λαοῦ τῶν Ἑλλήνων. Τῆ 27 δὲ Φεβρουαρίου, ἦτοι τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ προσημιωθέντος νομοσχεδίου, ὁ Ἰωάννης, προὔπανθηεῖς ὑπὸ τοῦ ἀνεψιῦ αὐτοῦ, τοῦ βασιλέως Γεωργίου, ἐν Σύρῳ, ἐπὶ τούτῳ αὐτόθι μεταβάντος, ἀφικνεῖτο εἰς τὴν πόλιν τῆς Παλλάδος, συνοδευόμενος ὑφ' ἐνὸς Δαγού, ὑπαλλήλου τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργίου τῆς πατρίδος αὐτοῦ, καὶ τῆ 1η ἡδίδου ἐνώπιον τοῦ νομάρχου καὶ τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν τὸν νεομισημένον τοῦ Ἑλλήνου πολίτου ὄγκον, ὃν ἐπισημότερον ἐπανελάμβανεν εἰτα ἐν τῇ Βουλῇ, τῆ 9η Μαρτίου, ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, τῶν ὑπουργῶν, τῆς ἱερᾶς συνόδου καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους. Τὴν ἐπιούσαν, καταλιπὼν τὴν ἀντιβασιλείαν τῷ ὀρκισθέντι πρίγκιπι θεῖῳ αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς Γεωργίος, ἐπιθιδάσεται τῆς εὐοίωνου Πατρίδος τῆς ἑλλ. ἀμισημότης ἑταιρείας, κατευθυνόμενος εἰς Ἑυρώπην. Συγκίνησις μεγίστη συνεκράτει τὸν λαὸν τῆς Ἑλλάδος, ἀνελογιζόμενον ὅτι ἡ πατρίς ἔφερε τὸν ἄρχοντα αὐτοῦ μακρὰν αὐτοῦ, οὐ μόνον ὅπως εἰς τοὺς ἀργυροὺς γάμους τῶν γονέων αὐτοῦ, οἵτινες ἐμελλόν νὰ τελεσθῶσιν τῆ 26 Μαΐου παραστῆ, ἀλλὰ καὶ μεριμνήσῃ ὑπὲρ τοῦ φλέγοντος τότε ἐν Ἀνατολῇ ζητήματος. Τοὺς παλιμοὺς τῆς καρδίας τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ μᾶλλον ζωηρὸς καθίστη ἡ ἰδέα τῆς συγγενείας μετὰ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ τῆς Ρωσίας οἴκου.

Ὁ βασιλεὺς Γεωργίος ἀφίκετο τῆ 16 Ἀπριλίου εἰς Μασσαλίαν, ὅπου παρέστη ἐν τῇ τελετῇ τοῦ ἐσπερινοῦ τῆς Ἀναστάσεως ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἐκκλησίᾳ τῆ αὐτῆ δὲ ἡμέρα ἀπῆλθεν εἰς Παρισίους, ὅπου ἀμέσως ἐπισκέψατο αὐτὸν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τοῦ Ρήνου ὁ αὐτοκράτωρ Ναπολέων. ὄστις καὶ συμπαραλαβὼν τὸν βασιλέα τὸν Ἑλλήνων ἐν τῇ ἀμάξῃ ἠγάγεν εἰς τὰ ἀνάκτορα, ἐνθα ἐγένετο δεκτὸς μετὰ μεγάλων τιμῶν καὶ παρέστη πρὸ τῆς αὐτοκρατείας Εὐγενείας. Τῆ 18 ἀπῆλθεν εἰς Λονδίνον, ὅθεν ἐπανέλθων εἰς Παρισίους, ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς πόλεως ταύτης εἰς Βερολίνον, φιλοφρονέστατα ἐπίσης δεξιωθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσίας, τοῦ εἰτα αὐτοκράτορος Γουλιέλμου τοῦ Α', ὄστις ἀπένειμεν αὐτῷ τότε καὶ τὸ παράσημον τοῦ Μέλανος Ἄετος, συνώδευσεν δ' αὐτὸν κατὰ τὴν ἀναχώρησίν του μέχρι τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ.

Ἀφίξις τοῦ βασιλέως εἰς Πετρούπολιν.

Τῆ τριακοστῆ Ἀπριλίου ἡμέρα κυριακῆ ὁ μελόνημφος βασιλεὺς ἀφικνεῖτο εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῶν Τσάρων. Ἐν τοῖς ῥωσικοῖς μεθωρίοις ὑπεδέξατο τὴν Α. Μ. ὁ ναύαρχος κόμης Ἐυδίν, γενικὸς ὑπασιπότης, καὶ ἄλλοι, μεγαλοπρεπεστάτη δὲ ἐγένετο ἡ ἵποδοχὴ τοῦ βασιλέως ἐν Βίλνα, ὅπου ἐδπευσεν πρὸς προὔπαντησιν αὐτοῦ καὶ ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Πετρούπολει Μεταξᾶς, κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν μεθωρίων εἰς Πετρούπολιν πορείαν

διὰ τοῦ σιδηροδρομοῦ. Κατὰ τὴν εἰς Πετρούπολιν ἀφίξιν τῆς ἀμαξοτουχίας, ἥτις ἔφερε τὸν βασιλέα, τιμητικὴ φρουρὰ ἦν παρατεταγμένη ἐν τῷ σταθμῷ, ἐνθα ὑπεδέξατο αὐτὸν ὁ μέγας δούξ Ἀλέξανδρος Ἀλεξάνδροβιτς μετ' ἄλλων πολλῶν δουκῶν, παιανιζούσης τῆς στρατιωτικῆς μουσικῆς τὸν ἑλληνικὸν ἕμνον καὶ ἐπευφημοῦντος ζωηρῶς τοῦ προσελθόντος πλήθους. Ἐν τοῖς χειμερινοῖς ἀνακτόροις, εἰς ἃ ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ ἐφ' ἀμάξης μετέβη ὁ βασιλεὺς, συνοδευόμενος ὑπὸ ἐπιβλητικοῦ καὶ πολυαριθμοῦ ἐπιτελείου, ὑπεδέξατο αὐτὸν ἡ αὐτοκρατεία, τοῦ αὐτοκράτορος ἀπουσιάζοντος ἐν Μόσχᾳ. Τὸ ἰσπέρας ὁ βασιλεὺς εἰδείπνησε σὺν τῇ αὐτοκρατορικῇ οἰκογενείᾳ, καὶ εἰτα σὺν τῷ μετ' ὀλίγον πενθερῷ αὐτοῦ, μεγάλῳ δουκὶ Κωνσταντίνῳ, μετέβη εἰς τὸ γαλλικὸν θέατρον, ἐν ᾧ ἐγένετο δεκτὸς διὰ φρενιτωδῶν ἀνευφημιῶν. Ὁ ἀειμνηστὸς αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος, ἅμα μαθὼν ἐν Μόσχᾳ τὴν ἐλευσίν τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, ἦλθεν εἰς Πετρούπολιν. Τὴν ἐπιούσαν τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ Γεώργιος ὁ Α' ἐδέξατο τὴν ἐν Πετρούπολει ἑλληνικὴν ἀποικίαν, ἥτις κατεγοπητεύθη ἐκ τε τῆς εὐπροσηγορίας αὐτοῦ καὶ τῆς εὐχερείας μετ' ἧς ὠμίλει τὴν ἑλληνικὴν.

Οἱ ἀραβῶνες.

Ἀγέταίε, λοιπόν, ἡ 416 Μαΐου, ἡ πολυπόθητος αὕτη ἡμέρα, ἥτις ὄρισται πρὸς ἀνταλλαγὴν τῶν δακτυλίων ἐκείνων, ἅτινα ἐμελλόν νὰ συνδέσῃ δὺο προσφιλεῖς δυσὶ λαοῖς καὶ πολυτίμους ὑπάρξεις, καὶ δὺο ἐστεμμέναις οἰκογενείαις. Ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Τσάρου μετ' ἀπάσης τῆς μεγαλοπρεπειας, παρόντος τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας ἀπάσης Γεωργίου ὁ Α' ἐμνηστεύσατο τὴν περικαλλεσάτην καὶ ὄντως χαριτόδωτον καὶ ἐκαίδικα ἀνοίξων θυγατέρα τοῦ μεγάλου δουκὸς Κωνσταντίνου Ὀλγαν, τὴν ἀληθῶς καλὴν κάγαθὴν, ἵνα μεταχειρισθῶμεν τὴν προσωνυμίαν ἐκείνην, ἥ ἐκρῶντο ἐκτάκτως οἱ ἀρχαῖοι. Τὸ εὐφρόσυνον γεγονός ἀνήγγειλαν οἱ νεομισημένοι κανονοβόλοισι, αὐτοκρατορικῶν δὲ οὐκ ἄξιον ἐπὶ τούτῳ ἐκδοθῆν εἰτα προσεκάλει τὸν ῥωσικὸν λαὸν ἵνα εὐχὰς ἀναπέμῃ ὑπὲρ τῶν μνηστευθέντων. Τῆ αὐτῆ δὲ ἡμέρα πρὸς τιμὴν τοῦ μνηστήρος ἐγένετο ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Ἀρεῶς μεγάλη στρατιωτικὴ ἐπιθεώρησις, εἰς ἣν ὁ βασιλεὺς Γεωργίος παρέστη μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος, φέρων τὴν στολὴν τοῦ στρατηγοῦ τοῦ πρώτου περικυῦ συντάγματος τοῦ Νέβα, οὐ ἀνηγορεύθη ἐπίτιμος ἀρχηγὸς τῆ πρώταρα ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος. Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐπιθεωρήσεως ὁ αὐτοκράτωρ μετὰ τοῦ βασιλέως Γεωργίου μετέβησαν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ πρίγκιπος τοῦ Ὀλδεδουόγγου Πέτρος, ὅθεν ἐθεάσαντο τὴν ἐπιθεωρησὶν πολλὰ μέλη τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, ἐν οἷς καὶ ἡ μέλλουσα τῶν Ἑλλήνων ἀνασσα.

Δύο ἡμέρας δὲ μετὰ τὴν μνηστείαν, ἐτελέσθη ἐν τῷ ἐν Πετρούπολει ἑλληνικῷ ναῷ δοξολογία ὑπὲρ τῶν μεμνηστευμένων ἐν ἧ παρέστησαν ὁ αὐτοκράτωρ, ὁ βασιλεὺς Γεωργίος καὶ ἡ μνηστὴ αὐτοῦ μετὰ λαμπρᾶς ἀκολουθίας. Ἐπίσης προσήλθεν ὁ πρίγκιπι Γότσακωφ, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι. Τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὸν βασιλέα ὑπεδέξατο ὁ προϊστάμενος τῆς ἐκκλησίας ἀρχιεπίσκοπος Νεόφυτος κατὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ ναοῦ, φέρων τὸν σταυρὸν καὶ ἅγιασμα. Προσεφώνησε δεῖδιᾳ ἕκαστον οὕτω:

Προόλαλιὰ τοῦ πανιερωτ. ἀρχιεπισκόπου Νεοφύτου, ἱερέως τοῦ ἱεροῦ ἑλληνικοῦ ναοῦ Πετρούπολεως πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν βασιλέα Γεωργίον.

Εὐσεδέστατε βασιλεῦ!

Δεγόμενοι σε εἰς τὰ πρόθυρα ναοῦ ὀρθόδοξου, ἐν ᾧ οἱ πιστοὶ σου ὑπῆκουσιν Ἑλληνες ἀναπέμπουσι πρὸς τὸν Βασιλέα τῶν βασιλευμένων ἐν ῥῆμοις δεήσεις ὑπὲρ σου καὶ τοῦ λαοῦ, ὃν ὁ Θεὸς σοὶ ἐνεπιστεύθη, ἀναμινησκόμεθα μετὰ συγκινήσεως, ἐν τῇ ἀπάτῳ χαρᾷ ἐπὶ τῇ ἀφίξῃ σου, ὅτι ἐπὶ ἐννεα αἰῶνας ἡ ὀρθόδοξος πίστις ὑπῆρχεν ὁ δεσμὸς ὁ ἐνώμων τὴν χώραν ἐφ' ἧς βασιλεύεις καὶ τὴν χώραν, εἰς ἣν ὠδήγησε τὰ βήματά σου ὁ Ὑψίστος.

Ὁ σκοπὸς τῆς ἀφίξεώς σου ἐν τῇ πρωτεύουσῃ πόλει τοῦ ὀμοδόξου τούτου κράτους, τῆς θεοσημίτου Ρωσίας, δεικνύει ἐν σοὶ ὄρατῃν εἰκόνα

τοῦ ἁγίου τούτου δεσμοῦ. «Κύριος φυλάξει τὴν εἴσοδόν σου καὶ ἔξοδόν σου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος» (Ψαλμὸς 120 στ. 8).

Δεχόμεθα σε μετὰ τοῦ σταυροῦ, ἐμβλήματος τῆς νίκης, ψάλλοντες ᾠσμα ἑορτάσιμον εἰς τὸν ἀναστάντα Θεὸν καὶ δεόμεθα τοῦ Κυρίου νὰ δώσῃ σοι κατὰ τὴν καρδίαν σου, νὰ καθοδηγῇ τὸ πνεῦμά σου, καὶ νὰ καταστήσῃ τὴν ἐνταῦθα διαμονήν σου πρόξενον ἀγαθῶν παντοειδῶν διὰ σέ, διὰ τὸ κράτος σου καὶ διὰ τὴν ὀρθόδοξον Ἀνατολήν.

Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἔστω μετὰ σοῦ καὶ τῆς εὐσεβεστάτης μνηστῆς σου! Εἶθε ἡ μέλλουσα βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος νὰ καταστῇ ἡ παρηγορία, ἡ δόξα, ἡ εὐτυχία τῶν Ἑλλήνων, ὡς κατέστη δόξα καὶ εὐτυχία τῶν Ρώσων ἡ ὁμώνυμος αὐτῆς Ἁγία Ὁλγα, ἡ πρώτη τῆς Ρωσίας ἡγεμονίς, ἡ φωτισθεῖσα ἐν Ἑλλάδι διὰ τοῦ φωτὸς τῆς ὀρθοδόξιας. Ἀμήν!

Εἶτα ἀποτεινόμενος

Τῆ Α. Α. Μ. τῷ αὐτοκράτορι τῆς Ρωσίας προσεφώνησεν·

Εὐσεβεστάτε μονάρχα!

Βλέποντές σε ἐν τῷ ἁγίῳ τούτῳ ναῷ, ὅπου ὠδήγησε τὰ βήματά σου ἡ σὺν τοσαύταις ἄλλαις σπανίαις ἀρεταῖς στολιζοῦσα σε εὐσέβεια, εὐχαριστοῦμεν ἐν ἀφάτῳ χαρᾷ τὸν Θεόν, ὅστις ἠξίωσεν ἡμᾶς τῆς χαρᾶς ταύτης. Τὴν χαρὰν ἡμῶν θέλει συμμερισθῆ πᾶς ἀληθὴς Ἑλληὴν, πᾶς ὀρθόδοξος χριστιανός, βλέπων τὸν μόνον καὶ μέγαν προστάτην τῆς ὀρθοδόξιας, τὴν μόνην ἡμῶν ἐλπίδα μετὰ Θεόν, τὸν μέγαν καὶ ἐνδοξότατον μονάρχην τῆς Ρωσίας, τῆς χώρας, ἣτις τοσαύτας ὑπέστη θυσίας ὑπὲρ τῶν ἁμαρτωλῶν λαῶν, τὸν υἱὸν τοῦ ἀθανάτου καὶ ἀληθοῦς πρωτοεργοῦ τῆς ἀναγεννήσεως ἡμῶν, τοῦ μεγάλου μονάρχου Νικολάου τοῦ πρώτου.

Μετ' ἀνεκφράστου καὶ ζωηρᾶς ἀγαλλιᾶσεως δεόμεθα ἐκ βῆθους καρδίας τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ νὰ καλύψῃ τῇ σκέπῃ τῆς πτέρυγος αὐτοῦ σέ, τὴν μεγαλειοτάτην σύζυγόν σου, πᾶσαν τὴν αὐτοκρατορικὴν σου οἰκογένειαν καὶ νὰ εἰσακούσῃ πάσας τὰς εὐχὰς τῆς καρδίας σου.

Τῷ ὀνομά σου ἔστω εὐλογητὸν καὶ ἡ δόξα τῆς Ρωσίας κρατυνητῶ εἰς αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν.

Μετὰ τὸ πέρας τῶν προσλαλιῶν, ὁ αὐτοκράτωρ καὶ ὁ βασιλεὺς ἠσπᾶσαντο τὸν σταυρὸν καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν ναόν, ἐν ᾧ δωδεκάφωνος χορὸς ἀνέμελῆεν ἑλληνιστὶ τὸ ἄλ λ η ο ὕ ι α. Κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἐμνημόνευσε τοῦ βασιλέως Γεωργίου καὶ τῆς μνηστῆς αὐτοῦ, μετὰ δὲ τὸ τέλος αὐτῆς ἐψάλθη τὸ πολυχρόνιον διὰ τὸν βασιλέα καὶ τὴν μνηστὴν αὐτοῦ, εἶτα δὲ διὰ τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὴν αὐτοκρατορικὴν οἰκογένειαν. Κατὰ τὴν ἔξοδον ἐκ τοῦ ναοῦ τῶν ἡγεμόνων τὸ ἐπὶ τῆς πλατείας συσσωρευμένον πλῆθος ἐχαιρέτησεν αὐτοὺς διὰ βροντοδεδεσμάτων ἐπευφημιῶν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐδόθη ἐν τοῖς ἀνακτόροις μέγα δεῖπνον εἰς διακοσίους προσκεκλημένους, πρὸς τιμὴν τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς μνηστῆς αὐτοῦ. Ἡ ὑπὲρ αὐτῶν πρόποσις, γενομένη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος, ἐχαιρετήθη διὰ κανονοβολισμῶν, ἐκ τοῦ φρουρίου ῥιφθέντων.

Οἱ ἀρραβῶνες ἐν Ἑλλάδι.

Ἡ ἀγγελία τῶν ἀρραβῶνων τοῦ βασιλέως Γεωργίου μετὰ τῆς μεγάλης δουκίδος Ὁλγα σκατινύφρανον τὸ Ἑλληνικόν, ἡ δὲ πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος, σκιρτώσα καὶ ἀγαλλομένη, ἐπανηγύρισε τὸ μέγα γεγονός. Ἐν πρώτοις ἐψάλθη δοξολογία ἐν τῇ μητροπόλει, ἐν ἣ παρέστησαν ὁ ἀντιβασιλεὺς, ἅπαντες οἱ ἐν τέλει καὶ πλῆθος λαοῦ. Μετ' αὐτὴν δὲ μετέβησαν εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ συνεχάρησαν τῷ ἀντιβασιλεῖ καὶ θείῳ τοῦ μνηστευθέντος, τὰ μέλη τῆς ἱερᾶς συνόδου καὶ οἱ ἀνώτατοι στρατιωτικοὶ καὶ πολιτικοὶ ὑπάλληλοι. Τὴν ἐσπέραν ἡ πόλις ἦν πεφωταγωγημένη, ὁ δὲ ἀντιβασιλεὺς συνεκάλεσεν εἰς δεῖπνον τοὺς ὑπουργοὺς καὶ τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ρωσίας μετὰ τοῦ προσωπικοῦ τῆς πρεσβείας αὐτοῦ. Οἱ ἐν Ἀθήναις παρευρισκόμενοι βουλευταί, συνελθόντες ἐν τῇ Βουλῇ, μετέβησαν ἐν σώματι εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ συνεχάρησαν τῷ ἀντιβασιλεῖ, προσφώνησαντος τοῦ πρεσβυτέρου αὐτῶν ὑποστρατήγου Τριανταφύλλου Λαζαρέτου, βουλευτοῦ Κέας. Καθ' ἅπαν δὲ τὸ κράτος ἐψάλθησαν ἐπίσης δοξολογίαι καὶ πανηγυρικῶς ἐορτάσθησαν οἱ ἀρραβῶνες!

Ἡ μνηστὴ Γεωργίου τοῦ Α', μαθοῦσα τηλεγραφικῶς τὰ γινόμενα ἐν Ἑλλάδι, διεβίβασε τῷ ἀντιβασιλεῖ τῷ ἐξῆς συγκινητικόν, ἀλλὰ καὶ βαθείας ἐννοίας ἅμα τηλεγράφημα, ὅπερ συνταυτίζεται τῇ πρώτῃ πρὸς τοὺς Ἑλλήνας προσφώνησιν τοῦ βασιλέως Γεωργίου.

Πρῶτον τηλεγράφημα τῆς Α. Μ. τῆς βασιλίδος Ὁλγας.

Ἵπερευχαριστήθη διὰ τὰς τελετὰς καὶ τὴν χαρὰν τοῦ λαοῦ. Ὑπεριφανεῖσθε ἀνήκουσα ἐφ' ἐξῆς τῷ Ἑλλ. Ἔθνει μεθ' οὗ συνεδέθησαν ὅλοι αἱ τύχαι μου ἀναποσπάστως. Πᾶσα μου φροντίς πρὸς αὐτὸ θ' ἀποτείνηται.

Ὁ Βασιλεὺς ἐν Κοπεγχάγῃ.

Ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ἀνεχώρησεν ἐκ Πητρούπολεως τῇ 9)21 μαΐου διὰ Βερολίνου εἰς Κοπεγχάγην, ἐνθα προῦκειτο νὰ τελεσθῶσι οἱ ἀργυροὶ γάμοι τοῦ βασιλικοῦ ζεύγους τῆς Δανίας. Ἐν Κιέλφ ἐπέβη δανικοῦ πολεμικοῦ ἀτμοπλοίου. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, βασιλεὺς τῆς Δανίας καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διάδοχος τοῦ δανικοῦ θρόνου ἐξῆλθον ἐπὶ πλοίου εἰς προῦπάντησιν αὐτοῦ, ἀφίκετο δὲ εἰς τὴν δανικὴν πρωτεύουσάν τῃ 11 μαΐου, γενόμενος δεκτὸς ὑπὸ τῆς βασιλίδος, τοῦ διαδόχου τοῦ ρωσικοῦ θρόνου καὶ νῦν αὐτοκράτορος καὶ τοῦ πρίγκιπος Βαλδεμάρ, ἐν μέσῳ ἐνθουσιῶδων ἀνευφημιῶν τοῦ λαοῦ.

Ἐπάνοδος τοῦ βασιλέως εἰς Πητρούπολιν.

Ἐορτάσας σὺν τῇ βασιλικῇ οἰκογενεῖᾳ αὐτοῦ ἐν Κοπεγχάγῃ τοὺς ἀργυροὺς γάμους τῶν δεπτῶν αὐτοῦ γονέων, ἀπῆλθεν εἰς περιοδείαν ἀνά τὴν Εὐρώπην, καθ' ἣν ἡμερῖμα ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς χώρας, ἥς ἄρχων ἐκλήθη ὑπὸ τῆς θείας προνοίας καὶ τῇ ψήφῳ τοῦ λαοῦ αὐτῆς. Εἶτα δὲ ἐπανῆλθεν εἰς Πητρούπολιν.

Οἱ γάμοι.

Περὶ τῆς ἡμέρας τῶν γάμων προκειμένου, ἐλέγετό τε καὶ ἀνεγράφετο τότε ὅτι αὐτὰ ὄρισθη ἡ 10)22 ὀκτωβρίου, τῇ ἐπιθυμία τοῦ βασιλέως, ὅπως συνδέσῃ αὐτοὺς μετὰ τοῦ γεγονότος τῆς 10 ὀκτωβρίου 1862, ὅπερ ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ τῆς μετὰ ταῦτα ἀνόδου αὐτοῦ εἰς τὸν ἑλληνικὸν θρόνον. Ἄλλ' οἱ γάμοι δὲν ἐτελέσθησαν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Τὸ γεγονός, ὅπερ ἐπὶ τοσοῦτους μῆνας ἐπίσης συνεχίει ἅπαν τὸ ἑλληνικόν, συνετελέσθη τῇ 15)28 ὀκτωβρίου τοῦ 1867. Ἡ Πητρούπολις ἀπὸ παλαιῶν ἡμερῶν πρὸ τῆς ὀρισθείσης πρὸς τέλος τῶν γάμων παρουσίαζεν ἑκτακτὸν κίνησιν, μεζονα διακρινομένην ἐν τοῖς χειμερινοῖς τῶν Τσάρων ἀνακτόροις. Αἱ κλίμακες ἐκαλύπτοντο διὰ ταπήτων, δένδρα πανταχόθεν μετεκομίζαντο πρὸς στολισμὸν τῶν ἀπεράντων διαδρόμων τοῦ ἀχανοῦς παλατιοῦ· πλοῖα δὲ καὶ ἀτμοπλοῖα παρετάσσοντο ἐπὶ τοῦ Νέβα, πρὸ τῶν παραθύρων τοῦ ἀνακτόρου. Τέλος ἡ ἐπίσημος ἡμέρα ἀφίκετο. Τὴν πρωίαν τῆς 15 ὀκτωβρίου πέντε κανονοβολισμοὶ ἀνήγγειλαν τὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τελετὴν. Περὶ τὴν μεσημβρίαν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἠκούσασα τῆς θείας λειτουργίας ἐν τῷ αὐτοκρατορικῷ παρεκκλησίῳ μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος. Ἀκολουθῶν οἱ δύο ἡγεμόνες παρέστησαν εἰς στρατιωτικὴν τελετὴν. Περὶ δὲ τὴν 7 1/2 τῆς ἐσπέρας, ζῶνται ζητοκραυγαὶ τοῦ ἐν τῷ πρὸ τῶν ἀνακτόρων πλατεῖα πλῆθος ἀνήγγειλαν τὴν ἀφίξιν τῆς μελονύμφου. Τῶν ρωσικῶν ἐθίμων μὴ ἐπιτρεπόντων ὅπως ὁ μνηστὴρ ἴδῃ τὴν μνηστὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γάμων πρὸ τῆς τελέσεως αὐτῶν, ὁ βασιλεὺς Γεώργιος δὲν προῦπῆντησεν αὐτὴν.

Τῇ 8ῃ ἀκριβῶς ὥρα ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, ἡγουμένους τοῦ ἀρχιτελετάρχου, πρίγκιπος Λέβεν, καὶ ἀκολουθούσης τῆς συνοδίας αὐτοῦ, ἐξῆλθε τῶν ἰδιαιτέρων αὐτοῦ δωματίων καὶ μετέβη εἰς τὰ τοῦ αὐτοκράτορος, ἐνθα ἀνέμενεν αὐτὸν ἡ αὐτοκρατορικὴ οἰκογένεια καὶ ἡ μελονύμφος. Ἀπὸ τούτων δὲ πάντες διηυθύνθησαν εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν παρεκκλήσιον. Οἱ προσκεκλημένοι, ἕκαστος κατὰ τὸν βαθμὸν καὶ τὴν τάξιν εἰς ἣν ἀνήκεν, ἐπλήρουν τὴν ἀπεράντον σειράν τῶν μεγαλοπρεπῶν αἰθουσῶν, δι' ὧν οἱ μελονύμφοι διήρχοντο. Προεπερεύοντο ὑπὲρ τοὺς πεντήκοντα ὀλόχρους ἐνδεδυμένοι θαλαμηπόλοι καὶ εὐπατρίδοι τῆς Αὐλῆς. Μετ' αὐτοὺς ἤρχοντο οἱ αὐλάρχαι, κρατοῦντες

μεγάλας χρυσᾶς ράβδους καὶ εἶτα ἡ αὐτοκρατορικὴ οἰκογένεια καὶ μετ' αὐτὴν ἄλλη ὀλόχρυσος ἀκολουθία.

Ἡ βασιλίσσα.

Ἦγεῖτο τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας ὁ βασιλεὺς Γεώργιος μετὰ τῆς μνηστῆς αὐτοῦ, ἧς κατὰ περιγραφὴν ἑλληνικῆς ἐφημερίδος, «τὸ ὄραϊον καὶ γλυκὺ πρόσωπον ἐξήρχετο ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κοσμοῦντος τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ στήθη τῆς μυθώδους ποδοῦ ἀδαμάντων, ὅπως εἰς τὰς εἰκόνας ἢ κεφαλὴ τῶν ἀγγέλων ἐν μέσῳ δόξης χρυσῆς. Ἦτον ἐνδεδυμένη λευκά. Ἡ ἐκ λευκοῦ ὀλοσηρικοῦ ἐσθῆς τῆς ἔφερε βαρύτατα κεντήματα ἐκ μετάξης, εἶχε δὲ οὐρανὸν τοσοῦτον μακρὰν, ὥστε ἀληθῶς μόνον ἐν ταῖς αἰθαύσαις τῶν Τσάρων ἠδύνατο νὰ περιστραφῆ ἑλευθέρως. Τὰ ἐκ μετάξης κεντήματα συνεπλήρου κέντημα ἐξ ἀδαμάντων ἐκεῖ, ὅπου ἢ ἐσθῆς, ἀδυνατοῦσα πλέον νὰ καλύψῃ τὰ κατάλευκα στήθη τῆς Ὀλγας, δὲν ἐτόλμα νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μετ' αὐτῶν εἰμὴ ὑπὸ τὰς πυρώδεις ἀκτῖνας τοῦ πολυτίμου ἄνθρακος. Ἐπὶ τοῦ στήθους βαρύτατον κόσμημα ἐξ ἀδαμάντων, μεγάλων ὡς λεπτοκάρυα, ἐκόσμηε τὸν τράχηλόν τῆς, τὰ ἐνώτια ἦσαν ἐπίσης ἐξ ἀδαμάντων. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐφόρει βασιλικὸν πολύτιμον στέμμα, τοῦ ὁποῖου οἱ ἀδάμαντες καὶ λοιποὶ πολύτιμοι λίθοι ἐξέσπληττον ἀληθῶς τὴν φαντασίαν. Ἐκ τοῦ στέμματος ἀνηρτάτω λευκὸς πέπλος, ἄνθη δὲ πορτοκαλέας λιὰν ἀραιὰ ἐκόσμουσαν ὀπισθεν τὴν κεφαλὴν. Ἐπίσης ἄνθη πορτοκαλέας ἀπετέλουσαν τὴν ἀνθοδέσμην, τὴν ὁποίαν ἀνὰ χεῖρας ἐκράτει, καὶ ἀδάμαντες τὰ βραχιόλια, τὰ ὁποῖα ἐκόσμουσαν τοὺς ὤραιους αὐτῆς βραχίονας».

Ὁ βασιλεὺς.

Ἡ εὐγενὴς μορφή, τὸ ὑψηλὸν καὶ εὐλύγιστον ἀνάστημα καὶ ἡ θαλερὰ νεότης τοῦ τὸ εἰκοστὸν δεύτερον ἄγοντος ἔτος βασιλέως προὔξενε μεγίστην ἐντύπωσιν. Χάριν ἀβροφροσύνης πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρον, ἐφόρει στολὴν ῥώσου στρατηγοῦ, ὡς ἀρχηγὸς ῥωσικοῦ σὺντάγματος. Τὸ περιδεραιὸν καὶ ἡ ταινία τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ἐκόσμουσαν τὰ στήθη αὐτοῦ. Καιτοὶ δὲ ἐμειδία, ὑπελάνθανεν ὅμως ἡ συγκίνησις, ἥτις κατεῖχεν αὐτόν.

Ἐν τῷ ναῷ.

Τὸ βασιλικὸν ζεῦγος εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν παρακολουθούμενον ὑπὸ τῶν ἐπισημοτέρων προσώπων τῆς Αὐλῆς. Αἱ εὐχαι καὶ ἡ τελετὴ τοῦ γάμου ἤρχισε πάραυτα. Ἡ καρδία τῶν παρευρισκομένων Ἑλλήνων ἐσκίρτησεν ὑπὸ ἀνεκφράστου χαρᾶς, ὅτε ἐν τῷ μέσῳ τῶν ῥωσικῶν φθόγγων ἤκουσαν εἰς καθαρωτάτην ἑλληνικὴν φωνὴν τὸ «στὲ φεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ φιλόχριστος βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων Γεώργιος τῆν κτλ.»

Ὁ διάδοχος τῆς Δανίας καὶ πρωτότοκος ἀδελφὸς τοῦ Γεωργίου ἐκράτει τὸν στέφανον ὑπεράνω, κατὰ τὰ ῥωσικὰ ἔθιμα, τῆς κεφαλῆς τοῦ στεφνομένου, ὁ δὲ ἀδελφὸς τῆς μελονύμφου, ὁ γνωστὸς τότε ἐν Ἀθῆναις ὑπὸ τὸ ὄνομα Ὀνικολάκης κμας ἐκράτει, ὡς παράνυμφος ἐπίσης, τὸν στέφανον τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ. Οἱ δύο οὗτοι παράνυμφοι ἀντεκατέστησαν μετὰ τινα ὥραν ὑπὸ δύο ἐτέρων παρανύμφων, τῶν μεγάλων δουκῶν Ἀλεξίου καὶ Βλαδιμήρου, υἱῶν τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου. Κατὰ τὰ ῥωσικὰ ἔθιμα οἱ παράνυμφοι (garçons de nocces) δεόν νὰ ὦσιν ἄγαμοι, ἀλλ' οἱ προμνησθέντες παράνυμφοι δὲν ἦσαν οἱ κυρίως παρ' ἡμῖν οὕτω καλούμενοι, ἀλλ' ὁ διάδοχος τοῦ ῥωσικοῦ θρόνου, ὁ νῦν αὐτοκράτωρ, καὶ ἡ σύζυγος τοῦ μεγάλου δουκὸς Νικολάου ἀδελφοῦ τοῦ αὐτοκράτορος (père et mère de nocces). Τὰ στέφανα ἦσαν δύο χρυσᾶ στέμματα, ὡς ἀρμόζει εἰς βασιλέα καὶ εἰς βασιλίσσαν.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας τοῦ γάμου, ὁ αὐτοκράτωρ ἐνταλασίθη τὸν Γεώργιον καὶ ἠσπάσατο τὴν Ὀλγαν, ἥτις εὐθὺς μετὰ ταῦτα ἐρρίθη εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν γονέων αὐτῆς. Τὴν ἀκολουθίαν τοῦ γάμου ἐπικολούθησε δοξολογία, ψαλμοὶ ὑπὸ τῆς ἱερᾶς συνόδου, μεθ' ἧν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων Γεώργιος Α' μετὰ τῆς βασιλίσσης πλέον τῶν Ἑλλήνων, ἥτις κατὰ τοὺς γάμους ἔφερε καὶ πορφυρὰν ἐκ βύσσου, μετέβησαν εἰς τὴν αἰθουσάν Ἀλεξάνδρου, ἐν ἣ ἱερεὺς διαμαρτυρούμενος ἀνέγνω εὐχὴν.

Ὁ χορός.

Μετὰ μικρὰν ἀνάπαυσιν τὸ βασιλικὸν ζεῦγος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν μεγάλην αἰθουσάν τοῦ θρόνου, ὅπου ἐδόθη χορὸς. Μετὰ τῆς νύμφης ἐχώρευσε κατὰ πρῶτον ὁ αὐτοκράτωρ, μετ' αὐτὸν ὁ διάδοχος τότε τοῦ θρόνου καὶ τελευταῖον ὁ πατὴρ αὐτῆς. Οὕτως ἔληξαν αἱ τελεταὶ τῆς πρώτης ἡμέρας τῶν γάμων. Ἐν τοῖς δωματίοις τοῦ βασιλέως ἦν προπτοιμασμένον μεγαλοπρεπὲς δεῖπνον, οὗ μετέσχε μόνη ἡ αὐτοκρατορικὴ οἰκογένεια.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρῃ ὁ αὐτοκράτωρ ἐξέδωκε καὶ ἐδημοσίευσεν τὸ ἐξῆς οὐκάζιον·

Προκήρυξις τοῦ αὐτοκράτορος περὶ τῶν γάμων.

Διὰ τῆς ἡμετέρας προκηρύξεως τῆς 26 ἰουνίου ἐνεστῶτος ἔτους, ἀνηγγεῖλλαμεν εἰς τὸ ἔθνος τὴν τέλεσιν τῶν ἀρραβῶνων τῆς προσφιλοῦς ἡμῖν ἀνεψιᾶς, μεγάλης δουκίσσης Ὀλγας Κωνσταντινόνας μετὰ τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Γεωργίου Α'. Σήμερον, ἐπὶ παρουσίᾳ ἡμῶν, ἐγένετο ἐν τῷ μεγάλῳ ναῷ τῶν ἀνακτόρων κατὰ τὰ δόγματα τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν ἐκκλησίας, ἐν μέσῳ δημηγύρεως κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, ἡ τελετὴ τῆς ἐνώσεως τοῦ τοσοῦτον προσφιλοῦς ἡμῖν ζεύγους τούτου. Ἐπικαλούμενοι τὰς εὐλογίας τοῦ Κυρίου ὑπὲρ τῶν νεονύμφων, πεποίημαμεν ὅτι ἅπαντες οἱ πιστοὶ ἡμῶν ὑπήκοοι θὰ ἐκπέμψωσιν ἐκ τοῦ βᾶθους τῆς καρδίας τῶν τῆν αὐτῆν εὐχὴν πρὸς τὸν παντοδύναμον καὶ πανελεῆμον Θεόν.

Ἐν Πετροπόλει, 15/27 ὁκτωβρίου.

(Ὑπογ.) ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Τὴν ἐσπέραν ἡ πόλις ἦν πεφωταγωγημένη, ὁ δὲ λαὸς ἐώρταζε χαίρων τὸ συντελεσθὲν.

Ἡ ἐπιούδα.

Τὴν ἐπιούσαν τῶν γάμων ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασιλίσσα ἐδέξαντο τὰς ἐπισκέψεις τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, τοῦ πρέσβεως τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς συνοδείας τοῦ βασιλέως.

Τὸ ἐσπέρας δὲ περὶ τὴν 5 μ. μ. ὥραν ὁ αὐτοκράτωρ παρέθηκε μέγα γεῦμα πρὸς τιμὴν τῶν νεονύμφων. Πεντακόσιοι συνδαιτυμόνες παρεκάθησαν εἰς τὴν τράπεζαν. Τὸν αὐτοκράτορα καὶ τοὺς βασιλεῖς ὑπηρετοῦν οἱ μεγιστάνες τῆς αὐτοκρατορικῆς Αὐλῆς. Ὁραία μουσικὴ ἐπαιάνιζε καθ' ὅλον τὸ γεῦμα, οἱ δὲ ἐπισημότεροι ἀοῖδοι τῆς Πετροπόλεως καθίστων τὴν μελωδίαν μαγευτικὴν. Ἡ πρώτη πρόποδις ἐγένετο ὑπὲρ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῆς αὐτοκρατείας, ἡ δὲ δευτέρα ὑπὲρ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλείας τῶν Ἑλλήνων. Ἡ τρίτη ὑπὲρ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλείας τῆς Δανίας· ἡ τετάρτη ὑπὲρ τοῦ μεγάλου δουκὸς Κωνσταντίνου καὶ τῆς μεγάλης δουκίσσης Ἀλεξάνδρας· ἡ πέμπτη ὑπὲρ τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας καὶ ἡ τελευταία ὑπὲρ τοῦ κληροῦ καὶ τῶν πιστῶν ὑπηκόων. Ὡς δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γάμων οὕτω καὶ τὴν ἐσπέραν τῆς ἐπιούσης ἡ πόλις ἦν πάσα πεφωταγωγημένη. Ὄλος δὲ ὁ λαὸς ἦν ἐπὶ ποδός. Αἱ κεντρικοὶ ὁδοὶ Prespective, Newski καὶ Grand Mouskoïa ἦσαν σχεδὸν ἀδιάβατοι.

Τὴν τρίτην μετὰ τοὺς γάμους ἡμέραν ἐδέξαντο οἱ νεόνυμφοι τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς τῆς ἱερᾶς συνόδου, τοῦ διπλωματικοῦ σώματος, τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας καὶ λοιπῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων. Τῇ δὲ τετάρτῃ ἡμέρᾳ ἐδόθη πανηγυρικὴ παραστάσις (spectacle de gala) ἐν τῷ Μεγάλῳ Θεάτρῳ.

Ὡς εἰκὸς ἡ ἀγγελία τῶν γάμων τοῦ μεθ' ὅλα τὰ σποράδιον ἀντιδυναστικὰ ἐν Ἑλλάδι τότε κρούσματα καὶ τὰ κρατοῦντα ἀτυχῶς τότε ἐτι ἀντιστρατευόμενα φρονήματα τῶν πολιτευομένων, προσφιλοῦς τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἐφ' οὗ τὴν ἰδίαν ἰσχὴν ἐβάσθισεν Γεωργίου μετὰ τῆς ὀρθοδόξου καὶ ἐκ τῆς κραταιᾶς ῥωσικῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας Ὀλγας, μεγίστην ἀπανταχοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ προὔξενε χαρὰν καὶ ἀγαλλιάσιν.

Ἡ Κωνσταντινούπολις

δέ, ἡ βασιλεὺς τῶν πόλεων, ἐσπευθεν ἐπίσης νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν χαρὰν αὐτῆς. Οἱ ἐν αὐτῇ παρεπιδημοῦντες Ἕλληνες πολῖται, προεξάρχοντος τοῦ τότε πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος Π. Δελνιγιάννη

τῆς ἡμέρας τῶν γάμων, ἡμέρα κυριακῆ, ἀπέστειλαν τὸ ἐξῆς συγχαρητήριον τηλεγράφημα·

Συγχαρητήριον τηλεγράφημα τῶν ἐν Κων/πόλει Ἑλλάνων.

Πέρα, 15 Ὀκτωβρίου ὥρα 4. μ. μ.

Πλήθος Ἑλλήνων ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ταύτῃ διαμενοντων καὶ ἐγὼ μετ' αὐτῶν καὶ πάντες οἱ τῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου πρεσβείας, μετὰ σεβασμοῦ συγχαίρομεν τὴν τε Ὑμετέραν Μεγαλειότητα καὶ τὴν Σεπτὴν ἡμῶν Ἀνασσαν, ἐπὶ τῷ αἰσιῶς σήμερον τελουμένῳ γάμῳ αὐτῶν. Ζωηρὰς δὲ συνάμα ἀνεπέμπομεν εὐχὰς πρὸς τὸν Ὑψιστον ὑπὲρ εὐημερίας καὶ μακροβιότητος τοῦ βασιλικῷ ζεύγους.

(Ὑπογ.) Π. Δελνηγιάννης.

Εὐχαριστήριον τοῦ Βασιλέως.

Πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβυν τῆς Ἑλλάδος.

Πετρούπολις, 17 Ὀκτωβρίου ὥρ. 1 λ. 20 μ. μ.

Σὲ εὐχαριστῶ μεγάλως διὰ τὰς εὐχὰς σου Ἐκφρασον τὰς αὐτὰς ἀπὸ μέρους μου εὐχαριστίας πρὸς τοὺς αὐτόθι Ἑλληνας καὶ πρὸς τὸ τῆς σῆς πρεσβείας προσωπικόν.

(Ὑπογ.) ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ἐν Ἀθήναις.

Ἐπέπρωτο ἡ βασιλίς τῶν πόλεων, ἡ τοῦ Βύζαντος καὶ Κωνσταντινου καὶ τοσούτων σεβαστοκρατορισσῶν πόλις, νὰ ἐξαγγεῖλῃ τοῖς ἐν Ἀθήναις τὴν μετὰ αἰῶνα ὀρθόδοξον βασιλίσσαν τῶν Ἑλλάνων. Πράγματι οἱ ἐν Ἀθήναις ἔμαθον τὸ γεγονός δι' ἐπιστολῆς τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας, ἐφ' ᾧ καὶ τοῦτο ἐφορτάσθη μετὰ ἡμέρας ἕξ, ἥτοι τῇ 21 Ὀκτωβρίου. Ἐφορτάσθη δὲ ἐν πρώτοις διὰ δοξολογίας, τελεσεθείσης ἐν τῇ μητροπόλει. Εἰς τὴν μητροπόλιν μετέβη ὁ ἀντιβασιλεὺς Ἰωάννης ἐπὶ τεθρίππου ἀμάξης, ἔχων ἀριστερόθεν αὐτοῦ τὸν στρατηγὸν Κολοκοτρώνην, εἶπετο δὲ πλῆθος ὀχημάτων, ὑπουργῶν, πρέσβεων καὶ λοιπῶν. Ἄμα μνημονευθέντος τὸ πρῶτον τοῦ ὀνόματος τῆς Ὁλγας ὡς βασιλίσσης, ἑκατὸν καὶ εἰς κανονοβολισμοὶ συνανέμειξαν τὴν βροντὴν αὐτῶν μετὰ τῆς φωνῆς τοῦ μητροπολίτου. Τὸ ἐκκλησίασμα, ἐννοεῖται, ἦν ἀπειρον. Κατὰ τὴν δοξολογίαν ὁ μητροπολίτης ἀπήγγειλε τόνδε τὸν λόγον·

Λόγος μητροπολίτου.

Ἐλλήνες χαίρετε!

Αὕτη ἡ ἡμέρα Κυρίου.

Ἄς θαυμάζωμεν τὴν γῆν τῆς Αἰγύπτου ὅσον καὶ ἂν θέλωσιν οἱ ἄνθρωποι· ἂς κομπάζωμεν εἰς τὰ πλούτη τοῦ Νείλου τῶν, ἂς χαίρωμεν διὰ τὴν ἀρμονίαν, τὴν ὁποίαν καρποῦνται ἀπὸ τὰς ἐβρυχώρους παιδιάδας τῶν καὶ ἂς ἀναπαύωνται εἰς τὰ ὕλικά συμπερόντα τῶν οἱ ὕλικοί. Ὁ Ἑλλήν, ἄβλος μᾶλλον ἢ ὕλικός, ἐναθρύνεται σήμερον διὰ τὰ ἡθικά πλεονεκτήματα, τὰ ὅποια ὑπόκειται ἢ ἐπιφανῆς αὕτη ἡμέρα εἰς τὴν κλασικὴν ταύτην γῆν του, τὴν γῆν τοῦ Εὐαγγελίου, τὴν γῆν τῶν φώτων καὶ τοῦ ἐξευγενισμοῦ, τὴν γῆν τῶν ἡρώων, τὴν βασιλίσσαν τῶν ἔθνων Ἑλλάδα, πλημμυροῦσα ὡς ἄλλος Νεῖλος εἰς τοῦ Ἑλλήνος τὴν καρδίαν, ὅχι ἅπαξ ἢ ὀλίς, ὡς ἐκεῖνος, ἀλλὰ πάντοτε τὰ ζωήρυτα τῆς εὐδαιμονίας νέματα, καὶ βλαστάνουσα καρποὺς αἰωνίου δόξης καὶ ἀληθοῦς εὐδαιμονίας διὰ τοῦ ζεύγους τῶν βασιλικῶν νεονύμφων, οἵτινες πρῶτοι διὰ τοῦ φωτὸς τῆς ὀρθοδόξου τῶν καθηγήσαν τὴν νέαν δυναστείαν τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς.

Αὕτη ἡ ἡμέρα Κυρίου αὕτη, Ἑλλήνες, εἶναι ἡ ἡμέρα, τὴν ὁποίαν οἱ πατέρες σας διὰ πολλῶν καὶ μεγάλων θυσιῶν καθιέρωσαν καὶ ἦν ἐπεθύμησαν ἰδεῖν καὶ οὐκ εἶδον. Αὕτη ἡ ἡμέρα Κυρίου. Χαίρετε λοιπόν, Ἑλλήνες, χαίρετε. Καὶ ἅπαντες ὁμοῦ ἐν μιᾷ κατανυκτικῇ καρδίᾳ ὑψώσαντες χεῖρας πρὸς τὸν Ὑψιστον ἰκέτιδας, ἂς εἰπώμεν συνευχόμενοι· Χριστὲ βασιλεῦ, γιὰ μονογενῆς τοῦ προανάρχου πατρὸς, Θεοῦ Ὑψίστου, ἐπιστάσαν τὸν σεβαστὸν βασιλέα ἡμῶν Γεώργιον καὶ τὴν τεθατῆν ἡμῶν βασιλίσσαν Ὁλγαν, καὶ φύλαξον αὐτοὺς ἀνωτέρους πάσης βλάβης.

Χάρισον αὐτοῖς βαθεῖαν εἰρήνην, καὶ δώρησον αὐτοῖς καρποὺς ἀγλαοὺς εἰς διδοχὴν τοῦ ἱστορικοῦ ἑλληνικοῦ βασιλικῷ στέμματος καὶ τοῦ εὐελπίδος μέλλοντός του. Στεφάνωσον αὐτοὺς ὄπλῳ εὐδοχίας, ἐνίσχυσιν αὐτοὺς τῷ κραταιῷ σου βραχίονι, καὶ ὑπόταξον ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλικῷ αὐτῶν Θρόνου πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον. Εἰρήνευσον καὶ εὐλόγησον πάντας ἡμᾶς καὶ ἅπαν τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, ἔνα ἐν εἰρήνῃ καὶ ἁμονοίᾳ δοξολογῶμεν τὸ πανάγιον ὄνομά σου, καὶ λέγωμεν· ὁ σεβαστὸς βασιλεὺς ἡμῶν Γεώργιος, καὶ ἡ σεβαστὴ ἡμῶν βασιλίςσα Ὁλγα Ζήτωσαν! Ζήτωσαν! Ζήτωσαν! Ἡ πολύαθλος μήτηρ Ἑλλάς, καὶ ἅπαν τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος Ζήτωσαν!

Ἀπὸ τῶν ἀνακτόρων μέχρι τοῦ ναοῦ ἦσαν ἐν παρατάξει κατὰ ὁτίχους ἀντιμετώπους ἡ ἐθνοφυλακὴ Ἀθηνῶν, δισχίλιοι περίπου ἄνδρες, τὰ διάφορα σώματα τοῦ στρατοῦ μετὰ τοῦ ἱππικοῦ καὶ τοῦ πυροβολικοῦ, δισχίλιοι περίπου ἄνδρες καὶ ταῦτα. Πάντων δὲ τούτων τῶν σωμάτων ἐγένετο παρελάσις κάτωθεν τῶν ἀνακτόρων, ἡγουμένης τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ ἐκφωνουμένων τῶν «Ζήτω». Ὁ ἀντιβασιλεὺς, δανικὴν στρατιωτικὴν φέρων στολὴν, ἴστατο ἐκτὸς τῶν πυλῶν τῶν βασιλείων ἐπὶ τῶν ἐσχάτων βαθμίδων, εὐχαριστῶν καὶ χαιρετῶν τὰ παρελάνοντα σώματα. Ἀκολουθῶς ἐγένετο ὑποδοχὴ ἐν τοῖς ἀνακτόροις τῶν πρέσβεων, τοῦ πρωθυπουργοῦ ἀειμνήστου Ἀλ. Κουμουνοδούρου μετὰ τῶν ὑπουργῶν, ἐν οἷς ὡς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὁ νῦν πρωθυπουργός κ. Χαρ. Τρικούπης, τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς, τῶν μεγαλοσταύρων καὶ λοιπῶν. Τὸ ἑσπέρας ἡ πόλις ἐφωταγωγῆθη, ἡ μονικὴ ἐπαιάνισεν ἄχρι τῆς 10ης ὥρας ἐν τῇ πλατεῖᾳ τοῦ συντάγματος, πυροτεχνήματα δὲ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διφυλάκισον τὸν ἀέρα. Τοὺς γάμους αὐτῶν ἀνήγγειλαν τῷ ἀντιβασιλεῖ Ἰωάννῃ καὶ θεῖω αὐτῶν ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασιλίςσα διὰ τοῦ ἐξῆς τηλεγραφήματος, ὑφ' ὃ φέροντα τὰ ὀνόματα τοῦ σεπτοῦ ζεύγους.

Ἐπίσημος τηλεγραφικὴ ἀγγελία τῶν γάμων.

Πετρούπολις, 16)28 Ὀκτωβρίου 1867.

Χθὲς Κυριακὴν, κατὰ τὴν ὥραν ὀγδόην τῆς ἑσπέρας, ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι ἡμῶν. Εἶθε ὁ Θεὸς εὐδοκῆσαι καὶ εὐλογῆσαι αὐτοὺς καὶ εἰσακοῦσαι τῶν εὐχῶν, ἂς ἀπευθύνωμεν αὐτῷ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους τῶν Ἑλλήνων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΘΑΓΑ.

Κάθοδος εἰς Ἑλλάδα.

Ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασιλίςσα τῶν Ἑλλάνων ἀπῆλθον τῆς Πετροπούλεως τῇ 28 Ὀκτωβρίου περὶ τὴν 2)4)2 μ. μ. ὥρα. Ὁ ἀποχωρισμὸς τῆς βασιλίσσης ἀπὸ τῶν γονέων αὐτῆς ἐγένετο περιπαθεστάτος καὶ συγκινητικώτατος· τὰ δάκρυα ἔφερον κρουνιδὸν κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ. Ὁ πρίγκιπς διάδοχος τῆς Δανίας προέπεμψε τὰς Α. Α. Μ. Μ. μέχρις ἰκανῆς ἀποστάσεως. Τὴν ἐπαύριον οἱ βασιλεῖς ἀφῆκοντο εἰς Βαρσαβίαν, ἐνθα ὑπεδέξατο αὐτοὺς μετὰ πομπῆς ὁ τοποτηρητὴς κόμης Βέρχ. Τὸ ἑσπέρας ἐγένετο φωταΐα, τὰ δημόσια δὲ καταστήματα καὶ πολλὰ τῶν οἰκῶν εἶχον καλλωπισθῆ διὰ ρωσικῶν καὶ ἑλληνικῶν σημαῖων. Τὸ πλῆθος ἐξητωκραύραζεν ὑπὸ τὰ παράθυρά τοῦ μεγάρου ἐν ᾧ κατέλυσε τὸ βασιλικὸν ζεῦγος.

Ἐν Βιέννῃ.

Τῇ 30 Ὀκτωβρίου οἱ νεόνυμφοι ἀφῆκοντο εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Αὐστρίας. Ἡ αἰθουσα τῆς ὑποδοχῆς τοῦ σταθμοῦ τοῦ σιδηροδρόμου ἦν πολυτελέστατα κεκοσμημένη. Πρὸ αὐτῆς κολοσσαία κυανόλευκος σημαία, ἀναπτυσσομένη ἐν τῷ καθαρῷ ὀρίζοντι, ἐσημαίνειν ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ πανηγυρίζουσα. Ἐν τῇ αἰθούσῃ, μεταβεβλημένη εἰς κῆπον ἀνθοῦντα εὐωδέστατον, αἱ ἑλληνίδες κυρίαὶ ἐσημαίνοντο ὁμιλον καλλωνίης· ἰσόβαρες δὲ δεσποινίδες, κόραι ὁραταί, ἐνδεδυμέναι κυανὰς μεταξωτὰς ἐσθῆτας μετὰ λευκοῦ ἐπενδύτου, κατεῖχον τὴν πρώτην τάξιν, μέλλουσαι νὰ ὑποδεχθῶσι τὴν νεαρὰν βασιλίσσαν καὶ εἰπωσὶ πρὸς αὐτὴν τὸ πρῶτον ἑλληνιστὶ καὶ ἂ ὠ ρ ὁ ρ ὁ ρ ὁ ρ ὁ ρ. Μικρὸν πρὸ τῆς 3 ὥρας μ. μ. ὅτε ἀνεμένετο τὸ βασιλικὸν ζεῦγος ἦλθεν εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου ὁ τῆς Αὐστρίας αὐτοκράτωρ, φέρων στολὴν στρατάρχου μετὰ τῆς κυανῆς ταινίας τοῦ μεγαλοσταύρου τοῦ Σω-

τιρος. Ἦσαν δὲ ἐν τῷ σταθμῷ οἱ πρεσβευταὶ Ἑλλάδος, Ρωσίας καὶ Δανίας μετὰ τοῦ προσωπικοῦ τῶν πρεσβειῶν, πλείστοι τῶν παρεπιδήμων Ἑλλήνων μετὰ τῶν συζύγων καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῶν, πολλοὶ αὐστριακοὶ στρατηγοί, ἀνώτεροι πολιτικοὶ καὶ διοικητικοὶ ὑπάλληλοι, ἐν δὲ τῇ ἀποβάθρᾳ τῆς αὐλῆς τοῦ βορείου σιδηροδρόμου ἦν παρατεταγμένος λόχος τοῦ συντάγματος Ἐμερλίγκ μετὰ τῆς μουσικῆς καὶ σημαίας. Περὶ τὴν 3ην ὥραν ἠγγέλθη ἡ ἀφίξις τῆς φεροῦσας τὸ βασιλικὸν ζεύγος ἀμαξοστοιχίας καὶ εἰσελθούσης αὐτῆς εἰς τὸν σταθμὸν, ἀνεκρούσθη ὁ ἑλληνικὸς ὕμνος. «Μόλις ἔστιν ἡ ἀτιμάμαξα, ἔγραφον τότε, καὶ ἀμέσως ἐξώρμησεν ἀπ' αὐτῆς ἀστράπτουσα ὑπὸ καλλονῆς καὶ νεότητος ἡ νέα ἡμῶν βασίλισσα, ἦν μεθ' ἱπποτικῆς ὄντως ἀξιοπρεπείας καὶ κομψότητος ὑπεδέξατο ὁ ἱπποτικώτατος αὐτοκράτωρ. Εὐθύς κατόπιν κατῆλθε καὶ ὁ χαριεὶς καὶ ραδινὸς Γεώργιος, καὶ προσκλίνας ἡδέως, περπεπύξατο τὸν αὐτοκράτορα. Τότε οἱ μεγαλοπρεπεῖς ὀλοὶ τοῦ γιγαντιαίου σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ ἀνωλόλυξαν ἀπὸ τὰ φρενιτιώδη καὶ ἀλλεπάλληλα Ζήτω! ἡ δὲ συγκίνησις καὶ τὰ δάκρυα κατεκυριεύσαν ἀπάσας τὰς ψυσιογνωμίας, καὶ ἐδλεπέ τις πλείστους ὄσους δακρύοντας καὶ ἄλλους, ἐν οἷς καὶ ξένους, καταθαμβουμένους ἐκ τῆς νεότητος καὶ καλλονῆς τοῦ βασιλικῆς ζεύγους, ἅπαντες δὲ ἐξελαργιζόμεθα, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ τῆς Αὐστρίας αὐτοκράτωρ ἐφαίνετο ἀπορῶν καὶ διαλογιζόμενος καθ' ἑαυτὸν, ὁποῖος τις αἰσθηματικὸς ἔστιν ὁ λαὸς οὗτος».

«Μάτριν οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι προσεπάθουν νὰ τηρήσωσι τὸ πλῆθος εἰς ἀπόστασιν καὶ νὰ ἐπιβάλωσι τάξιν. Οὐδεὶς ἦν ὁ ὑπακούων, ἀλλὰ πάντες, ὑπ' ἐξάλλου ἐνθουσιασμοῦ κατεχόμενοι, συνωθοῦντο, ὅπως, εἰ δυνατόν, ἀναπνεύσωσι ἐκ τοῦ πλυσίου τὴν πνοίαν τοῦ δημοφιλοῦς ἡγεμόνος τῶν. Καὶ ἡ μὲν μουσικὴ τῆς Βυρτεμβέργης ἐπαιάνιζεν ἀφ' ἐνὸς τὸν ἑλληνικὸν ὕμνον, ἀφ' ἑτέρου τὰ ὑπερνεφῆ ἡμῶν Ζήτω κατέπνιγον τοὺς φθόγγους αὐτῆς». Ἐν τούτοις ἡ βασίλισσα εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἰδιαίτεράν τῆς τιμῆς αἰθουσαν, ἐν ἣ περιέμενον αὐτὴν αἱ ὁμογενεῖς κυρίαί, τότε κοράσιον χαριέστατον προσήνεγκεν αὐτῇ ὠραίαν ἀνθοδέσμην καὶ ἐποίησατο προσφώνησιν, ἐξ ἧς παρατέθημεθα ὡδε τὸ προοίμιον·

Προοίμιον προσφώνησεως τῶν ἐν Βιέννῃ Ἑλληνίδων.

Μεγαλειοτάτη! Μετ' ὀλίγον ἀρκενεῖσαι εἰς τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς νέας σου πατρίδος, ἐνθα ἅπασαι αἱ καρδία καραδοκοῦσι φαιδρῶς τὴν παρουσίαν τῆς νεαρῆς ἡγεμονίδος, ἧτις θὰ ἀναβιδάσῃ τὰς χάριτας ἐπὶ θρόνου καὶ θὰ ἦναι τὸ σῶμα τῆς ἐλπίδος προσφιλοῦς τῆ ὀρθοδόξια. Δίαν εὐτυχεῖς λογιζόμεθα, Μεγαλειοτάτη, ὡς πρῶται προσφέρουσαι τὸν ἀσπασμὸν τῆς δεξιώσεως καὶ τὴν ἀφελὴν τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ ἧν θὰ καθιερώσωσι μετ' οὐ πολὺ αἱ ἐπευρημίαι συμπάσης τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν ἡγεμονίδα, ἧτις θὰ καθωραῖσῃ τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλείως, ὅν ἡ θεία θέλησις ἐξελέξατο αὐτῇ σύζυγον, καὶ θὰ διασπείρῃ εἰς τὸ ἔθνος τὴν εὐωδίαν τῆς χρηστότητός της καὶ τὴν αἴγλην τῶν ἀρετῶν της.

Εἶτα ὁ αὐτοκράτωρ εἰσελθὼν μετὰ τοῦ Γεωργίου, παρέλαβε τὴν βασίλισσαν εἰς τὸν βραχίονα αὐτοῦ καὶ ἀνέβη μετ' αὐτῆς εἰς τὴν πρῶτην ἀμαξάν. Εἰς τὴν δευτέραν εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς Γεώργιος μετὰ τῆς πριγκιπίσσης Ἐλένης τῆς Ρωσίας, εἰς δὲ τὰς ἄλλας οἱ αὐλικοὶ καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ βασιλέως.

Ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι τοὺς βασιλεῖς εἰς τὴν αἰθουσαν, ἔγραφεν ὁ αὐτὸς καὶ ἀνωτέρω μνημονευθεὶς ἀνταποκριτῆς, ἡ ἀστυνομία ἠθέλησε νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ, πλὴν ἀκριβῶς ἐπλήρωσε τὴν τόλμην της. Σχεδὸν κατεπατήσαμεν τοὺς στρατιώτας, καὶ εἰσῆλθόμεν εἰς τὴν μόνον διὰ τοὺς διπλωμάτας προδιωρισμένην αἰθουσαν, ἀκολουθοῦντες τὸ σεπτὸν ζεύγος καὶ ξεκοφαινόμεντες αὐτὸ διὰ τοῦ ἐγκαρδίου Ζήτω! «Δὲν εἶδα ποτέ μου τοιοῦτο πρᾶγμα!» ἔλεγεν ἀξιωματικὸς τις τοῦ στρατοῦ εἰς τοὺς περὶ αὐτόν. — «Διότι ποτὲ δὲν ἠδῶνθης!» τῷ ἀπῆντισεν ἀμέσως τις τῶν ἡμετέρων. — «Προσέξατε, κύριοι, ἔλεγον ἡμῖν πρὸ τῆς ἐλευθέρως τῆς ἀτιμάμαξος οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι, μήπως συμβῆ κανὲν δυστύχημα, διότι ἴστασθε πολὺ σιμὰ τῶν σιδηρῶν γραμμῶν». — «Εἴμεθα ἐτοιμοὶ νὰ θυσιάσωμεν καὶ πόδας καὶ χεῖρας καὶ τὰ σώματά μας ἀκόμη ὑπὲρ τοῦ βασιλέως μας!» ἀπῆντων τινὲς ἐξ ἡμῶν. — «Κύριε, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ διέλθῃτε ἐνταῦθα» εἶπεν

εἰς ἐμὲ ἐμποδίζων μέ τις τῶν στρατιωτῶν· ἀλλ' ἐγὼ ἀπόηθα αὐτόν καὶ διῆλθον, ἐπιλέγων θριαμβευτικῶς τῷ τρόπῳ «Mein Konig!» (ὁ βασιλεὺς μου!).

Ἐξακολουθεῖ δὲ οὕτως ὁ ρηθεὶς ἀνταποκριτῆς χαριέστατα περιγράφων τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ βασιλέως εἰς τὸν Ἑλληνικὸν ναὸν τῆς Βιέννης. «Ποῦ νὰ σὰς διηγθῶ τὰ ὅσα ἔγιναν (τῆ 1 νοεμβρίου) εἰς τὸν ναὸν ὅπου ἦλθεν ὁ Γεώργιος μετὰ τῆς Ὀλγας καὶ ἐξάλα δοξολογία. Πρέπει νὰ ἔχω καιρὸν νὰ πληρώσω κόλλας ὀλοκλήρους. Τὸ δέμας μας ἀνετρίχιαζεν ὅτε ὁ χορὸς ἔφαλε τὸ «Πολυχρόνιον ποιῆσαι Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θεοσεβέστατον ἡμῶν βασιλέα Γεώργιον σὺν τῇ βασίλιδι Ὀλγα. Ἡ ὠραιότης τῆς Ὀλγας ἀπέβη τὸ γόητρον πάντων καὶ ἅπαντες οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν προσηλωμένοι ἐπὶ τῆς χαριέσσης ἐκείνης μορφῆς. Ὅτε δὲ ὁ ἀρτυρεπῆς ἀρχιμανδριτῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος κ. Ἀντώνιος Χαριάτος προσεφώνησε τὸ συγκινητικώτατον λογιδίον του, οὐδεὶς ὀφθαλμὸς ἠδυνήθη νὰ μείνῃ στεγνός· οἱ λυγμοὶ καὶ τὰ δάκρυα ἦσαν κοινὸν πάθος καὶ μάλιστα μεταξὺ τῶν εὐαισθητῶν κυριῶν. Ὁ βασιλεὺς ὀλίγον ἐλεῖψε νὰ κλαύσῃ, μαγαριτωδὲς δὲ ἐλαφρὸν δάκρυ ἐπεκρεμάσθη ἀπὸ τῶν ἄκρων τοῦ κανθοῦ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ· καὶ αὐτὴ δὲ ἡ βασίλισσα, καίτοι οὐδὲ λέξιν ἑλληνικὴν ἐννοῦσα, ἐφαίνετο ἀριδύλως συγκινημένη. Ἡ τε εἰσοδος καὶ ἡ ἐξοδος τῶν βασιλέων ἐγένετο πονηρικώτατη, προπορευομένων τῶν ἱερέων καὶ κρατούντων τὸν σταυρὸν ἀνά χεῖρας, ἐπομένων τῶν ὑπαδπιστῶν καὶ τῶν διαφόρων ξένων ἐπισπονητῶν μετὰ τὰς χρυσοῦφάντους αὐτῶν στολάς, τῶν δὲ χοροῦ ψάλλοντες ἀρμονικώτατα τὸ «Ὅσων κύριε τὸν λαόν σου». Αἱ ὁδοὶ ἐπληροῦντο ἀναριθμήτου πλήθους Γερμανῶν, οἵτινες ἐφαίνοντο ὁμοφώνως ἐπαινοῦντες τὴν ὠραιότητα τῶν βασιλέων».

Τὴν ἐσπέραν οἱ βασιλεῖς παρέστησαν εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν θέατρον· μετὰ δὲ ταῦτα ἐδόθη ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Σαμπρούν μέγα καὶ ἐπίσημον γεῦμα, εἰς ὃ παρεκάθησαν, πλὴν τῶν μελῶν τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, ὁ πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος Ὑψηλάντης καὶ ὁ βαρώνος Σίμων Σίνας. Τὴν ἐπισύσαν οἱ βασιλεῖς ἐδέξαντο τὸ διπλωματικὸν σῶμα. Πρὸς ἐσπέραν δὲ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἀπῆλθε τὸ βασιλικὸν ζεύγος ἐκ Βιέννης, κατευθυνόμενον εἰς Βενετίαν.

Ἐν Ναυρεζίνῃ.

Ἀπῆλθε δὲ τὴν νύκτα τῆς 3 πρὸς τὴν 4 νοεμβρίου τοῦ σταθμοῦ τῆς Ναυρεζίνης, μίαν ὥραν μακρὰν τῆς Τεργέστης. Οἱ Ἑλλήνες τῆς Τεργέστης, πάσης τάξεως, παντὸς φύλου καὶ πάσης ἡλικίας, ἀνυπόμονοι νὰ ἴδωσιν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸ βασιλικὸν ζεύγος μετέβησαν ἀφ' ἐσπέρας μετὰ τοῦ προξένου, τοῦ κλήρου καὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς κοινότητος εἰς Ναυρεζίνην καὶ διενυκτέρευσαν αὐτόθι περιμένοντες. Ἀλλ' ἀτυχῶς ὅτε διῆλθεν ἡ βασιλικὴ συνοδεία, τὸ βασιλικὸν ζεύγος ἀνεπαύετο καὶ ἐπομένως οἱ Ἑλλήνες δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἴδωσι τοὺς προσφιλεῖς αὐτῶν βασιλεῖς.

Ἐν Βενετία.

Ἀφικόμενον τὸ σεπτὸν βασιλικὸν ζεύγος εἰς τὴν βασίλισσαν τῆς Ἀδριατικῆς, καθ' ἣν ὥραν ἐτελείτο ἐν τῇ αὐτόθι ὀρθοδόξῳ ἐκκλησίᾳ ἡ λειτουργία μετέβη διὰ ρωμαντικῆς γονδόλας ἀπὸ τοῦ ξενοδοχείου εἰς αὐτήν. Καίτοι δὲ μικρὰ ἡ ἑλληνικὴ παροικία αὐτόθι, ὑπεδέξατο οὐχ' ἥττω καλλίστα τοὺς βασιλεῖς. Ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ ναοῦ ἦν προσηλωμένος μέγας πίναξ, ἐφ' οὗ ἦσαν γεγραμμένα τὰ ἐξῆς κεφαλαίωδες στοιχεῖαι·

«Ταῖς Α.Α. Μ.Μ. Γεωργίῳ τῷ Ἀ' βασιλεῖ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ὀλγα τῇ θεοστέτῳ αὐτοῦ νεονύμφῳ εἰσερχόμενοις ἐν τῷ θείῳ τούτῳ τοῦ Τροπαιοφόρου Γεωργίου ναφ' ἐνθέρμως δεήσεις καὶ εὐχὰς ὑπὲρ εὐμερείας αὐτῶν καὶ ὑπὲρ κραταιώσεως τοῦ θεοδότητου θρόνου τῆς περιφιλήτου μητρὸς Ἑλλάδος, οἱ παροικούντες Ἐνέτιαν Ἑλλήνες, ἠοξί'». Ὁ ἱερεὺς τῆς ἐκκλησίας προσηγόρευσε ἑλληνιστὶ τοῖς βασιλεῦσι. Μετὰ τὸ πέρας τῆς λειτουργίας ἡ παροικία προσήνεγκε ταῖς Α.Α. Μ.Μ. ὠραῖον ζεύγμα, διαφόρους περιέχον ἀπόψεις καὶ φέρον τὰς υπογραφὰς ἁπάντων τῶν ἐν Βενετία Ἑλλήνων. Τὸ ἐσπέρας ἡ πλατεῖα τοῦ Ἀγίου Μάρκου ἦν λαμπρῶς πεφωταγωγημένη, ἡ βασιλικὴ μοιρικὴ ἐπαιάνιζεν ἐπὶ πολὺ πρὸ τοῦ παλατίου, ὅπου ὁ δευτερότοκος υἱὸς τοῦ Βίκτωρος Ἐμμανουὴλ πρίγκιψ Ἀμεδαῖος προσέφερε τοῖς

βασιλεύει δειπνον. Τὴν πρωίαν τῆς ἐπαύριον, τοῦ καιροῦ βελτιωθέντος, οἱ βασιλεῖς μετὰ τοῦ πρίγκιπος ἐπιβάντες κομφοῦ μικροῦ ἀτμοπλοίου, ἐφ' οὗ ἀνεπετάσθη ἡ ἑλληνικὴ σημαία, περιήλθον τὰς μεγαλειτέρας τῆς πόλεως διώρυγας, τῶν στρατιωτῶν παιανίζοντων καὶ παρυσιαζόντων πανταχοῦ ὄπλα, τοῦ δὲ στόλου σημαιοστολισθέντος. Τὴν ἐπιούσαν ἀπῆλθον κατευθυνόμενοι εἰς Βριντήσιον, ἀφ' οὗ, ἐπιβάν τὸ βασιλικὸν ζεῦγος τοῦ ἀναμένοντος αὐτὸ ἑλληνικοῦ ἀτμοπλοίου Πατριδος, ἐπλευσε εἰς τὴν πρώτην ἑλληνικὴν γῆν, τὴν Κέρκυραν.

Ἐν Ἑλλάδι.

Μόλις ἐπεφάνησαν τὰ φρούρια τῆς νήσου καὶ κανονοβολισμοὶ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς αὐτῶν ἔδωκαν τὸ σύνθημα τῆς ἀφίξεως τῶν βασιλέων. Τὰ πλοῖα ἅπαντα ἦσαν σημαιοστόλιστα· οἱ βασιλεῖς ἀπέβησαν εἰς τὴν ξηρὰν ἐν μέσῳ κανονοβολισμῶν, μουσικῶν καὶ ζητωκραυγῶν. Παρθένοι λευχεῖμονες ἔψαλλον ἕμνονος, ἡ ἔθνοφυλακὴ ἑκατέρωθεν παρατεταγμένη, μουσικαὶ ἐδῶ, μουσικαὶ ἐκεῖ, συγκινηθεῖς, δάκρυα χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως, ζήτω οὐρανομήκη, ἐνθουσιώδεις κραυγαὶ καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἀπὸ τῆς ἀποβάθρας τὸ βασιλικὸν ζεῦγος ὠδηγήθη, ἐν μέσῳ τοῦ ἀλλαζίζοντος πλήθους, εἰς τὸν ναόν, ὅπου ἐψάλη δοξολογία. Εἶτα ἐν μέσῳ διπλοῦ στίχου στρατιωτῶν μετέβη ἐφ' ἀμάξης εἰς τὸ μέγαρον. Ἀπὸ τοῦ ἐξώστου δὲ παιανίζούσης τῆς μουσικῆς ἐθεάσατο τὴν γενομένην στρατιωτικὴν παρέλασιν, τοῦ μὲν λαοῦ ζητωκραυγάζοντος, τῆς δὲ βασιλίσσης διαρκῶς σχεδὸν χαιρετώσης.

Τῇ ἐσπέρᾳ ἐγένετο λαμπρὰ φωταΐα, αἱ δὲ στρατιωτικαὶ μουσικαὶ καὶ ἡ φιλαρμονικὴ ἐπαιάνιζον ἀμοιβαδὸν ἐπὶ τριῶν ὡραίων ἰκριωμάτων, ἀνεγερθέντων ἐν ταῖς γωνίαις τῆς πλατείας. Τρεῖς πελώριοι ἀψίδες, διὰ κεχρωματισμένων φάτων κεκοσμημέναι, ἀνταπεκρίνοντο εἰς τὰ τρία ἰκριώματα. Ἐκάστη δὲ τῶν ἀψίδων ἔφερε πυροφόρον μίαν τῶν ἐξῆς τριῶν ἐπιγραφῶν:

α') «Ἡ Κέρκυρα σήμερον ἀγάλλεται μέλλον αἰσιώτερον προσδοκῶσα».

β') «Τοῖς βασιλεῦσιν Ὀλγα τε καὶ Γεωργίῳ ἡ Κέρκυρα εὖχεται ἰσχὺν καὶ μεγαλεῖον».

γ') «Ἐλπίς ταχείας πόνου λύσεως . . . .».

Ἐπίσης ἕτερα κατάφωτος ἦν ἐστιμένη παρὰ τῇ ἀποβάθρᾳ, δι' ἧς ἀνῆλθον οἱ βασιλεῖς εἰς τὴν πόλιν, ἔφερε δὲ τὴν δετὴν ἐπιγραφὴν:

«Ἡμέρας ἐφ' ἡμέρας βασιλέων προσθήσεις ὁ Θεός».

Τὸ φρούριον ἦν ἐπίσης κατάφωτον, στέμμασι καὶ τοῖς ἀρκτικοῖς γράμμασι τῶν βασιλέων κεκοσμημένον, καὶ ἐξ ἀπόπτου παμφαῖς ἡ ἐξῆς ἐπιγραφὴ ἐπὶ τῆς θύρας.

«Πάτρις πρόμαχος φρενὸς ἀπ' ἀκρῆς προσεφθέγγονται.

Χαίρετε, Βασιλεῖς, Θεὸς Ὑμῖν ὄλβια δοίη».

Οἱ βασιλεῖς ἐπ' ὀχήματος περιήλθον τρεῖς τὴν ἐκτεταμένην πλατείαν. Τὸ ὄχημα δὲ ἔσθη ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ ὁ βασιλεὺς ἀναστάς εἶπε:

«Ἕλληνες! Ἡ βασιλίσσα εὐχαριστεῖ ὑμᾶς ἀπὸ καρδίας διὰ τὴν ἐγκάρδιον ὑποδοχὴν καὶ ἀφοσίωσιν, τὴν ὁποῖαν δευκνύετε πρὸς ὑμᾶς· μετ' ἐπιφόρτισε δὲ νὰ σὰς παρακαλέσω, ὅπως συνενώσαντες τὰς εὐχὰς σὰς κράξητε Ζήτω ἡ Ἑλλάς!».

Ὁ ἐνθουσιασμοὸς ἀφίκετο εἰς τὸ κατακόρυφον. Ἐπιτυχῆς ἦν καὶ ἡ φωταγωγῆσις τῆς ἐβραϊκῆς Συναγωγῆς. Ἐπὶ τῆς θύρας αὐτῆς ἀνεγινώσκτο, κομφοῖς γράμμασι γεγραμμένη, ἡ ἐξῆς ἐπιγραφὴ· Παρέστη ἡ βασιλίσσα ἐκ δεξιῶν σου (ἐβραϊστὶ).

Τοῦ δημοφιλοῦς ἡμῶν βασιλέως Γεωργίου Α' καὶ τῆς χαριτοδότης Ἀνάσσης Ὀλγας οἱ γάμοι διὰ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἔθνους αἰσιοςοίωνος εἶσαν (ἑλληνιστὶ). Ὁ βασιλεὺς ἔμεινεν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἐν Κερκύρᾳ.

Τῇ 12ῃ τέλος νοεμβρίου περὶ τὴν 2^{ην} μ. μ. ὥραν τὸ ἐπινεῖον τῶν ἰοσπεφάνων καὶ κλεινῶν Ἀθηνῶν, ὁ Πειραιεύς, ὑπεδέχτο τὸν ἀνακτα, προσάγοντα τὴν ἀνασσαν τῷ λαῷ αὐτοῦ. Οἱ πρόδοικοι τοῦ Πειραιῶς ἀνήγγειλαν ἀπὸ τῆς 9 ὅτι τὸ βασιλικὸν ζεῦγος ἀνεχώρει τοῦ Καλαμακίου· τρεῖς δὲ βολαὶ τηλεβόλων ἀπὸ τοῦ λόφου τῶν Νυμφῶν διεδομήθησαν τὸ χαρμόδουνον γεγονός τῆς ἀφίξεως. Τρεῖς κανονοβολισμοὶ ἀπὸ τοῦ ἐν Πειραιεὶ ὀρμουῦντος

πολεμικοῦ Μεσολογγίου ἀναγγέλλουσι τὴν ἐμφάνισιν τοῦ φέροντος τὸ βασιλικὸν ζεῦγος ἀτμοδρόμονος. Ὁ Πειραιεὺς ἅπας συνταράσσεται, οἱ πάντες ὑπὸ ἀνεκφρόστου κατέχονται συγκινησεως, αἱ καρδίαι πάλλουσι καὶ ὁ νοῦς σκέπτεται, σκέπτεται τὸ μέλλον τῆς πατρίδος, αἰσιον αὐτὸ προσιωνίζομενος. Πάντα τὰ ἐν τῷ λιμένι πολεμικὰ σημαιοστολίζονται, ἀναρτῶντα ἐπὶ τοῦ μεσαίου ἰσοῦ τὴν βασιλικὴν σημαίαν· ἡ ἀγγλικὴ φρεγάτα, ἥτις ἦν προσωρμισμένη μετ' ἄλλων τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων πλοίων, ἔνεκα τοῦ φλέγοντος τότε ζητήματος, φέρει πλὴν τῶν σημαίων ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἐκάστου τῶν τριῶν αὐτῆς ἰσῶν μεγαλοπρεπεῖς στέμματα. Ὁ λιμὴν παρουσιάζει ἑκτακτον θέαμα, ὅπερ ὁ φωτογράφος τῆς Αὐλῆς ἀποτυποῖ ἐπὶ τῶν πλακῶν τῆς μηχανῆς αὐτοῦ.

Τῇ 11 1)² τὸ Μεσολόγιον δι' 21 κανονοβολισμῶν χαιρετᾷ τὴν προσέγγισιν τοῦ ἀτμοδρόμονος· τούτους διαδέχονται οἱ ἐκ τῶν πολεμικῶν τῶν ξένων δυνάμεων πλοίων, ἄτινά εἰσιν ἐν ἀγγλικόν, τρία γαλλικά, τέσσαρα ρωσικά, ἐν πρωσικόν, τρία αὐστριακά καὶ ἐν νορβηγικόν. Πλὴν τούτων ἐλιμενίζοντο καὶ τρία ἑλληνικά μετὰ τοῦ ἀτμοδρόμονος.

Περὶ τὴν 12^{ην} ὥραν κατέρχεται ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ ἡ Α. Υ. ὁ ἀντιβασιλεὺς Ἰωάννης. Τῇ πρώτῃ μετὰ μετὰ μεσημβριαν ἀγκυροβολεῖ τὸ φέρον τὸ δεπτόν ζεῦγος πλοῖον μετὰ τῶν ναυαρχιδῶν Γαλλίας, Ρωσίας, Αὐστρίας, τῆς ἀγγλικῆς φρεγάτας καὶ τοῦ νορβηγικοῦ. Ἀμέσως οἱ διοικηταὶ τῶν διαφόρων πλοίων σπεύδουσι νὰ χαιρετήσωσι τὰς Α. Α. Μ. Μ. Μετ' αὐτοὺς καταφθάνει ὁ ἀντιβασιλεὺς, φέρον τὸν ἑλληνικὸν μεγαλόσταυρον. Τούτου δὲ ἀνερχομένου τὴν ἀναβάθραν ἡ βασιλικὴ σημαία τῆς λέμβου, ἥτις ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὸν ἀτμοδρόμονα, καταπίπτει, ἀπὸ δὲ τῆς στιγμῆς ταύτης ἡ ἐξουσία αὐτοῦ καταπαύει, ὁ ὑπέρτατος ἄρχων ἀρεσθι νῦν. Ἀνελθόντος ἐπὶ τοῦ ἀτμοδρόμονος τοῦ ἀντιβασιλέως οἱ διοικηταὶ τῶν πλοίων ἀπέρχονται. Μετὰ μικρὸν ἀνίσχονται καὶ οἱ ὑπουργοί, οἵτινες παραμένουσι ὀλίγα μόνον λεπτά.

Περὶ τὴν 2^{ην} μ. μ. ἡ βασιλικὴ σημαία ὑψοῦται ἐπὶ τῆς ἑτέρας τῶν μεγαλοπρεπεστάτων λέμβων, ἃς ἐδοξήσατο τῇ Α. Μ. τῷ βασιλεὶ ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσίας. Αἱ Α. Α. Μ. Μ. καὶ ἡ Α. Υ. ὁ ἀντιβασιλεὺς κατέρχονται εἰς αὐτὴν· ἡ βασιλίσσα κάθηται ἐν τῷ μέσῳ, ἔχουσα πρὸς τὰ δεξιὰ τὸν βασιλέα· ἐπὶ ἄλλων λέμβων ἔπεται ἡ βασιλικὴ ἀκολουθία καὶ τινες τῶν διοικητῶν τῶν πλοίων. Ὁ ἀτμοδρόμων χαιρετᾷ τὴν ἀπόβασιν δι' 21 κανονοβολισμῶν, παρακολουθοῦσι δ' αὐτῷ ἐν τούτῳ τὰ λοιπὰ πλοῖα, ὁ Πειραιεὺς σεῖσται. Οὐρῶν δὲ ζωηρότατα ἀπὸ τῶν κεραιῶν τῶν οὐρανοστεφῶν ἰσῶν τῶν πλοίων παρὰ τῶν πληρωμάτων ἐκπεμπόμεναι ἀναμινύονται ταῖς βροντώδεσι καὶ θερμοτάταις ζητωκραυγαῖς τοῦ ἐν τῇ προκυμαίᾳ πλήθους καὶ τοῖς ἤχοις τῶν κωδῶνων τῶν ἐκκλησιῶν. Ἀπερίγραπτον τὸ θέαμα. Ἡ προκυμαία ὄλη τοῦ Πειραιῶς ἦν καταστόλιστος διὰ δένδρων, μυρσινῶν καὶ δαφνῶν, ἐπεστρωμένη δὲ ἡ ἀποβάθρα διὰ πλουσιῶν ταπήτων, παρ' ἧν ἠγύρετο ἄψις εὐπρεπῆς. Ἡ ἔθνοφυλακὴ τοῦ Πειραιῶς ἔφερεν ὄπλα.

Τὴν δευτέραν ὥραν παρὰ λεπτὰ δέκα ἡ ταυνοσίπτερος λέμβος ἡ φέρουσα τὰς Α. Α. Μ. Μ. προσεγγίζει τὴν ἀκτὴν τοῦ Πειραιῶς καὶ τὸ δεπτόν ζεῦγος ἀποδιβάξεται αὐτῆς καὶ πατᾷ τὸ ἔδαφος τοῦ ἐπινεῖου τῆς πρωτευούσης αὐτοῦ. Ἡ Α. Μ. ἡ χαριτόδότης βασιλίσσα τῶν Ἑλλήνων φέρει ἐσθῆτα μεταξωτὴν χρώματος λευκοῦ μετὰ ραβδώσεων κυανῶν, ἐπενδύτην καὶ πιλίδιον λευκόν. Ἀμ' ἀποβάσῃ πάντων τὰ βλέμματα ἐστράφησαν πρὸς αὐτὴν, ἥτις ἐξῆλθε σοβαρῶς καὶ εὐπρεπῶς. Ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς ἔφερε στολίην ναυάρχου. Ὑποδέχονται δ' αὐτοὺς κατὰ τὸ προσυνταχθὲν πρόγραμμα αἱ ὀρισμένοι ἀρχαὶ καὶ προσφωνοῦσιν ὁ δήμαρχος Πειραιῶς καὶ ὁ πρόεδρος τῆς Βουλῆς τάδε.

Προσφώνησις δημάρχου Πειραιῶς.

Βασιλεῦ! Πλήρεις χαρᾶς καὶ ἐλπίδων χαιρετῶμεν τὴν ἐπάνοδον σου εἰς τὴν πατρίδα.

Τοῦ Πειραιῶς ὁ Δῆμος, τὸν ἠποῖον ἔχω τὴν τιμὴν ν' ἀντιπροσωπεύω, ἔργεται νὰ ἐκφράσῃ δι' ἐμοῦ πρὸς Σε τὰς πρὸς τὴν δεπτήν Ὑμῶν ἀνασσαν τὰς ἐγκαρδίας προσαγορεύσεις σου, καὶ ἀναπέμπων εἰς τὸν Ὑψίστον τὴν θερμὴν τοῦ εὐχῆν, ἵνα ἐπιδιαφιλευσῇ εἰς ἀμφοτέρους τὰς εὐλο-

γίας του, τρέφει τὴν γλυκεῖαν πεποίθησιν, ὅτι ἀπὸ τῶν ὑμεναιῶν Σου θὰ βλαστήσῃ ἀδιάλειπτος σειρά εὐτυχῶν διαδόχων πρὸς στερέωσιν τοῦ θρόνου καὶ ἐπ' ἀγαθῇ τῆς πατρίδος.

Ζήτω ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων Γεώργιος!

Ζήτω ἡ βασίλισσα Ὁλγα!

Ζήτωσαν οἱ βασιλεῖς τῶν Ἑλλήνων!

Προσφώνησις τοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς.

Ἡ πατρίς, Βασιλεῦ, χαίρει μετ' ἀγαλλιᾶσεως τὴν αἰσίαν τῆς Σῆς Μεγαλειότητος ἐπάνοδον εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς.

Ἐπανερχεσαι, Μεγαλειότατε, φέρων ἡμῖν βασίλισσαν, πληροῦσαν τὰς προαιωνίους εὐχὰς σύμπαντος τοῦ Πανελληνίου. Εὐγενεῖς καὶ ἀδιάρρηκτοι δεσμοὶ εὐγνωμοσύνης καὶ πεποιθήσεων ἰδοὺ ἐνταρκοῦνται: σήμερον, καὶ σεπτὸν ἅμα καὶ προσφιλεῖς ὄνομα παρακάθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου... Ἡ νέα σου πατρίς μετὰ παλμῶν συγκινήσεως καὶ ἀγάπης τείνει πρὸς σέ, Σεπτῇ ἄνκισσᾳ, φιλόστοργον ἀγάλην, ἐν σοὶ διορῶσα εὐφρόσυτον τοῦ παρελθόντος ἀνάμνησιν, ἀσφαλῆ τοῦ παρόντος ἄγκυραν, γλυκεῖαν τοῦ μέλλοντος ἐλπίδα.

Ἡ Ἑλλάς, βασιλεῦ σεμνονομένη παρηκολούθησε τὴν Σὴν Μεγαλειότητα κατὰ τὴν περιοδείαν αὐτῆς, ἥ δὲ ἀπανταχοῦ παρασταθεῖσα βασιλικῇ Σου μέριμνᾳ ὑπὲρ τῶν δικαίων τοῦ ἔθνους ἐπλήρωσεν εὐγνωμοσύνης πᾶσαν ἑλληνικὴν καρδίαν. Πεπονηθεὶς ἐπὶ Σὲ ἡ Ἑλλάς ἐμαρτύρησε περιφανῶς κατὰ τὴν ἀπουσίαν σου, ὅποια ἡ δύναμις τῆς μετὰ βρασιλέως καὶ λαοῦ ἀγάπης, ἐφ' ἧς δικαίως ἐστήριξας τὴν ἰσχύον σου καὶ ὑπὸ τὴν συνετὴν ἀντιβασιλείαν τῆς Α. Γ. τοῦ πρίγκηπος Ἰωάννου, καὶ τὴν ἔμπροκα τῆς κυβερνήσεώς Σου διεύθυνσιν εὐσταθῶς ἐν τῷ μέσῳ σπουδαίων περιστάσεων τὴν ὁδὸν τῶν ἀληθῶν αὐτῆς συμφερόντων.

Εὐχεται δὲ, βασιλεῦ, ὅπως αἱ ἀνένδοτοι προσπάθειά σου ἐπιστεφθῶσι διὰ τῆς ἐπιτυχίας...

Τῇ 2α ἀκριβῶς ὁ βασιλεὺς Γεώργιος μετὰ τῆς βασίλισσας Ὁλγας ἐκκινουῖσιν ἐκ Πειραιῶς, ἐν μέσῳ τῶν ἀδιακόπων ζητωκραυγῶν τοῦ λαοῦ. Παρὰ τὸν σταθμὸν τοῦ Δημοτικοῦ Φόρου καὶ ἐπὶ τῶν παρακειμένων ὑψομάτων χαίρετῶσιν ἀδύνατα ὄντα, κλαίοντα τὰ πλεῖστα καὶ γονυπετοῦντα, πρὸς ἃ αἱ Α. Α. Μ. Μ. ἄκρως συγκινημένοι ἀποδίδουσι τὸν χαίρετισμόν.

Τῇ 2 1/2 τὸ σεπτὸν ζεύγος κλησιάζει εἰς Ἀθήνας. Εἰκοσι καὶ ἑκατὸν κανονοβολοῦσιν χαίρετῶσιν τὴν εἰς τὰς ἰσοτεφάνους Ἀθήνας, τὴν πόλιν τὴν φέρουσαν τὰ τῆς νίκης ἐν πᾶσι στέμματα, εἰσοδὸν αὐτῶν. Ὁ δὲ δήμαρχος Ἀθηναίων ἐν τῇ ἐπὶ τῆς πλατείας τῶν **Εὐεργετῶν** ἀψίδα προσφώνει οὕτω:

Προσφώνησις δημάρχου Ἀθηναίων Γ. Σκουφίου.

Μεγαλειότατε!

Ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν κατοίκων τῆς πρωτεύουσας λαμβάνω τὴν ὑψηλὴν τιμὴν νὰ δηλώσω εὐσεβῶς πρὸς τὴν Γ. Μ. τὰ αἰσθητά τῆς ζωηρῆς ἀγαλλιᾶσεως, ὑφ' ὧν συγκινουῦνται: πάντων αἱ καρδίαι ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ αὐτῆς ἐπανόδῳ.

Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, ἀφ' ἧς ἀπεδήμησεν ἡ Γ. Μ. δὲν ἔπαυσε νὰ συνοδεύῃ μετὰ πάλλουσαν καρδίαν τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῦ βασιλέα, καὶ ἀναγράφει μετὰ συγκινήσεως καὶ βραδείας εὐγνωμοσύνης εἰς τὴν συνείδησιν ἑαυτοῦ τὰς εὐγενεῖς καὶ ἀνεκδοτοὺς προσπάθειάς, ἃς ἡ Γ. Μ. κατέβαλε πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν διακαῶν πόθων καὶ ἐλπίδων τοῦ Πανελληνίου, νὰ ἐπικαθῆται τὴν θεῖαν ἀρωγὴν ὑπὲρ τοῦ βασιλείως καὶ τῆς πολυποθῆτου βασιλείσεως.

Ναί, βασιλεῦ! ἡ Γ. Μ., παραλαβοῦσα ὡς συμπάροδον τοῦ βασιλικοῦ αὐτῆς θρόνου τὴν χαριεστάτην καὶ περικαλλῆ ἡγεμονίδα, ἧς τὴν αἰσίαν ἀριζὴν πνηγουρίζομεν σήμερον, ἐξεπλήρωσεν ἕνα τῶν διακαεστέρων πόθων τοῦ Πανελληνίου.

Ἡ αὐτῆς Μ. διὰ τῶν πατροπαράδοτων αὐτῆς ἀρετῶν καὶ προτερημάτων ἔσεται ὁ ἐκλαμπρὸς ἀδάμας, ὁ περικοσμητὴς τὸν βασιλικὸν Σου θρόνον, ἡ Σεπτῇ μήτηρ τῶν ὄρφανῶν καὶ ἀδυνάτων καὶ τὸ εὐγενὲς σύμβολον τῆς μονιμότητος καὶ διαρκείας τῆς Σεπτῆς δυναστείας, εἰς τὴν ἀνετέθησαν αἱ τύχαι τοῦ Πανελληνίου.

Εἶθε ὁ Ὑψίστος νὰ διατηρῇ διὰ παντός ὑπὸ τὴν κραταίαν αὐτοῦ Σκέπην τὸν βασιλέα καὶ τὴν βασίλισσαν, περὶ αὐτῶν ἐξιδιαικνύσαν ἰσθμῶν

ἄμικτον τῶν ἀνθρωπίνων θλίψεων, καὶ ἐξασφαλίῃ ὑπὸ τὸ σκῆπτρον αὐτῶν τὴν εὐημερίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἐπὶ τῆς ἀγάπης τοῦ ὄπαου ἡ Γ. Μ. ἐθεμελίωσεν ἀπ' ἀρχῆς τὴν ἰσχύον αὐτῆς.

Ζήτω ὁ βασιλεὺς!

Ζήτω ἡ βασίλισσα!

Τῆς συνοδείας προηγείται ἡ ἐφιππος χωροφυλακὴ καὶ μετ' αὐτῆς ἱλν ἱππικὸν. Κατόπιν ἔρχονται αἱ βασιλικαὶ ἄμαξαι, περικυκλούμεναι ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν ἐφιππων. Ὁ λαὸς εἰς οὐδὲν λογιζόμενος καὶ ἵππους καὶ τροχοὺς ἄμαξῶν κτλ. ἐνθουσιωδέστατα ἐξ ὅλης καρδίας ἀνευφημῆ τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ. Αἱ ὁδοί, δι' ὧν διέρχονται οἱ βασιλεῖς, εἰσὶ καταστόλιστοι. Τὸ ὄρατον φύλλον ἐξωραΐζειν αὐτὰς ἀπὸ τῶν παραθύρων θυμῶν προβάλλον καὶ ζωηρότατα, ἀλλ' ἅμα καὶ χαριεστάτα, χαίρετῶν καὶ ἄνθεσι καὶ ζαχαρωτοῖς ραῖνον τὸ βασιλικὸν ζεύγος. Τὸ δημοφιλεῖς ζεύγος ἀφικνεῖται τῇ 3 ὥρᾳ εἰς τὴν Μητρόπολιν.

Ἡ δοξολογία.

Ἐν τοῖς προπυλαίοις τοῦ ναοῦ ὑποδέχονται τὰς Α. Α. Μ. Μ. ὁ μητροπολίτης μετὰ τοῦ ἱεροῦ κλήρου. Ἡ δοξολογία ἐστὶ πρωτοφανὴς κατὰ τὴν λαμπρότητα, ἱερουργούντων τοῦ μητροπολίτου Ἀθηνῶν Θεοφίλου, τῶν συνοδικῶν Ἰθάκης Γαβριήλ, Θεδῶν Δοσιθέου, Γυθείου Ἰωσήφ, Θήρας Ζαχαρίου, Κορινθίας Ἀμφιλοχίου, Ἀργοῦδος Δανιὴλ, Ἰδρας καὶ Σπετσῶν Νεοφύτου, Φωκίδος Δαυὶδ καὶ Κισσάμου (Κρήτης) Γερασίμου, τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς ῥωσικῆς ἐκκλησίας, δώδεκα ἱερέων καὶ τεσσάρων διακόνων. Μνημονευομένων τῶν ὀνομάτων τῶν βασιλέων ἑκατὸ καὶ εἰκοσι κανονοβολοῦσιν ἐρρίθθησαν. Τὰ κοράσια τοῦ παιδευτηρίου τῆς Χίλλ, φέροντα κνίστρα πλήρη ἄνθεων, μετὰ ταινιῶν κυανῶν, προσφέρουσι τῇ βασίλισσῃ μεγαλοπρεπέστατον στέφανον. Μετὰ τὸ πέρας τῆς δοξολογίας ὁ μητροπολίτης ἐποίησάτο τὴν ἐξῆς προσφώνησιν:

Προσφώνησις τοῦ μητροπολίτου.

Γαλννότετε βασιλεῦ!

Γαλννοτάτη καὶ χαριτόδωτος Ἀνασσα!

Ἀρμύζει μοι νὰ ψάλλω σήμερον, Βασιλεῦ, τὴν κύνησον τοῦ Συμεῶνος ᾠδῆν, ὅτι ἤξιώσέ με ὁ Κύριος νὰ ὑποδεθῶ ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ ἱερῷ τὰς ἐστεμμένας κεφαλὰς τοῦ ζεύγους τῶν βασιλικῶν νεογμῶν, οἵτινες πρῶτοι διὰ τοῦ φωτὸς τῆς ὀρθοδοξίας τῶν καθηγίασαν τὴν νέαν δυναστείαν τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς...

Δέξασθε, θεοφύρητοι οἰκογενεῖς τῆς ἑλληνικῆς βασιλείας, τὴν δαψιλῆ εὐλογίαν τῆς κοινῆς μητρὸς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπὸ στόματος ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ καὶ τῶν σὺν ἐμοὶ σεβαστῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν πανιερωτάτων ἁγίων ἀρχιερέων, καὶ παντὸς τοῦ ἡμετέρου κλήρου καὶ τοῦ ἔθνικοῦ πληρώματος, βεβαιούμενοι δι' ἡμῶν τὴν εὐθυμῶν ἀπάντων ἀγαλλίασιν ἐπὶ τῷ μεγάλῳ γεγονότι τοῦ αἰωνίου συνδέσμου συγγενείας καὶ ἀγάπης τῶν δύο ἁγιωτάτων κρατῶν, ἡ πατριαρχία τῶν ὁποίων ἐπαγγέλλεται τὴν ἐπικράτησιν τῆς εὐαγγελικῆς ἰσότητος... κατὰ τὴν Ἀνατολήν. Θαυμάσιον δὲ καὶ ἱστορικὸν ὄντως, Μεγαλειότατε, ὅτι ὁ ὑμέτερος γάμος γίνεται καὶ πρόδρομος τῆς καταργήσεως τοῦ φιλοπρώτου σχίσματος καὶ τῆς τελείας ἐνώσεως τῶν κατὰ Χριστὸν ὀρθοδόξων εἰς μίαν ἁγίαν καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν.

Μεγαλειότατε! Τὰ προίμια τῆς βασιλείας Σου, λαμπρονόμια διὰ σπουδαίων ἐθνικῶν ἐπιτυχιῶν, εἶθε τῇ ἐμβριθεῖ μελέτῃ Σου, τῇ ἀρωγῇ δικαιοσύνης τῶν κραταίων τῆς Ἑλλάδος προστατῶν, τῇ ἐγκαρδίῳ συνδρομῇ τῶν ἀπανταχοῦ τῆς ὑψηλοῦ ἀριστουργούντων ὁμογενῶν, καὶ τῇ συμπαθείᾳ σύμπαντος τοῦ τε παλαιοῦ καὶ νέου κόσμου, εἶθε ἐπακολουθήσωσιν εὐμοιροῦντα μεγάλα ἔργα, τῆς ἀποστολῆς Σου ἀντάξια, ... καὶ ἀήττητος γένουσι, ὡ εὐτολμῆ βασιλεῦ, ἐν τε βουλευμάσι καὶ ἐν ταῖς προθέσει ταῖς Σαῖς.

Μεγαλειότατη! Εὐσεβεστάτη ἡγεμονόποις, πρώτη μετ' αἰῶνας ὀρθόδοξος τῆς Ἑλλάδος βασίλισ, κορωνὴς τοῦ οἴκου τῆς δυναστείας τῆς γενναίας προστατίως τῶν Ἑλληνίδων Σου, ἐγκαυχομένων ἀπὸ τοῦ νῦν, εἶθε ἔσονται μήτερες εὐημεροῦσαι πατρίδος ἐλευθέρων πολιτῶν, μεγαλύνθητι ὡς οἱ πρόγονοί Σου, καὶ δοξάθητι ὡς αἱ παλαιὰ προκατόχοί Σου. Πάρετο

ισχυρά προστατίς τῆς ὀλιγορρηθίστης Ἐκκλησίας καὶ ἀντιλήπτω τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν. Ἐσο θεμέλιον ἀκράδαντον παγίου τάξεως, ἀσφαλείας καὶ ἡσυχίας, καὶ πηγὴ ἀνεξάντλητος ἀπάντων τῶν ἀγαθῶν τοῦ τε παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς πατρίδος Σου.

Τὴν χαρμόσυτον ἔλευσίν Σου, Μεγαλειοτάτη, αἱ ἀκταί, αἱ πλειάδες νῆσοι τῆς Μεσογείου, προαγγελθεῖσαν ἐκ τοῦ περίπλου τῆς φερωνόμου Σου ἱερᾶς νῆος, ἦν οἱ ἐν Ἀλβιωνῇ Ἕλληνας ἀπέστειλαν, ἐσκήρτησαν χαίρουσαι, ὅτι ἤρξατο τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου καὶ τῆς ὑπὲρ αὐτῶν μερίμνης τῆς προνοίας τοῦ Ὑψίστου.

Ἐδλογημένον εἶη καὶ δεδοξασμένον ἐς αἰεὶ τὸ πανόλιον ὄνομά Σου ἐν ἔργοις ἀγαθοῦ καὶ ἐνδόξοις πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς Σου. Ἀμήν.

Στρατιωτικὴ παρέλασις.

Μετὰ τὴν τελετὴν ὁ βασιλεὺς μετὰ τῆς ἀνάσσης, ἐνθουσιώδως ἀνευφημιόμενος, ἀπέρχεται εἰς τὰ ἀνάκτορα, μετὰ μικρὰν δ' ἐν αἰτοῖς διαμονὴν κατέρχεται εἰς τὴν μεγάλαν τῶν ἀνακτόρων κλίμακα σὺν τῷ πρίγκιπι Ἰωάννῃ, τῇ κομισσῇ Κουσουλέφ καὶ ἄλλοις τῶν ἐν τέλει καὶ θεᾶται παρέλασιν τῶν διαφόρων ταγμάτων τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ τῶν σωμάτων τοῦ στρατοῦ. Αἱ ζιτωκραυγαὶ τοῦ πλήθους ἐννοεῖται ὅτι οὐδαμῶς διεκόπησαν κατὰ τὴν παρέλασιν. Ταύτης ἀξιάσης, οἱ ἱψηλοὶ αὐτῆς θεαταὶ χαιρετῶσι τὰ πλήθη, ἅτινα ζωηροτάτας ἀναπέμπουσι ἐπευφημίας, καὶ ἀνέρχονται εἰς τὰ ἀνάκτορα. Ἡ ἡμέρα ἦν ψυχροτάτη, δύσαντος δὲ τοῦ ἡλίου τὸ ψῦχος ἐπνύξησε, καὶ ὅμως τὰ πλήθη ἐπλήρουν τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας. Κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου τὰ τηλεβόλα ἐχαιρέτησαν τὸ ἐπίσημον τῆς ἡμέρας,

Ἡ ἐσπέρα.

Τῇ ἐσπέρᾳ αἱ διάφοροι μουσικαὶ τῶν σωμάτων ἐπαιάνισαν τὴν ὑποχώρησιν, λόχος δὲ τοῦ πεζικοῦ καὶ ἕτερος τῶν ἀκροβολιστῶν, λαμπαδηφοροῦντες, περιήρχοντο τὴν πλατείαν τῶν ἀνακτόρων ἐν μέσῳ τῶν ζιτωκραυγῶν τοῦ πλήθους. Ἡ πόλις πᾶσα ἦν λαμπρότατα πεφωταγωγημένη, ἀπὸ τῶν δημοσίων κτιρίων μέχρι τῆς οἰκίας τοῦ πτωχοῦ. Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ νύξ προύχῳρει τοσοῦτον ὁ χειμῶν καθίστατο δριμύτερος. Τὰ πλήθη ἤρξαντο ἀπελπιζόντα περὶ τῆς καὶ αὐτῆς ἐμφανίσεως τῶν ἡγεμόνων, ὅτε ἄμαξαι ἀνοικταί, τῇ ἑνδεκάτῃ τῆς νυκτός, ἐφάνησαν ἐξερχόμεναι τῶν ἀνακτόρων. Ὁ λαὸς ἐν ἀθάτῳ ἐνθουσιασμῷ ὑπέδεξάτο τὰς Ἀ. Α. Μ. Μ. Οἱ εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν ἀποχωροῦσάντες ὄρμησαν ἐκτὸς αὐτῶν κατὰ τὰς πρώτας ζιτωκραυγὰς οἱ βασιλεῖς διήλθον τὰς ὁδοὺς Ἐρμοῦ, Αἰόλου, Σταδίου, τὴν Λεωφόρον τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τὰς πλατείας τοῦ Συντάγματος, Πανεπιστημίου, Ὁμονοίας, Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπου παιανίζουσης τῆς μουσικῆς ἐστῆσαν ἐπ' ὀλίγον, ἐν μέσῳ τῶν ἀνευφημιῶν τοῦ λαοῦ. Τοιαύτη ἡ εἰσόδος τῆς πρώτης μετὰ αἰῶνας ἀνάσσης τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν πόλιν τῆς Παλλάδος καὶ ἡ ἐπάνοδος τοῦ βασιλέως εἰς τὴν πρωτεύουσαν αὐτοῦ, ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἐφ' οὗ τὴν ἰσχύν αὐτοῦ ἐβάσισε, καὶ ὃν ἠγάπησε καὶ ἀγαπᾷ ὡς ἐλάτρευσε καὶ λατρεῖται καὶ τὴν χαριτόδοτον αὐτοῦ παρέδρον.

Ἐντυπώσεις περὶ τῆς βασιλείας.

Ἡ τότε ἐκδιδομένη ἐφημερίς Ἐθνοφύλαξις ἰδοὺ πῶς ἐξεφράζετο περὶ τῆς νσαοῦς βασιλείας:

«Οὐδεμία τῶν εἰκόνων, ὅσας εἶδομεν, ἔχει ὁμοιότητα πρὸς τὴν βασιλίσσαν, ἥτις εἶνε πολὺ ὠραιότερα ἀπὸ τὰς εἰκόνας. Ἐχει ἀγάθημα ἀποκλίνον εἰς τὸ ὑψηλὸν καὶ εἶνε ὠραιότητος ὀψανίας, λευκὴ καὶ εὐειδὴς τὴν ὄψιν, ἀξία τῶν Ἑλλήνων βασιλίσσα. Ἐφθόρει ἐνδύμα μεταξωτὸν ἀπλοῦν, φέρουσα καὶ ἐπενδύτην ἐπίσης ἀπλοῦν. Ἦτο λιτὴ καὶ αὐτάρκης τὸ ἐνδύμα· ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐφθόρει πῖλον λευκόν. Ὅσοι εἶδον τὴν βασιλίσσαν νύχαιστίθησαν ὑπερβαλλόντως, ἐπήνεσαν τὴν ὠραιότητα καὶ ἐπεδοκίμασαν τὸ λιτὸν καὶ αὐτάρκες τοῦ ἐνδύματος. Τοῦτο ἐστὼ ἀρκούν παράδειγμα εἰς τὰς κυρίας τὰς πολυτελῶς ἐνδυόμενας».

Κυρία δ' ἐξ Ἀθηνῶν ἐγραφεν· «ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ἀφίκετο ὠραιότερος παρά ποτε, τὸ δὲ κατὰ τὴν ὀσοβαρότερον τοῦ ἡθους τὸ ὁποῖον ἀπέκτισε κατὰ τὴν ὑπερβόρειον διαμονὴν αὐτοῦ κατέστησεν αὐτὸν βασιλικώτερον, μεγαλοπρεπέστερον ἢ πρὶν. Ἡ βασιλίσσα Ὅλγα ἀντιπροσώπευε τὴν πρώτην ἀνοιξιν τῆς

ζωῆς. Ἡ μορφή της εἶναι ἀγγελικὴ· ἡ φυσιογνωμία, τὸ ἀλθρῶς παιδικὸν καὶ ἀφελὲς μειδιᾶμά της, ὑπόσχονται καλὴν βασιλίσσαν. Τὸ ἐρατεινὸν ἠνάστημα αὐτῆς, ἀρκούντως ἀνεπτυγμένον ὡς πρὸς τὴν τόσον τρυφερὰν ἡλικίαν της, συνάμα δὲ καὶ ἀναλόγως εὐρώστον, προμηνύει σταθερὰν ὑγίειαν. Θὰ ἔχωμεν κληρονόμους, θὰ ἔχωμεν κληρονόμους τοῦ ἑλληνικοῦ θρόνου».

«... Ἦμῶν ὀπισθεν σχεδὸν τῶν Αὐτῶν Μεγαλειοτήτων καθ' ἣν στιγμήν ἀπεδύροντο ὅπως εἰσεβῶσιν εἰς τὰ ἀνάκτορα, καὶ ὁμολογῶ ὅτι ἡ στιγμή ἐκείνη, καθ' ἣν ἀπέραντο ζιτωκραυγαὶ ἐπλήρουν τὸν ἀέρα ἡτο στιγμή ἱερὰ δι' ἅπαναν τὴν ἑλληνικὴν φυλὴν. Ἡ καρδιά μου τὴν ἠσθάνθη καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἀνέβλυσαν θεομὰ δάκρυα...»

Καὶ μετὰ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην τῆς εὐγινούσας κυρίας, ἥτις προέβλεπε τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἑλληνικοῦ θρόνου, περατοῦμεν τὰς ἡμετέρας σημειώσεις ἐπὶ τῷ τῇ ἐπιούσῃ πέμπτῃ ἑορταζομένῳ χαρμοῦνφ γεγονότι.

O. A.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

— Ἡ «Ἐπιθεώρησις τοῦ διεθνούς Δικαίου» (Revue de Droit international, 1892 ἀρ. 4) δημοσιεύει ἐνδιαφέρον λίαν ἄρθρον τοῦ κ. Engelhardt ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῆς προστασίας, ἐπιγραφόμενον: «Ἱστορικαὶ καὶ νομικαὶ σκέψεις ἐπὶ τῶν προστασιῶν» (Considérations historiques et juridiques sur les protectorats. Ἐν πρώτοις ὁ κ. Engelhardt ὀρίζει τὸν νομικὸν χαρακτῆρα τῶν προστασιῶν ἐν τῷ ρωμαϊκῷ δικαίῳ. Ἐρχόμενος δ' εἶτα εἰς τὸν μέσον αἰῶνα, ἀποδείκνυσιν ὅτι ὁ αετολισμὸς οὐδαμῶς καταλέγεται τῷ συστήματι τῆς προστασίας, ἅτε οὐδὲν τὸ διεθνὲς ἔχων. Ἐν τούτοις παρετηρήθη αὐτῷ ὅτι ὁ μέσος αἰὼν κάλλιστα ἔγνω καὶ ἐφάρμοσε τὸ σύστημα τῆς προστασίας. Τὰ προστατευτικὰ κατ' αὐτὸν γράμματα οὐδαμῶς εἰσι σπάνια, σημειοῦνται δ' ἐξ αὐτῶν τὰ ἄρτι δημοσιευθέντα ἐν τῇ «Συλλογῇ τῶν εἰς τὴν ἡγγυονίαν τοῦ Μονοκοῦ ἀναφερομένων ἐγγράφων» ὑπὸ τοῦ κ. Zaige. Ὁ κ. Engelhardt παρατηρεῖ ἐν τῷ βλακτικῷ διοργανισμῷ τῷ, ὅπερ λίαν πλησιάζει τῇ ρωμαϊκῇ προστασίᾳ ἐκ πρώτης ὄψεως καὶ φαίνεται ἀπαδεχόμενος ὅτι τὰ μικρὰ βλακτικὰ κράτη συνδέοντο ἢ συνδέονται διὰ τινος ἀρχικοῦ συμβολαίου προστασίας τῇ κυριάρχῳ δυνάμει καὶ ὅτε αὕτη ἐπιμόνος ἠρνεῖτο τὸ σύστημα τοῦτο. Ἐπὶ πλεόντων πενήκοντ' ἔτων αἱ παραδουναβιοὶ ἡγεμονίαι εἶχον συγχρόνως ἐπικυρίαρχον τὴν Πύλῃν, καὶ προστατρίαν τὴν Ρωσίαν. Τὴν κατάστασιν δὲ ταύτην διεδέξατο ἕτερα τῷ 1856, μᾶλλον περίπλοκος, ἡ κοινὴ τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων προστασία. Μετὰ ταῦτα ἐξετάζει, συμφώνως πρὸς τὸ θέμα αὐτοῦ, τὴν Σερβίαν, ἐφ' ἧς ἡ Ρωσία οὐδέποτε ἐξήσκησεν ἐπίσημον προστασίαν, τὸ Μαυροβούνιον, τὴν Βουλγαρίαν, τὴν Βοσνίαν, τὴν Κύπρον καὶ τὴν Αἴγυπτον.

— Ὁ κόμης de Cholet, ἀξιωματικὸς τοῦ 7θου συντάγματος τοῦ γαλλικοῦ πεζικοῦ, ἐξέδωκεν ἐν Παρισίοις τομίδιον ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν: «Ἀρμενία, Κουρδιστὰν καὶ Μετοποταμία», ἐν ἧ ἀφηγεῖται ταξείδιον αὐτοῦ εἰς τὰς χώρας ταύτας.

— Ἐν Ἀθήναις, μεταφραστὴς ὑπὸ τοῦ κ. Π. Φαρμακοπούλου, τέως διπλωματικοῦ πράκτορος τῆς Ἑλλάδος ἐν Βουκουρεστίῳ, ἐκδίδεται, ὁ «Βίος τοῦ Ἰησοῦ» τοῦ Ρενάν.

— Πρὸ ταῖς ἀνωτέρω δημοσιεύσεις ἐπιπροσθητέμεθα, ὅπως καταδειχθῇ ἐπὶ μᾶλλον ὅτι πανταχοῦ μελετῶνται τὰ ἑλληνικὰ πράγματα ὑπὸ πάσας αὐτῶν τὰς ὄψεις καὶ σπουδαῖαι καθ' ἐκάστην ἐκδίδονται πραγματεῖαι, ὅτι ἐν τῇ «Νέῃ ἱστορικῇ τοῦ γαλλικοῦ καὶ ξένου δικαίου Ἐπιθεωρήσει» (Nouvelle Revue Historique du Droit Français et Étranger), ἔδημοσιεύθη πραγματεῖα ἐπιγραφομένη: «Ἡ αἰστοκρασία ἐν τῷ ἑλληνικῷ πολιτισμῷ».

— Γνωστὴ ἐστὶν ἡ πολύτιμος «Συλλογὴ τῶν συνθηκῶν τῆς Πύλης μετὰ τῶν ξένων δυνάμεων», ἀπὸ τῆς πρώτης συναφθείσης τῷ 1536 μετὰ τοῦ Σουλεϊμάν τοῦ Α' καὶ Φραγκίσκου τοῦ Α' συνθήκης μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, τοῦ Βαρώνου I. de Testa. Τῆς συλλογῆς ταύτης ἐξεδόθη

ἄρτι, ὑπὸ τῶν ἐξακολουθούτων αὐτῆν υἰῶν τοῦ πρώτου συλλογῆος Ἀλφρέδου Τέστα καὶ Λεοπόλδου Τέστα, ὁ Ζ' τόμος.

— Ἡ ἐπέκτασις τοῦ ὑπερκαυκασίου σιδηροδρόμου τῆς Σαμαρκάνδης ἐν Ταρχάτῃ ἐστὶν ἀποφασισμένη. Ἡ νέα δὸς κατασκευασθήσεται τῇ φροντίδι καὶ τῇ δαπάνῃ τοῦ κράτους. Αἱ ἐργασίαι θὰ διευθύνονται ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Ἀννικώφ, φρονεῖται δὲ ἵτι ἀποπερατωθήσονται ἐντὸς τριῶν ἐτῶν.

— Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις ὁ πρῶτος διευθυντὴς τοῦ Ὁδείου Α. Καντακουζηνός, ὁ μελοποιὸς πολλῶν παιδικῶν ᾠμάτων, ἅτινα ἔτι καὶ νῦν ψάλλονται ἐν ταῖς ἐλληνικαῖς σχολαίαις, καὶ ἄλλων δημοτικῶν γενομένων.

— Ἐπίσης ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ἀπεβίωσεν ἡ δεσποινὶς Φρύμ, μαθήτρια τοῦ Bubenstein, ἣτις ἐγένετο ἡ πρώτη κλειδοκυμβαλίστρια τῆς Ἑλλάδος. Ἐχειροκροτήθη δ' ἐν Πητρούπολει, Κωνσταντινουπόλει, Ἀλεξανδρείᾳ καὶ ἄλλαχοῦ.

ΑΙ ΠΛΗΓΑΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ὁδυνηρὰ ἀφύγνις τῶν μεγάλων ἐπιδημιῶν.

(συνέχεια ἴδε προηγούμεν. ἀριθμ.).

Τῷ 767 ἐγένετο ὁ πρῶτος γενικὸς λοιμὸς ἐν τῷ κόσμῳ.

Περὶ τὸ 890 ἡ εὐλογία ἐξηπλώθη καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Β. Ἀφρικὴν.

Τῷ 954 νόσημα, ὃπερ φαίνεται νὰ ἦτο ἴσως ὕμενογόνος λαρυγγίτης καὶ καθ' ὃ ἐξωδαίνετο ὁ λάρυγξ ἀνῆρπασε 40.000 ψυχῶν.

Τῷ 962 ἐνέσκηψαν ἡ πανώλης ἐν Λονδίῳ· 50000 προσώπων ἀπέθανον.

Τῷ 1094 στοματικὸν νόσημα ἐμάκινετο ἐν Λονδίῳ· τὸ 1/3 τῶν κατοίκων ἀπέθανον.

Τῷ 1095 λιμὸς καὶ λοιμὸς ἐποιοῦντο θραῦσιν ἐν Ἰρλανδίᾳ· οἱ ἡμίσεις τῶν κατοίκων ἀπέθανον.

Τῷ 1111 λιμὸς ἐν Λονδίῳ κτήνη, ὄρνιθες καὶ κύνες ἀπέθνησκον μετὰ τῶν αὐτῶν συμπτωμάτων.

Τῷ 1172 Ἐρρίκος ὁ Β' ἠναγκάσθη νὰ ἐκκενώσῃ τὴν Ἀγγλίαν ἐνεκα τῆς πανώλους.

Τῷ 1187 ἡ εὐλογία ἐπεκράτει γενικῶς ἐν Εὐρώπῃ, μεταδοθεῖσα εἰς ταύτην ἐξ Ἀνατολῆς ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων.

Οἱ ἀποθανόντες ὑπερέβησαν τὸ ἑκατομμύριον.

Τῷ 1204 ἡ Ἰρλανδία σχεδὸν ἠρημώθη ὑπὸ πείνης καὶ λοιμοῦ.

Ἡ πανώλης ἐνεφανίσθη ἐν Ἰταλίᾳ τῷ 1340 καὶ ἐπεξετάθη καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην.

Τῷ 1348 τὴν Εὐρώπην ἐλυμαίνετο πάλιν ὁ φλωρεντιανὸς λοιμὸς, ὃν περιγράφει ὁ Βοκκάκιος.

Τῷ 1349 ἐνέσκηψεν ἐν Βρετανίᾳ καὶ Ἰρλανδίᾳ ἡ λοιμικὴ νόσος (ἡ καλομένη ἀπλῶς «μαῦρος θάνατος»). Ἐν Λονδίῳ ἀπέθνησκον 2.000 καθ' ἑκάστην.

Τῷ 1361 πυρετὸς ἐν Λονδίῳ καὶ Παρισίοις προκάλεσε τρομερὰν θνησιμότητα. Ταῦτ' οὖν συνέβη καὶ τῷ 1369 ἐν Βρετανίᾳ.

Τῷ 1383 φοβερὸς λοιμὸς ἐν Ἰρλανδίᾳ κατέστρεψε τὸ τέταρτον τοῦ πληθυσμοῦ.

Πανώλης ἠρῆμωσε τὸ Λονδίον τῷ 1407. Κατὰ τὸ θέρος ἀπέθανον 30.000 προσώπων.

Μέγας λιμὸς καὶ λοιμὸς ἐν Ἰρλανδίᾳ τῷ 1466· ἀπέθανον 200.000.

Πανώλης ἐν Δουβλίῳ τῷ 1470· τὸ ἡμισυ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πόλεως ἐξηφανίσθη.

Τῷ 1471 πανώλης ἐν Ὁξφόρδῃ ἐπεξετάθη ἐφ' ὀλοκλήρου τῆς Ἀγγλίας τὸ 1/3 τοῦ πληθυσμοῦ κατεστράφη.

Ὁ κίτρινος πυρετὸς ἐπιστεῦστο ὅτι ἐπεκράτει παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς κατὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς τῷ 1492.

Τῷ 1499 τοσοῦτον θανατηφόρος ἦτο ἡ πανώλης ἐν Λονδίῳ ὥστε ἡ αὐτὴ μετώκησεν εἰς Καλαί.

Νόσημα, προκαλοῦν ἄφθονον ἰδρωτὰ, ἐξηφάνισεν ἐν Λονδίῳ τῷ 1506 ἐντὸς μηνὸς 27000, τῷ δὲ 1517 προκάλεε τὸν θάνατον ἐντὸς τριῶν ἡρῶν. Ὁ ἡμισυς πληθυσμὸς τῶν ἀγγλικῶν πόλεων ἐξέλιπεν, ἡ δὲ Ὁξφόρδῃ εἶχεν ἐρημωθῆ.

Τῷ 1522 ἡ Λίμερικ προσεβλήθη ὑπὸ πανώλους· φοβερὰ θνησιμότης.

Τῷ 1528 νόσημα ἐν Λονδίῳ, προκαλοῦν ἄφθονον ἰδρωτὰ, συνεπήγαγε γενικὴν ἐκ τῆς πρωτευούσης ἔξοδον. Τοῦτο ἐπανελήφθη τὸ πέμπτον ἐν Λονδίῳ τῷ 1551 μετὰ μεγάλης θραύσεως.

Τῷ 1529 παραπλήσιον νόσημα ἐν Γερμανίᾳ συνεπέα τοῦ ὁποῦοῦ μάλιστα οἱ ἄνθρωποι κατέπιπτον, ἀπέβη ὀλέθριον ἰδίᾳ εἰς τοὺς στρατιώτας.

Ἀσιατικὴ χολέρα περιεγράφη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Γαρκία δὲλ Χουέρτο τῷ 1560.

Πανώλης ἐν Ἀγγλίᾳ τῷ 1603· μόνον ἐν Λονδίῳ ἀπέθανον 30.578.

Τῷ 1604 ἡ πανώλης ἐξηφάνισε τὸ 1/4 τοῦ λαοῦ ἐν Ἰρλανδίᾳ.

Τῷ 1611 ἀπέθανον ἐν Κων/πόλει ὑπὸ πανώλους 200.000 προσώπων· ἑκατομμύρια δὲ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ.

Τῷ 1625 μυστηριώδης νόσος ἐν Λονδίῳ· ἐντὸς ἑβδομάδων τινῶν 35.417 θάνατοι.

(Ἀκολουθεῖ).

ΚΟΡΩΝΑ Ἡ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

(Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν).

Ἀνήγγεila πρὸς τὸν Καζιμίρ τὴν ἔλευσιν τοῦ ἐξαδέλφου μου. Τῷ ὠμίλῃσα περὶ παχυσάρκου νέου, ὀλίγον σοβαροῦ χαρακτῆρος καὶ ἐπομένως ἀνευ δυσαρέστων συνεπειῶν. Ὅχ ἐγέλας ἐὰν ἐβλεπες τὸ παράδοξον αὐτοῦ πρόσωπον, τεταραγμένον, καθ' ἣν στιγμὴν ἐγίγνετο ἡ ἀμοιβαία σύστασις. Δὲν τῷ ἀνήγγεila προηγουμένως τὰς μεταρρυθμίσεις, ὑφ' ὧν ἐγὼ ἡ ἰδία ἐξεπλάγχην. Διατί δὲν προειδοποίησα αὐτόν; Δὲν δύναμαι νὰ σοὶ τὸ εἶπω. Δὲν ἐπεθύμουν νὰ φανῶ ὅτι εἶχον παρατηρήσει τὰς μεταβολὰς ταύτας. Ἐπεθύμουν νὰ φαίνομαι ὅτι οὐδὲ κἀν εἶδον κατὰ πρόσωπον τὸν Ρενώ. «Ἡ στρατιωτικὴ ζωὴ ὠφέλιμος πολὺ τὸν ἐξαδέλφόν σας, μοι εἶπεν ὁ Καζιμίρ, ἐγένετο λίαν εὐειδῆς νέος. Οὐδόλως ὁμοιάζει τῇ εἰκόνι αὐτοῦ, ἣν ἐζώγραφισατε.

— Ἦτο τότε πολὺ ἀσθενής.

— Καὶ τοῦτο εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον.

Ταῦτα λέγων ὁ Καζιμίρ με παρετῆρει ἀσκηραδαμυκταί. Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν περίλυποι, περίλυποι.

Ἐπεθύμουν νὰ ριφθῶ εἰς τὸν τράχηλόν του, διότι ἤμην πολὺ εὐγνώμων ἐκ τῆς ἀκουσίας ταύτης ζηλοτυπίας, ἐπεθύμουν μάλιστα νὰ τῷ εἶπω: «Εἰσθε τρελλός; Μήπως ὑποθέτετε ὅτι τὸν Ρενώ ἤτένισα ἄλλως ἢ ὡς σύντροφον τῆς νεανικῆς μου ζωῆς, ὡς συγγενὴ ἀνευρεθέντα; Ἐσίγησα. Ἰδέα τῆς μοι ἐνέπνευσε νὰ μὴ εἶπω τίποτε. Ἐφάνην μάλιστα ὡς προσδληθεῖσα ὀλίγον ἐκ τῆς παρατηρησεῶς του. Μετὰ ταῦτα ὁμως, οὐδεμίαν ἀπέναντι αὐτοῦ ἔλαβον ὑποχρέωσιν. Οὐδόλως δικαιοῦται νὰ κάμῃ παρατήρησιν τινα προμοίαν, τὸσφ μᾶλλον ὅσφ ὁ Ρενώ, κατόπιν τῆς συστάσεώς του, ὑπῆρξε λίαν ἐπιφυλακτικὸς καὶ ἀσφόρων.

— Ἐξαδέλφη μου, μοι εἶπε, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σὰς βλέπω ἐπὶ πολὺν καιρὸν ὁμοῦ, τὸν κ. Βιλλελόγκ καὶ ὑμᾶς, ὅπως μαντεύσω τὸν γάμον. Ἄλλως τε τὸν θεωρῶ ὡς τὸν ἐλευθερώτερον ἄνθρωπον τοῦ κόσμου.

— Ἀπατᾶσθε.

— Δὲν εἶναι εὐγενὴς καὶ ἐλευθερίως;

— ὦ! μάλιστα, ἀλλὰ δὲν γίγνεται λόγος περὶ γάμου.

Διατί ἐψευδόμην; Εἰς ποῖον αἰσθημα ὑπέκουσα ἐψεύσθην; Δὲν ὤφειλον ἐκμυστηρεῦσαι εἰς τὸν Ρενώ, ἀλλ' ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐμάντευε τὴν ἀλήθειαν, δὲν ἔπρεπε νὰ ἀποκρύπτω ἀπὸ τὸν Καζιμίρ τὴν ἀλήθειαν τὸσφ κατηγορηματικῶς. Ἠσχύνθην ἐμαυτὴν. Ἀπεμακρύνθην ἀποτόμως τοῦ Ρενώ καὶ ἐπανήλθην εἰς τὸ δωμάτιόν μου. Ἠσχίσα νὰ κλαίω. Ἐζήληθον εἰς τὸ δωμάτιόν μου μετὰ τῆς ἀποφάσεως νὰ εἶπω εἰς τὴν μητέρα μου ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν Καζιμίρ νὰ ζητήσῃ τὴν χεῖρά μου. Ἦτο τὸ μόνον μέσον ὅπως ἐκανοποιήσω ἐν τῇ συνειδήσει μου, τῆς ἀ

νανδρίαν μου, ναί, τὴν ἀνανδρίαν—δὲν ὑπάρχει ἄλλη λέξις— εἰς τὴν περιπέσσα. Ἔδει νὰ τιμωρηθῶ ἀμέσως. Ἀλλὰ πῶς νὰ ἐπέβῃ ἡ τιμωρία; ὁ μετὰ τοῦ Καζιμίρ γάμος μου ἦτο τιμωρία; Ποίαν παράδοξον ἔνοιαν ἀπέδιδον πρὸς ὀλίγου εἰς τὰς λέξεις;

Ἡσθάνθη ἑμαυτὴν λίαν τετραγαμμένην, δυσχερῆσθησα πρὸς τὸν Καζιμίρ, πρὸς τὸν Ρενώ καὶ ἐμὲ αὐτὴν κυρίως, καθότι οἱ λοιποὶ δύο ἦσαν ἀθῶοι. Ὁ Καζιμίρ μὲ ἠγάπα, ἦτο ζηλότυπος, ἐφοβεῖτο μὴ καταστραφῶ, μοὶ παρεῖχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαβλέπω τὸν κίνδυνον, καὶ τοῦτο ἦτο φυσικώτατον. Ὁ Ρενώ ἐάντευσεν τὸν ἔρωτα τοῦτον, τὰ σχέδιά μας μοὶ τὸ ἔλεγεν εἰλικρινῶς. Ἐπὶνεὶ ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἠγάπων. Ὑπῆρχε φυσικώτερον τούτου, ἀφοῦ ἐκεῖνος δὲν ἠγάπα πλέον; Διατί νὰ μὲ ἀγαπήσῃ; Ἐχει ἄλλα πράγματα νὰ συλλογισθῇ. Ὁρεῖλει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἀφρικὴν, νὰ πολεμήσῃ, νὰ φονεuthῇ, ἐνῶ ὁ Καζιμίρ καὶ ἐγὼ θὰ εὐρισκώμεθα ἐν τῷ Νοραδῆ, εἰς τὸ Μελόδραμα. Ἀνθρωποὶ τινες εἶναι ἀληθῶς ἄξιοι ὑπολήψεως, πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν. Ἴδου νεανίας τριακονταετής, εὐφύεστατος ὠραιότατος νέος, ὅστις πολεμᾷ ἐκεῖ κἄτω, ἐντὸς τῶν ἀπομεμακρυσμένων χωρῶν, ὅστις κινδυνεύει νὰ ἀποθάνῃ ἐντὸς τοῦ νοσοκομείου, ὅστις θεωρεῖται εὐτυχῶς καὶ οὐτινος μόνῃ ἐπιθυμία εἶναι νὰ ἔλθῃ ἐπ' ἀδεία ἀπουσίας πρὸς ἀνάρρωσιν μετὰ τῆς μητρός του, ὡς ἀπλοῦς μαθητὴς Λυκείου. Καθ' ὅλην τὴν ἐκεῖ διαμονὴν του, οὐδέποτε εἶδε γυναῖκα. Δὲν λαμβάνει ἐπιστολάς οὐδὲ γράφει τοιαύτας. Καὶ θὰ ἀνχωρήσῃ αὐθις, ὅπως ἐπαναλάβῃ τὴν πλήρη μόχθον πειθαρχίας, ἐργασίας, ἀφοσιώσεως, αὐταπαρνησίας ζωῆν του, ὅπως ἐπὶ τέλους φονεuthῇ ἐν τινι γωνίᾳ γῆς καὶ ἀποθάνῃ ἴσως ὡς κύν, ἀνευ βοήθειας, ἀνευ ἀγάπης. Δὲν εἶναι ἀξιοθαύμαστον τοῦτο:

Δὲν ἀνήγγειλα εἰσέτι τῇ μητρί μου ὅτι εἶναι καιρὸς πλέον νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν Καζιμίρ νὰ ζητήσῃ τὴν χεῖρά μου. Ἐπειδὴ ὅμως δις μόνον τῆς ἐβδομάδος ἔρχεται πρὸς ἐπίσκεψιν εἰς τὴν ἐξοχικὴν μας κατοικίαν, εὗρον μέσον καθ' ὃ θὰ εὐρίσκηται παρ' ἡμῖν καθ' ὅλον τὸν χρόνον. Ἐξεμυστήρευθην πρὸς τὸν Ρενώ τὰ περὶ γάμου σχέδιά μου. Τοιοῦτοτρόπως δύναμαι νὰ ὁμιλῶ ἀδιακόπως περὶ τοῦ Καζιμίρ ὡς εἶ ἦτο παρών. Ὁ Ρενώ εἶναι τίμιος ἀνὴρ, ἀποφεύγει δὲ νὰ ποιήσῃται λόγον περὶ τούτου εἰς τὸν τυχόντα, μηδ' αὐτῆς τῆς μητρός του ἐξαιρουμένης. Εἶχον ἀδικον νὰ πράξω ὡς ἔπραξα; Ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ γάμος ναυαγεί, ὑπόθεσις παράλογος τῶ ὄντι, ἀλλὰ τὰ πάντα δυνατὰ εἰσιν. Ὁ Ρενώ οὐδὲ λέξιν κἄν ἐκ τοῦ στόματός του θὰ ἐκφέρῃ. Ἀποτολμῶν τοιαύτην ἐμπιστευτικὴν ἐμυστήρευσιν, δὲν θὰ δυσχερῆστούμην ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ὑπὸ τοῦ ἐξαδέλφου ἀποδοχῆς τινος εἰδήσεως. Ἡμῖν περίεργος νὰ ἴδω ὁποῖαν ἐντύπωσιν θὰ τῷ προξένηι. Τὴν προτεραιάν ἐξῆλθον εἰς περίπατον μετὰ τῆς μητρός του, ἐν παντελεῖ διατελούσης ἀγνοίᾳ τῶν διατρεχόντων. Μοὶ ἔκαμε νύξιν περὶ τοῦ ζητήματος. Προσεποιήθη ὅτι δὲν ἠννόουν. Ἐκρούπτετο ἀρχὰ γὰρ ἐν τῇ μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐπισκέψῃ ὀπισθοβουλία τις; Νὰ ὁμολογήσω τὰ πάντα εἰς τὸν Ρενώ, ἦτο αὐτὸ τοῦτο ὡς νὰ ἀντρέπον πᾶσαν ἐλπίδα. Δὲν ἦτο προτιμότερον καὶ ἀξιοπρεπέστερον τοῦτο, ἀλλὰ δὲν ἦτο ἀπηγορευμένον νὰ τὸν παρατηρῶ διὰ τοῦ κανθοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ καθ' ὅλον τοῦτον τὸν χρόνον, ὅπως βεβαιωθῶ περὶ τῶν ἐντυπώσεων ἦν τῷ προὔξενθαι.

Οὐδὲν μοὶ ἐπέτρεψε νὰ ἴδω. Μοὶ ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας του ἐπὶ τῇ ἐμπιστοσύνῃ καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ μὴ παύσω ἐπιδεικνύων αὐτῷ τὴν αὐτὴν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἐμπιστοσύνην ἐν πάσῃ περιπτώσει; Προβλέπει τι ὕπερ ἐγὼ δὲν προβλέπω; Περὶ τοῦ Καζιμίρ ἔχει διάφορον γνώμην τῆς ἐμῆς; Ἀπεφάσισα νὰ τὸν σπουδάσω καλῶς, ὅταν θὰ εὐρεθῶ ἐνώπιόν του, διὰ νὰ ἴδω ἐάν θὰ ἐπιδείξῃ δυσμένειάν τινα ἢ ψυχρότητα τινα. Τῷ ἔθλιψέ τὴν χεῖρα μετὰ τῆς ἐγκαρδιωτέρας εἰλικρινείας. Φαίνεται ἐνδιαφερόμενος περὶ αὐτοῦ, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐγνώρισε τὰ αἰσθηματά μου. Πιθανὸν νὰ μὴ μὲ σκέπτηται παντελῶς, ὅτι δὲν ἔχει γνῶσιν τῶν σχεδίων τῆς μητρός του, καὶ ὅτι μὲ μεταχειρίζεται ὡς μικρὰν

ἐξαδέλφην του ἢ ὡς μικρὰν κόρην. Ἐν τούτοις χαίρω πολὺ ἐπὶ τῇ εἰλικρινείᾳ του. Ὁ Καζιμίρ ἀπέβλασε τὴν προτέραν αὐτοῦ ἀταραξίαν, εὐρίσκεται εἰς ἐξαιρετοὺς σχέσεις μετὰ τοῦ Ρενώ, ἀποτελοῦσιν ἀληθῶς ζεῦγος φίλων· χαίρουσι δὲ ὁσάκις εὐρεθῶσι μόνοι.

Διερχόμεθα οὕτω τὰς ἡμέρας μας περιπατοῦντες καὶ οἰτρεις, συνομιλοῦντες, ἵππευοντες. Ὁ Ρενώ εἶναι ζωγράφος, ὁ Καζιμίρ μουσικός. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ρενώ ὀριστικῶς ἐγκατέστη παρ' ἡμῖν, δὲν ὑπάρχει αἰτία ἵνα ὁ ὁ Καζιμίρ ἐπισκέπτηται ἡμᾶς κατὰ διαλείμματα καὶ ἐπιστήμους. Ἡ μήτηρ μου προσεκάλεσεν αὐτὸν νὰ διέλθῃ δεκαπενθημερίαν ἐν τῇ ἐξοχῇ. Ἀλλὰ ταυτοχρόνως θὰ δράζηται τῆς εὐκαιρίας ὅπως γνωρίσῃ τὰ ἡμέτερα σχέδια τοῖς φίλοις ἡμῶν. Τῷ ἐζήτησα λοιπὸν φίλη μου προθεσίαν. Χαίρω τῷ ὄντι, ὅταν δὲν ἐκλήθῃ ὑπόνοια, ἐπὶ τῆς ψυχολογικῆς καταστάσεως ἐν ἣ εὐρίσκομαι. Βεβαίως ὁ Ρενώ δὲν συνετέλεσεν, ὥστε νὰ ἀποβῶ τὴν ιδέαν ἣν ἐσχημάτισα περὶ τὸν Καζιμίρ, ἀλλὰ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ δὲν μὲ παρημποδίσαν νὰ ἀναγνωρίσω τὰς ἀρετὰς τοῦ Ρενώ. Ὅταν ὁ εἰς τούτων ἀπουσιάζει, νομίζω ὅτι μοὶ λείπει τι. Πῶς δέον νὰ τὸ εἶπω; Ὁ εἰς συμπληροῖ τὴν παρουσίαν του ἑτέρου. Ὁ εἰς εἶναι ξανθός, ὁ ἕτερος μελαγχροινός. Ὁ εἰς παρισινός καὶ εὐφύης, ὁ ἕτερος τύπου ἀνατολικοῦ καὶ μελαγχολικός, ἀμφότεροι εὐειδεῖς, εὐγενεῖς, εὐφειεῖς λεπτοφειεῖς. Προφανῶς ἐάν ὑπανδρεύμην μετὰ τοῦ Καζιμίρ, ὅτε ἦλθεν ὁ Ρενώ, οὐδὲ βλέμμα θὰ ἔρριπτον ἐπὶ τοῦ ἐξαδέλφου μου, διότι εἶμαι βεβαία ὅτι εἶμαι σταθερά, ἐάν δὲ ὑπανδρεύμην μετὰ τοῦ Ρενώ, δὲν θὰ ἔρριπτον βλέμμα ἐπὶ τοῦ Καζιμίρ. Τέλος ἀγαπητή μοι, δὲν θὰ τὸ πιστεύσῃς, εὐχαριστοῦμαι ἐξ ἴσου συναναστρεφομένη καὶ μετὰ τῶν δύο. Ὅτε ἀμφότεροι εὐρίσκονται παρ' ἐμοί, ἡ εὐχαριστήσις μου εἶναι μεγαλειότερα, εἶναι πλήρης. Ὅτε εὐρίσκωμαι ὅλως μόνῃ τὸ ἐσπέρας διερωτῶμαι, ἐξετάζω ἑμαυτὴν, ἀπειρῶμαι νὰ πρᾶξω τὰς δύο φυσιογνωμίας, σχηματίζω περὶ αὐτῶν ἀκριβῆ ιδέαν, καίτοι δὲ εἶναι ἐκ διαμέτρου ἀντίθετοι, εἶναι ὅμως ἐξ ἴσου συμπαθεῖς. Ἡθέλησα τῇ ἐσπέρᾳ τῆς χθὲς νὰ ἀποκοιμηθῶ μόνον τὸν Καζιμίρ σκεπτομένη. Τὸ κατώρθωσα, ἀλλὰ καθ' ὅλην τὴν νύκτα ὄνειρευόμην τὸν Ρενώ. Τέλος ἀκουσον τὸ ἐξῆς ὑπὸ πᾶσαν ὅμως ἐχεμύθειαν. Ἀγαπῶ δύο ἀνδρας, καὶ τοὺς δύο ἐξ ἴσου. Εἶναι τρομερόν, τερατώδες. Ἐπέρχονται στιγμαὶ καθ' ἃς ἐπιθυμῶ νὰ προσβληθῶ ὑπὸ τυροειδοῦς τυρετοῦ, ὅπως ἀπαλλαγῶ τῆς ἀμηχανίας. Οἰκτεῖρον μὲ καὶ εἰπέ τί πρέπει νὰ πράξω, ἐάν γνωρίζῃς.

Ἄδριάννα Μοριάς.

Ἀπάντησις τῆς Βαλεντίνης Γκρεσσάν

(διὰ τοῦ ἐπομένου ταχυδρομείου).

Ἀφοῦ ἀγαπᾷς καὶ τοὺς δύο ἐξ ἴσου, ρίψε κορόνα ἢ γράμματα. Ὑπανδρεύσου μετ' ἐκείνου τὸν ὁποῖον θὰ σοὶ ὑποδείξῃ ἢ τύχῃ. Θὰ λυπηθῆς ἴσως ἐπὶ τῇ στερήσει τοῦ ἄλλου μέχρι τῆς πρώιας καθ' ἣν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ θὰ τελεσθῶσι οἱ γάμοι. Δὲν θὰ σκέπτηται πλέον τὸν ἄλλον τὴν ἐπιούσαν. Σὲ ἀσπάζομαι.

Ἡ ἀρχαία φίλη σου.

Βαλεντίν.

(Κατὰ μετάφρασιν)

ALEXANDRE DUMAS fils.

Παρόραμα.

Ἐν τῇ περὶ Ἀριθμητικῆς παρ' ἀρχαίαις πραγματείᾳ τοῦ ἄλλοιμου x. Ἡλ. Βαλαμαάκη παρεῖφερθε τὸ ἐξῆς παρόραμα· ἐν σελ. 795, σελ. Α', σελ. 37 ἀντὶ 1/4 ἀναγνωστέον 1/3.

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΛΟΓΟΥ.